

Školní vzdělávací program

Základní školy Pelhřimov, Komenského 1326

(dle RVP ZV)

č.j. ZŠPeI/0429/2017

2017

Obsah

1. Identifikační údaje	3
2. Charakteristika školy	4
3. Charakteristika školního vzdělávacího programu	7
4. Učební plán	16
5. Učební osnovy	18
5.1. Vzdělávací oblast JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE	18
Vzdělávací obor ČESKÝ JAZYK A LITERATURA	18
Vzdělávací předmět ČESKÝ JAZYK a jeho charakteristika	18
5.2. Vzdělávací oblast JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE	29
Vzdělávací obor CIZÍ JAZYK	29
Vzdělávací předmět ANGLIČTINA a jeho charakteristika	29
5.3. Vzdělávací oblast JAZYKA JAZYKOVÁ KOMUNIKACE	38
Vzdělávací obor DALŠÍ CIZÍ JAZYK	38
Vzdělávací předmět SLOVENŠTINA a jeho charakteristika	38
5.4. Vzdělávací oblast MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE	42
Vzdělávací obor MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE	42
Vzdělávací předmět MATEMATIKA a jeho charakteristika	42
5.5. Vzdělávací oblast INFORM. A KOMUN. TECHNOLOGIE	53
Vzdělávací obor INFORM. A KOMUN. TECHNOLOGIE	53
Vzdělávací předmět INFORMATIKA a jeho charakteristika	53
5.6. Vzdělávací oblast ČLOVĚK A JEHO SVĚT	57
Vzdělávací obor ČLOVĚK A JEHO SVĚT	57
Vzdělávací předměty PRVOUKA, VLASTIVĚDA, PŘÍRODOVĚDA a jejich charakteristika	57
5.7. Vzdělávací oblast ČLOVĚK A SPOLEČNOST	66
Vzdělávací obory SPOLEČENSKÉ VĚDY, DĚJEPIS, VÝCHOVA K OBČANSTVÍ	66
Vzdělávací předměty SPOLEČENSKÉ VĚDY, DĚJEPIS, OBČANSKÁ VÝCHOVA a jejich charakteristika	66
5.8. Vzdělávací oblast ČLOVĚK A PŘÍRODA	79
Vzdělávací obory FYZIKA, CHEMIE, PŘÍRODOPIS, ZEMĚPIS	79
Vzdělávací předměty FYZIKA, CHEMIE, PŘÍRODOPIS, ZEMĚPIS a jejich charakteristika	79
5.9. Vzdělávací oblast ČLOVĚK A KULTURA	98
Vzdělávací obory HUDEBNÍ VÝCHOVA, VÝTVARNÁ VÝCHOVA	98
Vzdělávací předměty HUDEBNÍ VÝCH., VÝTVARNÁ VÝCH. a jejich charakteristika	98
5.10. Vzdělávací oblast ČLOVĚK A ZDRAVÍ	109
Vzdělávací obor TĚLESNÁ VÝCHOVA	109
Vzdělávací předmět TĚLESNÁ VÝCHOVA a jeho charakteristika	109
5.11. Vzdělávací oblast ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE	119
Vzdělávací obory ČL. A SVĚT PRÁCE, VÝCH. KE ZDRAVÍ, OSOBNOSTVÍ VÝCH.	119
Vzdělávací předmět PRACOVNÍ ČINNOSTI a jeho charakteristika	119
5.12. Doplnující vzdělávací obory	128
6. Hodnocení žáků a autoevaluace školy	139
6.1. Pravidla pro hodnocení žáků	139
6.2. Autoevaluace školy	139
7. Přílohy	139

1. Identifikační údaje

1.1. Název programu

**Školní vzdělávací program Základní školy Pelhřimov, Komenského 1326
(dle RVP ZV)**

1.2. Předkladatel

Základní škola Pelhřimov, Komenského 1326

Adresa: Základní škola Pelhřimov, Komenského 1326, Pelhřimov 393 01

IČO: 708 441 94

Ředitelka školy: Mgr. et Mgr. Nella Slavíková

Telefon: 565 324 835

E-mail: specialniskoly@pel.cz

1.3. Zřizovatel

Krajský úřad kraje Vysočina

Žižkova 57

587 33 Jihlava

tel.: 564 602 111

IČ: 70890749

1.4. Platnost dokumentu

Dokument platí od 01. 09. 2017

V Pelhřimově, 28.08.2017

Mgr. et Mgr. Nella Slavíková

2. Charakteristika školy

2.1. Úplnost a velikost školy

Základní škola Pelhřimov je škola zřízená podle §16, odst.9, zákona č. 561/2004 Sb., Je to škola zřízená pro žáky, u nichž se, vzhledem k povaze jejich speciálních vzdělávacích potřeb, ukázalo poskytování podpůrných opatření na běžné základní škole jako nepostačující k naplňování jejich vzdělávacích možností a k uplatnění jejich práva na vzdělávání. Škola svou činnost poskytuje na dvou pracovištích – Pelhřimov, Komenského 1326 a Humpolec, Husova 391 (odloučené pracoviště).

Činnost školy je vymezena zákonem č.561/2004 Sb. (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů a vyhláškou č. 27/2016 Sb. o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných.

Základní škola speciální vychovává a vzdělává obtížně vzdělavatelné žáky s takovými deficity kognitivních funkcí, pro které se nemohou vzdělávat podle RVP ZV, jsou však schopni osvojit si alespoň některé prvky vzdělání.

Na obě součásti školy se vztahují obecné předpisy, platné pro základní školy, především vyhl.č.48/2005Sb. o základním vzdělávání, pokud vyhl.č.27/2016 Sb. nestanoví jinak.

Maximální povolený počet žáků ve škole je 171. Škola je plně organizovaná, s 1. až 9. postupným ročníkem ZŠ a s 1. i 2. stupněm ZŠ speciální.

Součástí školy je **školní družina**. Činnost školní družiny se řídí vyhl.č.74/2005Sb. o zájmovém vzdělávání. Zabezpečuje zájmovou činnost, odpočinek a relaxaci žáků v době před nebo po skončení vyučování.

Budova školy v Pelhřimově je umístěna v areálu několika dalších škol, v přijatelné docházkové vzdálenosti od autobusového i vlakového nádraží. Jedná se o budovu školy se dvěma vchody. Ke škole náleží i oplocený pozemek, který slouží k relaxaci žáků. Stravování žáků je rovněž zajištěno v docházkové vzdálenosti – SOU a SPŠS Pelhřimov. Odloučené pracoviště, tedy budova na adrese Husova 391, Humpolec, je budova ve vlastnictví města Humpolec, kterou si škola k provozování své činnosti pronajímá. Je to pracoviště, které je též v docházkové vzdálenosti od autobusového nádraží. Žáci, vzdělávající se na tomto pracovišti, mají možnost se stravovat přímo v budově školy, ve školní jídelně Rodinka s.r.o.

2.2. Prostorové a materiální vybavení školy

8 kmenových učeben na pracovišti Pelhřimov, 3 na pracovišti Humpolec

Výškově stavitelné židle a stoly, audiovizuální technika, relaxační koutek, sestava PC s výukovými programy, připojení k internetu, interaktivní tabule.

školní družina (na obou pracovištích)

Vybavení se zaměřuje především na relaxaci žáků a výchovnou činnost (stolní hry, stavebnice, knihy, hračky, sestava PC s výukovými programy).

cvičná kuchyně (na obou pracovištích)

Vybavené kuchyňské linky, el. vařiče, mikrovlnná trouba, automatická pračka. Rádi bychom do budoucna Na pracovišti v Pelhřimově zřídili cvičnou domácnost (byt), kde by žáci měli možnost zlepšovat a budovat svoji samostatnost a učit se běžným domácím pracím a hlavně sebeobsluze.

počítačová učebna (na obou pracovištích)

relaxační místnost ZŠ praktické (Pelhřimov)

Je vybavena počítačem s internetovým připojením, disponuje relaxačním i pracovním prostorem. Na vybavení místnosti se žáci podíleli „vlastními rukama“. Pod pedagogickým vedením si sami vyrobili jednoduchý nábytek ze dřevěných palet.

relaxační místnost ZŠ speciální – Snoezelen (Pelhřimov)

Je zázemím zejména pro provádění bazální stimulace a dalších relaxačních technik.

univerzální dílna (na obou pracovištích)

keramická dílna (na obou pracovištích)

cvičební sál (na obou pracovištích)

kabinety (na obou pracovištích)

centrální šatny (na obou pracovištích)

zatravněný pozemek (Pelhřimov)

Všechny užívané prostory a úseky pro výuku jsou vyhovující a splňují požadavky vyhlášky č. 410/2005 Sb., kterým se stanoví hygienické požadavky na prostory a provoz škol. Škola je materiálně dobře vybavena, rovněž učební pomůcky jsou v dostatečném množství a skladbě.

2.3. Organizační struktura školy

Vedení školy

Ředitelka školy

Zástupce ředitele školy

Vedoucí odloučeného pracoviště

Třídní učitelé

Učitelé

Vychovatelé ZŠ sp. a ŠD

Asistenti pedagogů

Správní zaměstnanci školy

ekonomka

administrativní a spisový pracovník

školník

uklížečky

Zajištění specializovaných činností

výchovný poradce

preventista sociálně patologických jevů

2.4. Dlouhodobé projekty školy a mezinárodní spolupráce

Projekty dotvářejí obsah vzdělávacího procesu celé školy. Formy projektů jsou jak krátkodobé, tak dlouhodobé. Motivují žáky a podporují spolupráci všech pedagogů i žáků. Prostřednictvím projektového vyučování (nejen) je realizována výuka mezipředmětových vztahů a pozornost se při nich rovněž zaměřuje na osvojování klíčových kompetencí (s důrazem na nácvik schopnosti realistického sebehodnocení).

Naše škola nemá žádnou mezinárodní spolupráci.

2.5. Spolupráce školy s rodiči a jinými subjekty

Školská rada byla zřízena na základě platné legislativy. Zasedá pravidelně dvakrát ročně, na jednáních jsou aktivně a věcně řešeny problémy, situace a plány, které vychází z běžného chodu školy. Do doby před sloučením škol byla Školská rada v ZŠ Pelhřimov, Komenského 1326 šestičlenná, v ZŠ Humpolec, Husova 391 tříčlenná .

Nyní, v době vydání tohoto dokumentu, (až do skončení funkčního období zvolených členů - 2017), se obě školské rady rozhodnutím zřizovatele sloučily.

Třídní schůzky se konají 2x ročně. Rodiče rádi využívají možnosti konzultací s pedagogickými pracovníky, kterou si vzájemně domlouvají podle potřeby. V případě dětí, které navštěvují Základní školu speciální, informuje třídní učitelka, vychovatelka či asistentka o průběhu vyučovacích hodin denně. O školních akcích jsou rodiče informováni s časovým předstihem a mohou si svou případnou účast včas zajistit.

Škola po odborně pedagogické stránce spolupracuje zejména s **PPP a SPC Vysočina** (pracoviště Pelhřimov) a s **SPC v Jihlavě**. V ojedinělých případech i s poradenskými pracovišti z jiných regionů. Při výchovně vzdělávací činnosti samozřejmě spolupracuje také s takovými institucemi, jako je Úřad práce, Policie ČR, Odbor sociálně právní ochrany dětí (MÚ- odbor sociálních věcí), Kulturní zařízení města Pelhřimova (knihovna, muzeum) a s celou řadou dalších subjektů, které mají potenciál naše výchovně vzdělávací snažení obohatit.

Škola pravidelně realizuje autoevaluační šetření, které se následně stává dobrým zdrojem informací pro plánování další naší práce.

3. Charakteristika školního vzdělávacího programu

3.1. Zaměření školy

Školní vzdělávací program vychází z Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání. **Základní škola Pelhřimov** je škola zřízená podle §16, odst.9 Zákona č. 561/2004 Sb., Je to škola zřízená pro žáky, u nichž se, vzhledem k povaze jejich speciálních vzdělávacích potřeb, ukázalo poskytování podpůrných opatření na běžné základní škole jako nepostačující k naplňování jejich vzdělávacích možností a k uplatnění jejich práva na vzdělávání. „Speciální potřeby“ je nutno v tomto smyslu chápat, jako nutnost odlišného přístupu k žákům se sníženými rozumovými schopnostmi, nebo k žákům jinak handicapovaným. Při výchovně vzdělávací činnosti je zde třeba využívat speciální metody a postupy. Cílem našeho snažení je tedy dosažení co nejvyšší možné úrovně základního vzdělávání s přihlédnutím k možnostem a schopnostem jednotlivých žáků.

Lidé s jakoukoli formou postižení jsou vždy ve svém životě určitým způsobem znevýhodněni vůči ostatní populaci. Ne jinak je tomu i u našich žáků. Naším cílem je toto znevýhodnění v co největší míře eliminovat a co nejlépe připravit děti pro vstup do reálného života. Kromě přípravy na zvládání běžných i méně běžných životních situací je to především jejich nasměrování a motivace k dalšímu vzdělávání. Žáci po ukončení docházky do této školy nejčastěji pokračují ve vzdělávání ve tříletých učebních oborech, které zpravidla nejlépe odpovídají jejich potenciálu.

Zde uvádíme některé z nich:

- 29-51-E/01 Potravinářská výroba
- 65-51-E/01 Stravovací a ubytovací služby
- 75-41-E/01 Pečovatelské služby
- 36-57-E/01 Malířské a natěračské práce
- 23-51-E/01 Strojírenské práce
- 36-67-E/01 Zednické práce
- 33-56-E/01 Truhlářská a čalounická výroba
- 31-59-E/01 Šití oděvů
- 78-62-C/02 Praktická škola dvouletá

Vzdělávací program vychází z teoretických poznatků nezbytných pro získání základního vzdělání, směřuje ale především k získání praktických návyků a dovedností, důležitých pro zapojení žáků do běžného života a následně i do pracovního procesu.

V následujícím shrnutí jsou uvedeny obecné vzdělávací cíle našeho Školního vzdělávacího programu:

- umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení
- nabádat žáky k tvořivému myšlení a k aktivnímu řešení problémů
- vést žáky k všestranné a účinné komunikaci
- rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat v týmu, vážit si výsledků vlastní práce a respektovat výsledky práce druhých
- připravovat žáky k tomu, aby se projevovali jako samostatné, svobodné a zodpovědné osobnosti, aby se naučili uplatňovat svá práva a plnili své povinnosti
- vést žáky k tomu, aby dokázali být vnímaví a citliví k lidem, svému okolí – životnímu prostředí...
- učit žáky aktivně rozvíjet a chránit fyzické, duševní a sociální zdraví a být za ně odpovědný.
- vést žáky k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem, k jejich kulturám a duchovním hodnotám
- pomáhat žákům poznávat a rozvíjet vlastní schopnosti v souladu s reálnými možnostmi a uplatňovat je spolu s osvojenými vědomostmi a dovednostmi při rozhodování o vlastní životní a profesní orientaci.

Vzhledem k tomu, že na naší škole máme žáky s rozdílnou úrovní rozvoje všech složek osobnosti, rozvíjíme klíčové kompetence individuálně, dle rozumových schopností a dané situace každého žáka. Stejně jako u očekávaných výstupů, ani u rozvoje klíčových kompetencí nelze přesně formulovat, jaké úrovně jednotlivý žák dosáhne, úroveň klíčových kompetencí v jednotlivých obdobích představuje pouze záměr a cíl našeho působení.

Celkově lze říci, že vyučovací proces je zaměřen na rozvíjení a kultivaci osobnosti žáka s mentální retardací s cílem maximálního rozvoje jeho osobnostního potenciálu. Naším cílem není pouhé zprostředkování vědomostí, ale význam má především sociální učení, rozvoj komunikace a řešení problémů vycházejících ze skutečného života. K tomuto cíli napomáhají právě klíčové kompetence.

Vzhledem ke specifickým potřebám žáků s lehkou mentální retardací je kladen důraz především na kompetence pracovní, komunikativní, sociální a personální. Proto i pořadí důležitosti jejich rozvoje jsme upravili takto: kompetence pracovní, kompetence komunikativní, kompetence sociální a personální, kompetence k řešení problémů, kompetence k učení, kompetence občanské.

3.2. Klíčové kompetence

Klíčové kompetence představují souhrn vědomostí, dovedností, schopností, postojů a hodnot důležitých pro osobní rozvoj a uplatnění každého člena společnosti. Jejich výběr a pojetí vychází z hodnot obecně přijímaných ve společnosti a z obecně sdílených představ o tom, které kompetence jedince přispívají k jeho vzdělávání, spokojenému a úspěšnému životu a k posilování funkcí občanské společnosti.

Smyslem a cílem vzdělávání je vybavit všechny žáky souborem klíčových kompetencí na úrovni, která je pro ně dosažitelná, a připravit je tak na další vzdělávání a uplatnění ve společnosti. Osvojování klíčových kompetencí je dlouhodobý a složitý proces, který má svůj počátek v předškolním vzdělávání, pokračuje v základním a středním vzdělávání a postupně se dotváří v dalším průběhu života. Úroveň klíčových kompetencí, které žáci dosáhnou na konci základního vzdělávání, nelze ještě považovat za ukončenou, ale získané klíčové kompetence tvoří neopomenutelný základ žáka pro celoživotní učení, vstup do života a do pracovního procesu.

Klíčové kompetence nestojí vedle sebe izolovaně, různými způsoby se prolínají, jsou multifunkční, mají nadpředmětovou podobu a lze je získat vždy jen jako výsledek celkového procesu vzdělávání. Proto k jejich utváření a rozvíjení musí směřovat a přispívat veškerý vzdělávací obsah i aktivity a činnosti, které ve škole probíhají.

Ve vzdělávacím obsahu RVP ZV je učivo chápáno jako prostředek k osvojení činnostně zaměřených očekávaných výstupů, které se postupně propojují a vytvářejí předpoklady k účinnému a komplexnímu využívání získaných schopností a dovedností na úrovni klíčových kompetencí.

V etapě základního vzdělávání jsou za klíčové považovány: kompetence k učení; kompetence k řešení problémů; kompetence komunikativní; kompetence sociální a personální; kompetence občanské; kompetence pracovní.

3.2.1. Kompetence pracovní

Na konci základního vzdělávání žák:

- používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky
- přistupuje k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot
- využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření
- orientuje se v základních aktivitách potřebných k uskutečnění podnikatelského záměru a k jeho realizaci, chápe podstatu, cíl a riziko podnikání, rozvíjí své podnikatelské myšlení

3.2.2. Kompetence komunikativní

Na konci základního vzdělávání žák:

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhajuje svůj názor a vhodně argumentuje
- rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění
- využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem
- využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi

3.2.3. Kompetence sociální a personální

Na konci základního vzdělávání žák:

- účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá
- přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají
- vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj; ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty.

3.2.4. Kompetence k řešení problémů

Na konci základního vzdělávání žák:

- vnímá nejrůznější problémové situace ve škole i mimo ni, rozpozná a pochopí problém, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslí a naplánuje způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností
- vyhledá informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému
- samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení; užívá při řešení problémů logické, matematické a empirické postupy
- ověřuje prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů
- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí

3.2.5. Kompetence k učení

Na konci základního vzdělávání žák:

- vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení
- vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě
- operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na matematické, přírodní, společenské a kulturní jevy
- samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti
- poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení, naplánuje si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit, kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich

3.2.6. Kompetence občanské

Na konci základního vzdělávání žák:

- respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí
- chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu
- rozhoduje se zodpovědně podle dané situace, poskytne dle svých možností účinnou pomoc a chová se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka
- respektuje, chrání a ocení naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit
- chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti

3.3. Výchovné a vzdělávací strategie

Výchovné a vzdělávací strategie vedou k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků, představujících souhrn vědomostí, dovedností, schopností, postojů a hodnot důležitých pro osobní rozvoj a uplatnění každého člena společnosti. Strategie vedoucí k jejich naplňování jsou uplatňovány všemi pedagogy, přičemž reflektují specifické potřeby žáků s mentálním postižením, odlišné postupy a metody práce s těmito žáky a rozdílnou úroveň rozumových schopností jednotlivých žáků v rámci školy i jednotlivých tříd.

3.4. Zabezpečení výuky pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami

Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami s přiznaným (min.) 3. stupněm podpory, kterému ŠPZ doporučí vzdělávání ve škole zřízené dle §16, odst.9 školského zákona, budou vzdělávání dle tohoto Školního vzdělávacího programu - prostřednictvím IVP. Pro žáky s LMP od třetího stupně podpory, bude pro tvorbu IVP využívána minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů. Minimální doporučená úroveň, která je stanovena v RVP ZV pro 3., 5. a 9. ročník, bude na základě doporučení školského poradenského zařízení rozpracována pro konkrétní ročník v IVP žáka s přiznaným podpurným opatřením. IVP může být během roku upravován podle potřeb žáka. Při tvorbě IVP bude využíváno metodické podpory školního poradenského pracoviště. Školní poradenské pracoviště naší školy je tvořeno výchovným poradcem, který zároveň koordinuje jeho činnost, dále ostatními (speciálními) pedagogy školy. Výchovný poradce je pedagogickým pracovníkem, který je pověřen spoluprací se školským poradenským zařízením.

- Základní škola Pelhřimov je určena žákům s takovými rozumovými nedostatky, pro které se nemohou s úspěchem vzdělávat v běžné základní škole.
- Činnost školy je vymezena zákonem č.561/2004Sb. školský zákon, ve znění pozdějších předpisů a vyhl. MŠMT č.27/2016 Sb. o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných.
- Základní škola speciální vychovává a vzdělává obtížně vzdělavatelné žáky s takovými nedostatky rozumového vývoje, pro které se nemohou vzdělávat podle RVP ZV, jsou však schopni osvojit si alespoň některé prvky vzdělání.
- Na obě součásti školy se vztahují obecné předpisy, platné pro základní školy, především vyhl.č.48/2005Sb. o základním vzdělávání, pokud vyhl.č.27/2016 Sb. nestanoví jinak.

- Maximální povolený počet žáků ve škole je 106. Škola je plně organizovaná, s 1. až 9. postupným ročníkem ZŠ a s 1. i 2. stupněm ZŠ speciální.
- Pro vzdělávání žáků se spec. vzděl. potřebami máme speciální pomůcky, které jsou ve vyučovacích hodinách hojně využívány:
  - Názorné didaktické pomůcky pro výuku čtení a psaní
  - Názorné didaktické pomůcky pro výuku matematiky
  - Názorné didaktické manipulační pomůcky pro výuku naukových předmětů
  - Demonstrační obrázky
  - Didaktické pomůcky pro činnostní učení
  - Speciální didaktické pomůcky pro rozvoj jemné motoriky a vizuomotorické koordinace
  - Speciální didaktické pomůcky pro rozvoj hrubé motoriky
  - Speciální učebnice pro výuku žáků s mentálním postižením
  - Názorné didaktické manipulační pomůcky pro rozvoj dílčích funkcí
  - Pomůcky pro nácvik sebeobsluhy
  - Bubny, Orffovy nástroje, perkuse
  - Výukový software
  - Nábytek ke strukturalizaci prostoru (policový regál, skříňky, barevné koberce, paravan apod.)
  - Sada strukturovaných krabic
  - Soubor pomůcek pro nácvik sociálních dovedností
  - Názorné manipulační pomůcky (čísla, písmena, tabulky)
  - Listy na výrobu denních režimů a rozvrhů
  - Učebnice pro žáky základní školy s mentálním postižením
  - Komunikační programy pro alternativní komunikaci
  - Tablet
  - ...a další...
- Do všech předmětů jsou zařazeny prvky *etické výchovy*, která žákům vštěpuje správné postoje k řešení životních situací.

3.5. Zabezpečení výuky žáků mimořádně nadaných

Pro žáky mimořádně nadané vytvoříme takový individuálně vzdělávací plán, aby podporoval jejich mimořádné nadání. Individuální vzdělávací plán mimořádně nadaného žáka sestavuje třídní učitel ve spolupráci s učiteli vyučovacích předmětů, ve kterých se projevuje mimořádné nadání žáka, s výchovným poradcem a školským poradenským zařízením. IVP mimořádně nadaného žáka má písemnou podobu a při jeho sestavování spolupracuje třídní učitel s rodiči mimořádně nadaného žáka. Při sestavování IVP vycházíme z obsahu IVP stanoveného v § 28 vyhlášky č. 27/2016 Sb. Práce na sestavování IVP jsou zahájeny okamžitě po obdržení doporučení školského poradenského zařízení. IVP je sestaven nejpozději do jednoho měsíce od obdržení doporučení školského poradenského zařízení.

Součástí IVP je termín vyhodnocení naplňování IVP a může též obsahovat i termín průběžného hodnocení IVP, je-li to účelné. IVP může být zpracován i pro kratší období než je školní rok. IVP může být doplňován a upravován v průběhu školního roku. Výchovný poradce zajistí písemný informovaný souhlas zákonného zástupce žáka, bez kterého nemůže být IVP prováděn. Výchovný poradce po podpisu IVP zákonným zástupcem žáka a získání písemného informovaného souhlasu zákonného zástupce žáka předá informace o zahájení poskytování podpůrných opatření podle IVP zástupci ředitele školy, který je zaznamená do školní matriky.

3.6. Začlenění průřezových témat

Naše škola si jako způsob začlenění průřezových témat do výuky zvolila formu školních projektů. Každý třídní učitel - každá třída, si vybere 2 projektová témata, která s ohledem na možnosti a schopnosti žáků připraví a realizuje. Třídní učitelé jsou zodpovědní za vytvoření projektové dokumentace, jejíž součástí je i výčet konkrétních průřezových témat, která byla prostřednictvím projektu do výuky začleněna. Kromě projektového vyučování je naší snahou začleňovat průřezová témata a mezipředmětové vztahy všude tam, kde je to možné a vzhledem k výuce efektivní a přínosné.

Tématické okruhy průřezových témat procházejí napříč vzdělávacími oblastmi a umožňují propojení vzdělávacích oborů. Abychom této možnosti využili co možná nejlépe, nevytvářeli jsme pro průřezová témata samostatné vyučovací předměty, ale integrovali jsme je do jiných vyučovacích předmětů.

Přílohou č.2, tohoto dokumentu, je materiál, který pedagogům usnadňuje začleňování průřezových témat jak do projektů, tak i do běžné výuky.

4. Učební plán

4.1. Tabulace učebního plánu

Vzdělávací oblasti	Vzdělávací obory	Vzdělávací předmět	1. stupeň - časová dotace 1. – 5. ročník					2. stupeň - časová dotace 6. – 9. ročník			
			1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	Český jazyk	7	7	7	6	6	4+1	3+1	4	4
	Cizí jazyk	Angličtina	1	1	1	3	3	3	3	3	3
	Další cizí jazyk	Slovenština	-	-	-	-	-	-	2	2	2
Matematika a její aplikace		Matematika	4	4	4	4	4	4+1	4+1	4+1	3+2
Informační a komunikační technologie		Informatika	-	-	-	1	-	1	-	-	-
Člověk a jeho svět		Prvouka	2	2	2	-	-	-	-	-	-
		Vlastivěda	-	-	-	1	1	-	-	-	-
		Přírodověda	-	-	-	2	2	-	-	-	-
Člověk a společnost	Společenské vědy	Společenské vědy	-	-	-	-	-	2	-	-	-
	Dějepis	Dějepis	-	-	-	-	-	-	2	2	2
	Vých. k občanství	Občanská výchova	-	-	-	-	-	-	1	1	1
Člověk a příroda	Fyzika	Fyzika	-	-	-	-	-	-	2	2	1
	Chemie	Chemie	-	-	-	-	-	-	-	-	2
	Přírodopis	Přírodopis	-	-	-	-	-	2	2	2	2
	Zeměpis	Zeměpis	-	-	-	-	-	1	1	2	2
Člověk a kultura	Hudební výchova	Hudební výchova	1	1	2	1	1	2	1	1	1
	Výtvarná výchova	Výtvarná výchova	1	2	1	1	1	2	1	1	1
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	Tělesná výchova	2+1	2+1	2+1	2+1	2+1	3	3	2+1	2+1
Člověk a svět práce	Člověk a svět práce	Pracovní činnosti	1+2	1+2	1+2	1+2	1+3	1+3	1+2	1+2	+2
	Výchova ke zdraví										
	Osobnostní vých.										
Disponibilní časová dotace			3	3	3	3	4	5	4	4	5
			16					18			
Časová dotace v jednotlivých ročnících			22	23	23	25	25	30	30	31	31
Celková časová dotace			118					122			

4.2. Poznámky k učebnímu plánu

Obsahové vymezení je dáno RVP.

Organizační podmínky jsou dány prostorovým a materiálním vybavením školy (viz Kapitola 2.2.)

V případě žáka s přiznaným (minim.) 3. stupněm podpory, může být na základě doporučení ŠPZ, druhý cizí jazyk nahrazen předmětem speciálně pedagogické péče.

Konkrétní určení předmětu speciálně pedagogické péče doporučí ŠPZ.

5. Učební osnovy

5.1. Vzdělávací oblast JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE Vzdělávací obor ČESKÝ JAZYK A LITERATURA Vzdělávací předmět ČESKÝ JAZYK a jeho charakteristika

Vzdělávací oblast Jazyk a jazyková komunikace rozvíjí u žáků osvojení a správné používání ústní i písemné podoby spisovného jazyka. Žáci se učí vnímat různá sdělení, rozumět jim a reprodukovat je. Tato vzdělávací oblast je zaměřena na rozvoj citového a smyslového vnímání, vyjadřovacích schopností, čtení s porozuměním, práce s literárním textem a psaní.

Obsah vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace se realizuje v oborech Český jazyk a literatura a Cizí jazyk.

Komunikační a slohová výchova – vede žáky k rozvíjení slovní zásoby a komunikačních dovedností, k vnímání a chápání různých jazykových sdělení. Žáci by se měli naučit správně a srozumitelně vyjadřovat, osvojit si správnou techniku psaní, napsat krátká sdělení a číst s porozuměním. Ke zlepšení správné výslovnosti budou použity logopedické metody a pomůcky.

Jazyková výchova – zaměřuje se na osvojení a užívání mateřského jazyka v jeho mluvené i psané podobě.

Literární výchova – zaměřuje se na utváření základních čtenářských dovedností a návyků a na reprodukci přečteného. Prostřednictvím četby se žáci seznamují se základními literárními formami a učí se rozlišovat představy od skutečnosti.

Vyučovací předmět Český jazyk a literatura je úzce spjat s dramatickou výchovou (literatura a sloh), dějepisem (např. období Velké Moravy, období národního obrození, apod.), informačními a komunikačními technologiemi (komunikace prostřednictvím elektronické pošty, dodržování vžitých pravidel, pro danou komunikaci), hudební výchovou (lidová slovesnost, písničkáři...)

Český jazyk a literatura se realizuje formou klasického vyučování ve kmenových třídách, je využívána žákovská knihovna a besedy v městské knihovně, divadelní představení atd.

Český jazyk a literatura je vyučován s touto časovou dotací:

Český jazyk										Minimální čas. dotace	Disponibilní hodiny	Celkem
Ročník	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.			
Počet hodin	7	7	7	6	6	4+1	3+1	4	4	48	2	50

Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- rozvíjení řečových schopností, myšlení, emocionálního a estetického vnímání
- srozumitelnému vyjadřování se ústní i písemnou formou spisovného jazyka
- dorozumívání v běžných komunikačních situacích, ke sdělování názorů
- rozvíjení pozitivního vztahu k mateřskému jazyku
- osvojení a rozvíjení správné techniky čtení a psaní, vytváření čtenářských dovedností a čtení s porozuměním
- získávání základních literárních poznatků důležitých pro pochopení čteného textu
- zvládnutí orientace v textech různého zaměření
- k individuálnímu prožívání slovesného uměleckého díla a zájmu o literaturu
- získávání sebedůvěry při vystupování na veřejnosti a ke kultivovanému projevu v běžných situacích

ČESKÝ JAZYK		1.ROČNÍK
Očekávané výstupy z RVP ZV	Minimální výstupy	Učivo
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA		
-porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti	rozumí pokynům přiměřené složitosti, plní zadané úkoly podle slovního návodu	
-respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru	dovede oslovit, pozdravit, poprosit, poděkovat, omluvit se	pozdrav, prosba poděkování, omluva
-pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost	opakováním dokáže zlepšovat svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost	správné artikulování, srozumitelné mluvení, uvědomělé čtení
-v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči	zvládá jednoduchá dechová cvičení	dechová cvičení, plynulé spojování slabik do slov
JAZYKOVÁ VÝCHOVA		
-rolišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky	rolišuje některá písmena malé a velké abecedy umí rozlišit větu, slovo, slabiku a hlásku	vyvození hlásek a písmen, skládání slov z písmen, nácvik psaní probraných písmen, vyhledávání v textu, čtení slabik, slov a krátkých vět, přiřazování probraných písmen k obrázkům
LITERÁRNÍ VÝCHOVA		
-čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku	přednáší z paměti jednoduché básničky	dětské básničky a říkadla
-rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění	rozezná pohádku od básničky	rozpočítadlo, pohádka, básnička, hádanka
-pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností	dokáže odpovědět na jednoduché otázky spojené s přečteným textem	poslech čteného textu a vyprávění o přečteném zážitkové čtení

ČESKÝ JAZYK		2.ROČNÍK
Očekávané výstupy z RVP ZV	Minimální výstupy	Učivo
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA		
-plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti	dokáže přečíst plynule přiměřený text a orientovat se v něm	čtení jednoduchých vět
-porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti	rozumí pokynům přiměřené složitosti	plnění ústně zadaných úkolů
-respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru	dovede správně oslovit, pozdravit, vyřídit vzkaz, naslouchá a neskáče do řeči	oslovení, prosba, omluva
-zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním	dovede správně držet psací náčiní, správné držení těla při psaní	písemný projev
-na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev	zvládne vyprávět podle svých zážitků krátký příběh	vyprávění, popis
JAZYKOVÁ VÝCHOVA		
-rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky	rozlišuje krátké a dlouhé samohlásky a dvojhlásky rozlišuje všechna písmena malé a velké abecedy	slovo, slabika, hláska malá a velká písmena
-porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná	pozná slova opačného významu	slova opačného významu
LITERÁRNÍ VÝCHOVA		
-čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku	pamatuje si a reprodukuje jednoduché říkanky a dětské básně, zvládá techniku čtení	čtení s porozuměním
-pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých Schopností	reprodukuje krátký text podle otázek a ilustrací při poslechu pohádek a krátkých příběhů udržuje pozornost	poslech čteného textu, vyprávění
-vyjadřuje své pocity z přečteného textu	vyjádří vlastní pocit z přečteného textu	čtení s porozuměním

ČESKÝ JAZYK		3.ROČNÍK
Očekávané výstupy z RVP ZV	Minimální výstupy	Učivo
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA		
-plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti	čte s porozuměním jednoduché texty	plynulé čtení orientace v textu
-volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích	správně a vhodně se vyjadřuje v běžných situacích	slušné vyjadřování spisovné a nespisovné výrazy
-píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev	píše písmena a číslice –dodržuje správný poměr výšky písmen ve slově, velikost, sklon a správné tvary písmen	psací a tiskací písmo kontrola napsaného
-seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh	seřadí obrázky podle časové posloupnosti a vypráví děj	vyprávění, orientace v ději
-píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení	převádí slova z mluvené do psané podoby opisuje a přepisuje krátké věty	blahopřání, pozdrav z prázdnin
JAZYKOVÁ VÝCHOVA		
-porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledává v textu slova příbuzná	pozná slova opačného a stejného významu	slova stejného a opačného významu
-odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě –mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování	doplňuje Y/I ve slabikách dy,ty,ny-di,ti,ni, zvládá psaní slov se slabikami de,te,ne-dě,tě,ně a bě,pě,vě,mě píše velké písmeno na začátku věty a ve vlastním jménech	pravidla psaní Y/I po tvrdých a měkkých souhláskách psaní Ě/E psaní velkých písmen na začátku věty a ve vlastních jménech
LITERÁRNÍ VÝCHOVA		
-pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností	reprodukuje krátký text podle otázek a ilustrací- při poslechu pohádek a krátkých příběhů udržuje pozornost	poslech a reprodukce pohádek a příběhů
-čte a přednáší zpaměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku	čte a přednáší zpaměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku	správné čtení textů a recitace básní po předchozí přípravě, přednes vhodných literárních textů

ČESKÝ JAZYK		4.ROČNÍK
Očekávané výstupy z RVP ZV	Minimální výstupy	Učivo
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA		
-čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas	vypráví vlastní zážitky, jednoduchý příběh podle přečtené předlohy nebo ilustrací a domluví se v běžných situacích	věcné čtení (čtení jako zdroj informací, čtení vyhledávací, klíčová slova)
-reprodukuje obsah přiměřeně složitě sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta	má odpovídající slovní zásobu k souvislému vyjadřování	vypravování, dialog na základě obrazového materiálu
-rozdělí spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace	v mluveném projevu volí správnou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo řeči	vyjadřování závislé na komunikační situaci
-píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry	opisuje a přepisuje jednoduché texty píše čitelně a úpravně, dodržuje mezery mezi slovy	technika psaní (úhledný, čitelný a přehledný písemný projev, formální úprava textu);
JAZYKOVÁ VÝCHOVA		
-porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová	pozná slova stejného nebo podobného významu	slova stejného nebo podobného významu
-rozdělí v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky	dodržuje pořádek slov ve větě, pozná a určí druhy vět podle postoje mluvčího	druhy vět
-odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách, dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě –mimo morfologický šev	rozlišuje tvrdé, měkké a obojetné souhlásky a ovládá pravopis měkkých a tvrdých slabik	pravopis Y/I po tvrdých a měkkých souhláskách
-rozdělí zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky	určuje samohlásky a souhlásky	krátké a dlouhé samohlásky souhlásky měkké a tvrdé
LITERÁRNÍ VÝCHOVA		
-vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je	vypráví děj přečteného podle daných otázek	tvořivé činnosti s literárním textem –přednes vhodných literárních textů
-volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma	čte krátké texty s porozuměním a reprodukuje je podle jednoduché osnovy	volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, dramatizace, vlastní výtvarný doprovod

ČESKÝ JAZYK		5.ROČNÍK
Očekávané výstupy z RVP ZV	Minimální výstupy	Učivo
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA		
-posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení	najde, co v příběhu chybí a dokáže vhodnými větami děj doplnit	věcné čtení (čtení jako zdroj informací, čtení vyhledávací, klíčová slova)
-vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku	má odpovídající slovní zásobu k souvislému vyjadřování	základní komunikační pravidla (oslovení, zahájení a ukončení dialogu, střídání rolí mluvčího a posluchače, zdvořilé vystupování)
-píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry	píše správně a přehledně jednoduchá sdělení	zpráva, oznámení, pozvánka, vzkaz, inzerát, dopis
JAZYKOVÁ VÝCHOVA		
-píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách	ovládá pravopis po obojetných souhláskách	vyjmenovaná slova a slova příbuzná
-rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary	správně používá spisovné a nespisovné výrazy v mluveném i psaném projevu	slovní zásoba a tvoření slov–slova a pojmy, význam slov, slova jednoznačná a mnohoznačná
	seřadí slova podle abecedy	abeceda
-odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě,pě,vě, mě, velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování	správně vyslovuje a píše znělé a neznělé souhlásky správně vyslovuje a píše slova se skupinami hlásek dě-tě,ně -bě,pě,vě,mě	slova se znělými a neznělými souhláskami, odůvodnění pravopis a správná výslovnost slov s měkkými slabikami
LITERÁRNÍ VÝCHOVA		
-vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je	umí vyjádřit pocity z četby textu	zážitkové čtení a naslouchání
-volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma	čte krátké texty s porozuměním a reprodukuje je podle jednoduché osnovy ovládá tiché čtení a orientuje se ve čteném textu rozlišuje prózu a verše určí v přečteném textu hlavní postavy a jejich vlastnosti	tvořivé činnosti s literárním textem –přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, dramatizace, vlastní výtvarný doprovod

ČESKÝ JAZYK		6.ROČNÍK
Očekávané výstupy z RVP ZV	Minimální výstupy	Učivo
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA		
-odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji	čte plynule s porozuměním; reprodukuje text	čtení–praktické (pozorné, přiměřeně rychlé, znalost orientačních prvků v textu)
-dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci	komunikuje v běžných situacích, v komunikaci ve škole užívá spisovný jazyk	zásady kultivovaného projevu (technika mluveného projevu, prostředky nonverbální a paralingvální)
-zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu	komunikuje v běžných situacích, v komunikaci ve škole užívá spisovný jazyk	naslouchání –praktické (výchova k empatii, podnět k jednání)
JAZYKOVÁ VÝCHOVA		
-spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova	rozlišuje spisovný a nespisovný jazyk	zvuková podoba jazyka–zásady spisovné výslovnosti, modulace souvislé řeči
-správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci	pozná a určí slovní druhy; skloňuje podstatná jména a přídavná jména; pozná osobní zájmena; časuje slovesa	tvarosloví–slovní druhy, mluvnické významy a tvary slov
-rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh	tvoří slova pomocí předpon a přípon	slovní zásoba a tvoření slov–slovní zásoba a její jednotky, slohové rozvrstvení slovní zásoby, význam slova, homonyma, synonyma, obohacování slovní zásoby, způsoby tvoření slov
LITERÁRNÍ VÝCHOVA		
-uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla	orientuje se v literárním textu, nachází jeho hlavní myšlenku	volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu
-formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo	ústně formuluje dojmy z četby, divadelního nebo filmového představení	volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, záznam a reprodukce hlavních myšlenek
-tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie		interpretace literárního textu, dramatizace, vytváření vlastních textů, vlastní výtvarný doprovod k literárním textům

ČESKÝ JAZYK		7.ROČNÍK
Očekávané výstupy z RVP ZV	Minimální výstupy	Učivo
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA		
-rozdílí subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru	komunikuje v běžných situacích, naslouchá	naslouchání –praktické (výchova k empatii, podnět k jednání), věcné (soustředěné, aktivní), kritické (objektivní a subjektivní sdělení, komunikační záměr mluvčího)
-odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji	čte plynule s porozuměním; reprodukuje text	čtení jako zdroj informací, vyhledávací
-dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci	komunikuje v běžných situacích, v komunikaci ve škole užívá spisovný jazyk	zásady dorozumívání - komunikační normy, zásady kultivovaného projevu
JAZYKOVÁ VÝCHOVA		
-samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami	orientuje se v Pravidlech českého pravopisu	původ a základy vývoje češtiny, jazykové příručky
-správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci	pozná a určí slovní druhy; skloňuje podstatná jména a přídavná jména; pozná osobní zájmena; časuje slovesa	tvarosloví–slovní druhy, mluvnické významy a tvary slov
-v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slohotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí	správně píše slova s předponami a předložkami ovládá pravopis vyjmenovaných slov	pravopis –lexikální, morfologický, syntaktický
LITERÁRNÍ VÝCHOVA		
-tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie	ústně formuluje dojmy z četby, divadelního nebo filmového představení	struktura literárního díla (námět a téma díla, literární hrdina, kompozice literárního příběhu)
-rozdílí literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty	dokáže vyhledat potřebné informace v oblasti literatury-má pozitivní vztah k literatuře	literatura umělecká a věcná (populárně-naučná, literatura faktu, publicistické žánry)

ČESKÝ JAZYK		8.ROČNÍK
Očekávané výstupy z RVP ZV	Minimální výstupy	Učivo
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA		
-v mluveném projevu připraveném improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči	komunikuje v běžných situacích	zásady dorozumívání (komunikační normy, základní mluvené žánry podle komunikační situace), zásady kultivovaného projevu (technika mluveného projevu, prostředky nonverbální a paralingvální); komunikační žánry: připravený i nepřipravený projev na základě poznámek nebo bez poznámek, referát, diskuse
-uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování	píše běžné písemnosti; podle předlohy sestaví vlastní životopis a napíše žádost; popíše děje, jevy, osoby, pracovní postup; vypráví podle předem připravené osnovy; s vhodnou podporou pedagogického pracovníka písemně zpracuje zadané téma	vlastní tvořivé psaní (komunikační žánry: výpisek, žádost, soukromý a úřední dopis, objednávka, teze, strukturovaný životopis, pozvánka, charakteristika, subjektivně zabarvený popis, výklad, úvaha)
JAZYKOVÁ VÝCHOVA		
-správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci	pozná a určí slovní druhy; skloňuje podstatná jména a přídavná jména; pozná osobní zájmena; časuje slovesa	tvarosloví–slovní druhy, mluvnické významy a tvary slov
rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití	rozezná mateřský a cizí jazyk	obecné poučení o jazyce–čeština (jazyk národní, jazyk mateřský), skupiny jazyků (slovanské – především slovenština a jiné, jazyky menšinové)
-rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí	rozezná větu jednoduchou od souvětí	skladba–výpověď a věta, stavba věty, pořádek slov ve větě, rozvíjející větné členy, souvětí
LITERÁRNÍ VÝCHOVA		
-rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele	rozezná základní literární druhy a žánry	literární druhy a žánry–poezie, próza, drama, žánry lyrické, epické, dramatické v proměnách času
porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování	ústně formuluje dojmy z četby, divadelního nebo filmového představení	způsoby interpretace literárních a jiných děl

ČESKÝ JAZYK		9.ROČNÍK
Očekávané výstupy z RVP ZV	Minimální výstupy	Učivo
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA		
-využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů	píše běžné písemnosti; podle předlohy sestaví vlastní životopis a napíše žádost; popíše děje, jevy, osoby, pracovní postup; vypráví podle předem připravené osnovy; s vhodnou podporou pedagogického pracovníka písemně zpracuje zadané téma	mluvený projev–zásady dorozumívání (komunikační normy, základní mluvené žánry podle komunikační situace), zásady kultivovaného projevu (technika mluveného projevu, prostředky)
JAZYKOVÁ VÝCHOVA		
-rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí	zvládá pravopis podle shody přísudku s podmětem	výpověď a věta, stavba věty, pořádek slov ve větě, rozvíjející větné členy, souvětí, přímá a nepřímá řeč, stavba textu
- rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh	správně píše slova s předponami a předložkami	obohacování slovní zásoby, způsoby tvoření slov
LITERÁRNÍ VÝCHOVA		
-vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích	dokáže vyhledat potřebné informace v oblasti literatury, má pozitivní vztah k literatuře	literární druhy a žánry–poezie, próza, drama, žánry lyrické, epické, dramatické v proměnách času –hlavní vývojová období národní a světové literatury, typické žánry a jejich představitelé
-rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty	orientuje se v literárním textu, nachází jeho hlavní myšlenku	záznam a reprodukce hlavních myšlenek, interpretace literárního textu, dramatisace, vytváření vlastních textů, vlastní výtvarný doprovod k literárním textům

5.2. Vzdělávací oblast JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE
Vzdělávací obor CIZÍ JAZYK
Vzdělávací předmět ANGLIČTINA a jeho charakteristika

Smyslem předmětu je uvést žáky do problematiky anglického jazyka, aby porozuměli jeho zvláštnostem i zvláštnostem studia cizího jazyka obecně. Výuka směřuje k tomu, aby si žáci osvojili základní slovní zásobu a gramatiku a uměli reagovat v jednoduchých běžných situacích. Při výuce se žáci také seznamují s životem a kulturou v anglicky mluvících zemích a tím i srovnávat a tolerovat odlišnosti jiných kultur. Zároveň jsou vedeni k tomu, aby si všímali vlivu anglické kultury a jazyka na kulturu a jazyk náš.

Metody a formy práce jsou založeny na poslechu, imitaci, rozhovoru, četbě, hře. Žáci si uvědomují i odlišnost anglického pravopisu a musí zvládnout i hláskování.

Výuka probíhá ve třídách s použitím běžných pomůcek – učebnice, DVD, CD, pracovní listy, PC a hry.

Cizí jazyk je vyučován s touto časovou dotací:

Angličtina										Minimální čas. dotace	Disponibilní hodiny	Celkem
Ročník	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.			
Počet hodin	1	1	1	3	3	3	3	3	3	21	0	21

Žáci si během výuky uvědomují, že angličtina je mezinárodní jazyk, s jehož znalostí se mohou dohovorit s lidmi na celém světě a poznávat jejich život. Dále si uvědomují vzájemný vliv evropské kultury a jazyků, zvláště pak pronikání angličtiny i do českého jazyka v oblasti sportu, počítačové terminologie apod.

Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- seznámení s cizím jazykem ve zvukové podobě
- osvojení si základních výslovnostních návyků
- ovládání fonetické podoby abecedy
- pojmenování základních číslovek
- rozumění obecně známým slovům a frázím a zvládnutí pozdravů, přání a poděkování
- vytvoření jednoduchých otázek, záporu a odpovědí, vedení jednoduchého rozhovoru

- zvládání čtení a překladu jednoduchých pojmů a názvů
- orientaci ve slovníku daného jazyka

ANGLIČTINA		1., 2., 3. ROČNÍK
<p>Očekávané výstupy z RVP ZV</p> <p>-rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně -zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal</p>	<p>Minimální výstupy</p> <p>je seznámen se zvukovou podobou cizího jazyka</p>	<p>Učivo</p> <p>zvuková a grafická podoba jazyka–fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky slovní zásoba –základní slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů</p>

ANGLIČTINA		4.ROČNÍK
Očekávané výstupy z RVP ZV	Minimální výstupy	Učivo
-rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností	rozumí jednoduchým pokynům učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností	zvuková a grafická podoba jazyka –fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov
-rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	rozumí slovům a frázím, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu) rozumí výrazům pro pozdrav a poděkování	základní slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů
-sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	pozdraví a poděkuje sdělí své jméno a věk	tematické okruhy –domov, rodina, škola, jídlo
-zapojí se do jednoduchých rozhovorů	vyjádří souhlas či nesouhlas, reaguje na jednoduché otázky	základní slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů
-napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života	je seznámen s grafickou podobou cizího jazyka	fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov

ANGLIČTINA		5.ROČNÍK
Očekávané výstupy z RVP ZV	Minimální výstupy	Učivo
-rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	rozumí slovům a frázím, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu) - rozumí výrazům pro pozdrav a poděkování	zvuková a grafická podoba jazyka –fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov
-rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu	odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá	slovní zásoba –základní slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem
-vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům	rozumí slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)	práce se slovníkem
-napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života	je seznámen s grafickou podobou cizího jazyka	mluvnice –základní gramatické struktury a typy vět, jsou-li součástí pamětně osvojeného repertoáru (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)

ANGLIČTINA		6.ROČNÍK
Očekávané výstupy z RVP ZV	Minimální výstupy	Učivo
-rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu	rozumí jednoduchým pokynům učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností	zvuková a grafická podoba jazyka –fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov
-přičlení mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení	je seznámen se zvukovou podobou cizího jazyka	
-píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy		
-rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu	rozumí slovům a frázím, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)	slovní zásoba –základní slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem
-odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojených témat a podobné otázky pokládá	vyjádří souhlas či nesouhlas, reaguje na jednoduché otázky (zejména pokud má k dispozici vizuální oporu)	tematické okruhy – domov, rodina, škola, volný čas, povolání, lidské tělo, jídlo, oblékání, nákupy, bydliště, dopravní prostředky, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), zvířata, příroda, počasí
-rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	rozumí slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)	
-napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, vyplní osobní údaje do formuláře	je seznámen s grafickou podobou cizího jazyka	mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět, jsou-li součástí pamětně osvojeného repertoáru (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)

ANGLIČTINA		7.ROČNÍK
Očekávané výstupy z RVP ZV	Minimální výstupy	Učivo
-rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně	rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech, které se týkají osvojených tematických okruhů	zvuková a grafická podoba jazyka–rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, intonace, ovládání pravopisu slov osvojené slovní zásoby
-zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích	odpoví na jednoduché otázky, které se týkají jeho osoby	slovní zásoba –rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím; práce se slovníkem
-vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech	rozumí slovům a jednoduchým větám, které se týkají osvojených tematických okruhů (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)	mluvnice –rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)
-napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby	tematické okruhy –domov, rodina, bydlení, škola, volný čas, kultura, sport, péče o zdraví, pocity a nálady, stravovací návyky, počasí,

ANGLIČTINA		8.ROČNÍK
Očekávané výstupy z RVP ZV	Minimální výstupy	Učivo
-rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat	rozumí jednoduchým otázkám, které se týkají jeho osoby	slovní zásoba –rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím; práce se slovníkem
-mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech	odpoví na jednoduché otázky, které se týkají jeho osoby	
-rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace	rozumí slovům a jednoduchým větám, které se týkají osvojených tematických okruhů (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)	tematické okruhy –domov, rodina, bydlení, škola, volný čas, kultura, sport, péče o zdraví, pocity a nálady, stravovací návyky, počasí, příroda a město, nákupy a móda, společnost a její problémy, volba povolání,
-vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby	mluvnice-rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)
-reaguje na jednoduché písemné sdělení		rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, intonace, ovládání pravopisu slov osvojené slovní zásoby

ANGLIČTINA		9.ROČNÍK
Očekávané výstupy z RVP ZV	Minimální výstupy	Učivo
-rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat	rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech, které se týkají osvojených tematických okruhů, rozumí jednoduchým otázkám, které se týkají jeho osoby	zvuková a grafická podoba jazyka–rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, intonace, ovládnutí pravopisu slov osvojené slovní zásoby
-vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života	odpoví na jednoduché otázky, které se týkají jeho osoby	slovní zásoba –rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím; práce se slovníkem
-rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace	rozumí slovům a jednoduchým větám, které se týkají osvojených tematických okruhů (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)	
-vyplní základní údaje o sobě ve formuláři napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby	tematické okruhy –domov, rodina, bydlení, škola, volný čas, kultura, sport, péče o zdraví, pocity a nálady, stravovací návyky, počasí, příroda a město, nákupy a móda, společnost a její problémy, volba povolání, moderní technologie a média, cestování, realie zemí příslušných jazykových oblast
-reaguje na jednoduché písemné sdělení		mluvnice –rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)

5.3. Vzdělávací oblast JAZYKA JAZYKOVÁ KOMUNIKACE
Vzdělávací obor DALŠÍ CIZÍ JAZYK
Vzdělávací předmět SLOVENŠTINA a jeho charakteristika

Smyslem předmětu je seznámit žáky s dalším cizím jazykem. Výuka směřuje k tomu, aby si žáci osvojili základní slovní zásobu a gramatiku a uměli reagovat v jednoduchých běžných situacích. Při výuce se žáci také seznamují s životem a kulturou v dané zemi a tím i mohou srovnávat a tolerovat odlišnosti jiných kultur.

Metody a formy práce jsou založeny na poslechu, imitaci, rozhovoru, četbě, hře.

Cizí jazyk je vyučován s touto časovou dotací:

										Minimální čas. dotace	Disponibilní hodiny	Celkem
Ročník	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.			
Počet hodin	0	0	0	0	0	0	2	2	2	6	0	6

SLOVENŠTINA		7.ROČNÍK
Očekávané výstupy z RVP ZV	Minimální výstupy	Učivo
-rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně	je seznámen se zvukovou podobou cizího jazyka rozumí výrazům pro pozdrav a poděkování	zvuková podoba jazyka –fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky
-zapojí se do jednoduchých rozhovorů	pozdraví a poděkuje, vyjádří souhlas a nesouhlas	slovní zásoba –slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů
-rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům	rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)	tematické okruhy –domov, rodina, škola

SLOVENŠTINA		8.ROČNÍK
Očekávané výstupy z RVP ZV	Minimální výstupy	Učivo
-rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu) rozumí otázkám, které se týkají základních osobních údajů (zejména jména a věku)	tematické okruhy –domov, rodina, škola, volný čas, povolání, lidské tělo, zdraví, jídlo, oblékání, nákupy
-sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	pozdraví a poděkuje, vyjádří souhlas a nesouhlas sdělí své jméno a věk	slovní zásoba –slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem
-rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům	rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)	
-napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby	zvuková a grafická podoba jazyka –fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov

SLOVENŠTINA		9.ROČNÍK
Očekávané výstupy z RVP ZV	Minimální výstupy	Učivo
-rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat	rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu) rozumí otázkám, které se týkají základních osobních údajů (zejména jména a věku) rozumí jednoduchým pokynům učitele	slovní zásob a v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem
-odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá	pozdraví a poděkuje, vyjádří souhlas a nesouhlas sdělí své jméno a věk	
rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci	rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)	tematické okruhy –domov, rodina, škola, volný čas, povolání, lidské tělo, zdraví, jídlo, oblékání, nákupy, obec, dopravní prostředky, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), zvířata, příroda, počasí, reálie zemí příslušných jazykových oblast
-vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby	základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov
-stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení		mluvnice– základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)

5.4. Vzdělávací oblast MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE
Vzdělávací obor MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE
Vzdělávací předmět MATEMATIKA a jeho charakteristika

Vzdělávací oblast je založena na praktických činnostech, sleduje využití matematických dovedností v běžném životě, posiluje schopnost logického myšlení a prostorové představivosti. Žáci si osvojují základní matematické pojmy a symboly, matematické postupy a způsoby jejich užití.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Matematika a její aplikace je rozdělen na tematické okruhy:

Čísla a početní operace

Závislosti, vztahy a práce s daty

Geometrie v rovině a prostoru

Aplikační úlohy

Žáci se učí využívat prostředky výpočetní techniky (především kalkulatory, vhodný počítačový software, určité typy výukových programů) a používat některé další pomůcky, což umožňuje přístup k matematice i žákům, kteří mají nedostatky v numerickém počítání a v rýsovacích technikách.

Zdokonalují se rovněž v samostatné a kritické práci se zdroji informací.

Vyučovací předmět Matematika je součástí vzdělávací oblasti Matematika a její aplikace.

Vyučovací předmět Matematika a její aplikace se realizuje formou běžné vyučovací hodiny.

Předmět se vyučuje s touto časovou dotací:

Matematika										Minimální čas. dotace	Disponibilní hodiny	Celkem
Ročník	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.			
Počet hodin	4	4	4	4	4	4+1	4+1	4+1	3+2	35	5	40

Vzdělávání v dané oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- osvojování a chápání matematických postupů a schopností zpracování poznatků
- rozvíjení paměti a logického myšlení
- používání matematických symbolů
- vytváření prostorové představivosti
- rozboru problému, stanovení postupu jeho řešení, odhadu výsledku a vyhodnocení správnosti výsledku

- řešení základních matematických operací, přesné a jasné formulace úkolu a jeho výsledku
- uplatnění matematických znalostí a dovedností v běžném životě (odhady, měření, porovnávání velikostí a vzdáleností, orientace)
- rozvíjení spolupráce při společném řešení stanovených úkolů
- rozvíjení samostatnosti, systematičnosti, vytrvalosti, přesnosti a sebekontroly
- zdokonalování grafického projevu a základních rýsovacích technik

MATEMATIKA		1.ROČNÍK
Očekávané výstupy z RVP ZV	Minimální výstupy	Učivo
-používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků	porovnává množství a vytváří soubory prvků podle daných kritérií v oboru do 5	vlastnosti početních operací s čísly
-provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly	zná matematické operátory +, -, =, <, > a umí je zapsat	porovnávání čísel
	sčítá a odčítá s užitím názoru v oboru do 5	písemné algoritmy početních operací
-užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose		zápis čísla v desítkové soustavě a jeho znázornění- číselná osa
-popisuje jednoduché závislosti z praktického života	zvládá orientaci v prostoru a používá výrazy vpravo, vlevo, pod, nad, před, za, nahoře, dole, vpředu, vzadu	závislosti a jejich vlastnosti
-rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary	používá pravítko	základní útvary v rovině– lomená čára, přímka, geometrické tvary

MATEMATIKA		2.ROČNÍK
Očekávané výstupy z RVP ZV	Minimální výstupy	Učivo
-používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků	porovnává množství a vytváří soubory prvků podle daných kritérií v oboru do 10	zápis čísla v desítkové soustavě a jeho znázornění číselná osa
-užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose	zná matematické operátory +, -, =, <, > a umí je zapsat	vlastnosti početních operací s čísly
-provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly	sčítá a odčítá s užitím názoru v oboru do 10	sčítání a odčítání v oboru do 10, zápis a znázornění rovnic
-popisuje jednoduché závislosti z praktického života	zvládá orientaci v prostoru a používá výrazy vpravo, vlevo, pod, nad, před, za, nahoře, dole, vpředu, vzadu	orientace v prostoru a popis uložení předmětů
	uplatňuje matematické znalosti při manipulaci s drobnými mincemi	hra na obchod, nákupy a placení zboží
-rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci	pozná a pojmenuje základní geometrické tvary a umí je graficky znázornit	základní útvary v rovině – lomená čára, přímka, polopřímka, úsečka, čtverec, kružnice, obdélník, trojúhelník, kruh, čtyřúhelník, mnohoúhelník

MATEMATIKA		3.ROČNÍK
Očekávané výstupy z RVP ZV	Minimální výstupy	Učivo
-čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1 000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti	porovnává množství a vytváří soubory prvků podle daných kritérií v oboru do 20	zápis čísla v desítkové soustavě a jeho znázornění
-provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly	čte, píše a používá číslice v oboru do 20, numerace do 100 sčítá a odčítá s užitím názoru v oboru do 20	vlastnosti početních operací s čísly znázornění čísla ve čtvercové síti sčítání a odčítání v oboru do 20, zápis a znázornění rovnic, rozklady čísel
-řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace	řeší jednoduché slovní úlohy na sčítání a odčítání v oboru do 20 umí rozklad čísel v oboru do 20	jednoduchý zápis zadání slovní úlohy, výpočet a odpověď
-orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času	modeluje jednoduché situace podle pokynů a s využitím pomůcek	zápis čísla v desítkové soustavě a jeho znázornění (číselná osa, teploměr, model)
-doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel	doplňuje jednoduché tabulky, schémata a posloupnosti čísel v oboru do 20	písemné algoritmy početních operací práce s tabulkami
-popisuje jednoduché závislosti z praktického života	uplatňuje matematické znalosti při manipulaci s drobnými mincemi	závislosti a jejich vlastnosti peníze a manipulace s nimi, návštěva pošty a banky
-rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci	pozná a pojmenuje základní geometrické tvary a umí je graficky znázornit	základní útvary v rovině–lomená čára, přímka, polopřímka, úsečka, čtverec, kružnice, obdélník, trojúhelník, kruh, čtyřúhelník, mnohoúhelní
-porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky	rozezná přímku a úsečku, narýsuje je a ví, jak se označují, používá pravítko	délka úsečky; jednotky délky vzájemná poloha dvou přímek v rovině

MATEMATIKA		4.ROČNÍK
Očekávané výstupy z RVP ZV	Minimální výstupy	Učivo
-využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení	čte, píše a porovnává čísla v oboru do 100 i na číselné ose, numerace do 1000	vlastnosti početních operací s čísly
-provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel	sčítá a odčítá z paměti i písemně dvouciferná čísla zvládne s názorem řady násobků čísel 2 až 10 do 100 tvoří a zapisuje příklady na násobení a dělení v oboru do 100	násobilka, písemné sčítání a odčítání v oboru do 100 práce s tabulkou násobků
-řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel	zapiše a řeší jednoduché slovní úlohy	zápis a řešení slovních úloh
-vyhledává, sbírá a třídí data	vyhledá a roztřídí jednoduchá data (údaje, pojmy apod.) podle návodu	závislosti a jejich vlastnosti
	provádí jednoduché převody jednotek délky, hmotnosti a času uplatňuje matematické znalosti při manipulaci s penězi	převody jednotek práce s penězi orientace v čase
-narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici); užívá jednoduché konstrukce	znázorní, narýsuje a označí základní rovinné útvary	přímka, polopřímka, úsečka, čtverec, kružnice, obdélník, trojúhelník, kruh, čtyřúhelník, mnohoúhelník
-sestrojí rovnoběžky a kolmice	sestrojí rovnoběžky a kolmice	vzájemná poloha dvou přímek v rovině
-rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru	určí osu souměrnosti překládáním papíru	osově souměrné útvary
	pozná základní tělesa	základní útvary v prostoru–kvádr, krychle, jehlan, koule, kužel, válec

MATEMATIKA		5.ROČNÍK
Očekávané výstupy z RVP ZV	Minimální výstupy	Učivo
-využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení	čte, píše a porovnává čísla v oboru do 100 i na číselné ose, numerace do 1000	přirozená čísla, celá čísla, číselná osa, zápis do čtvercové sítě
-provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel	tvoří a zapisuje příklady na násobení a dělení v oboru do 100	Násobilka vlastnosti početních operací s čísly
-zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel	zaokrouhluje čísla na desítky i na stovky s využitím ve slovních úlohách	zaokrouhlování čísel na desítky a stovky číselná osa
-řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel	zapiše a řeší jednoduché slovní úlohy	řešení a zápis slovních úloh
-čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy	vyhledá a roztřídí jednoduchá data (údaje, pojmy apod.) podle návodu orientuje se a čte v jednoduché tabulce	práce s tabulkami, seznámení s jízdním řádem
	určí čas s přesností na čtvrt hodiny, převádí jednotky času v běžných situacích	digitální a analogové hodiny, určování času
-sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran	vypočítá obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran pozná základní tělesa	základní útvary v prostoru–kvádr, krychle, jehlan, koule, kužel, válec délka úsečky; jednotky délky a jejich převody
-řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky	řeší jednoduché praktické slovní úlohy, jejichž řešení nemusí být závislé na matematických postupech	slovní úlohy, číselné a obrázkové řady, magické čtverce, prostorová představivost

MATEMATIKA		6.ROČNÍK
Očekávané výstupy z RVP ZV	Minimální výstupy	Učivo
využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení	tvoří a zapisuje příklady na násobení a dělení v oboru do 100	násobilka v oboru do 100, zkoušky správnosti záměnou činitelů
-provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel	sčítá a odčítá z paměti i písemně dvouciferná čísla	sčítání a odčítání v oboru do 10 000, zkoušky správnosti počítání
-zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel	zaokrouhluje čísla na desítky i na stovky s využitím ve slovních úlohách	písemné algoritmy početních operací
-řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel	zapiše a řeší jednoduché slovní úlohy	řešení slovních úloh vztahujících se k praktickému životu
-modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel	rozeznává sudá a lichá čísla používá kalkulátor	přirozená čísla, celá čísla práce s kalkulačkou
-vyhledává, sbírá a třídí data	vyhledá a roztřídí jednoduchá data (údaje, pojmy apod.) podle návodu provádí jednoduché převody jednotek délky, hmotnosti a času uplatňuje matematické znalosti při manipulaci s penězi	závislosti a jejich vlastnosti diagramy, grafy, tabulky, jízdní řády
-narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici); užívá jednoduché konstrukce	znázorní, narýsuje a označí základní rovinné útvary	obvod a obsah obrazce
-určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu	vypočítá obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran určí osu souměrnosti překládáním papíru	osově souměrné útvary délka úsečky; jednotky délky a jejich převody základní útvary v prostoru – kvádr, krychle, jehlan, koule, kužel, válec
-řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky	řeší jednoduché praktické slovní úlohy, jejichž řešení nemusí být závislé na matematických postupech	slovní úlohy, číselné a obrázkové řady, magické čtverce, prostorová představivost

MATEMATIKA		7.ROČNÍK
Očekávané výstupy z RVP ZV	Minimální výstupy	Učivo
-provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu	písemně sčítá, odčítá, násobí a dělí víceciferná čísla, dělí se zbytkem	dělitelnost přirozených čísel–prvočíslo, číslo složené, násobek, dělitel, nejmenší společný násobek, největší společný dělitel, kritéria dělitelnosti
-zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulačtor	píše, čte, porovnává a zaokrouhluje čísla v oboru do 1 000 000 provádí odhad výsledku, zaokrouhluje čísla	zaokrouhlování čísel, práce s kalkulačkou, využití zaokrouhlování v praxi
-modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel	zvládá orientaci na číselné ose	celá čísla–čísla navzájem opačná, číselná osa
-vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data -porovnává soubory dat	vyhledává a třídí data porovnává data	závislosti a data–příklady závislostí z praktického života a jejich vlastnosti
-charakterizuje a třídí základní rovinné útvary	sestrojí základní rovinné útvary ve středové a osově souměrnosti	rovinné útvary –přímka, polopřímka, úsečka, kružnice, kruh, úhel, trojúhelník, čtyřúhelník (lichoběžník, rovnoběžník), pravidelné mnohoúhelníky, vzájemná poloha přímek v rovině
-odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů	vypočítá obvod a obsah trojúhelníka, čtverce, obdélníka, kruhu	vzorce pro výpočet obvodu a obsahu rovinných útvarů
-načrtne a sestrojí rovinné útvary	provádí jednoduché konstrukce rozeznává a rýsuje základní rovinné útvary	přesnost rýsování
-užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací	samostatně řeší praktické úlohy hledá různá řešení předložených situací	číselné a logické řady, číselné a obrázkové analogie

MATEMATIKA		8.ROČNÍK
Očekávané výstupy z RVP ZV	Minimální výstupy	Učivo
-užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek–část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem)	pracuje se zlomky a smíšenými čísly, používá vyjádření vztahu celek–část (zlomek, desetinné číslo, procento) čte desetinná čísla, zná jejich zápis a provádí s nimi základní početní operace	desetinná čísla, zlomky–rozvinutý zápis čísla v desítkové soustavě; převrácené číslo, smíšené číslo, složený zlomek
-provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu	píše, čte, porovnává a zaokrouhluje čísla v oboru do 1 000 000	matematické operace v oboru do 1 000 000
-modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel	písemně sčítá, odčítá, násobí a dělí víceciferná čísla, dělí se zbytkem	dělitelnost přirozených čísel–prvočíslo, číslo složené, násobek, dělitel, nejmenší společný násobek, největší společný dělitel, kritéria dělitelnost
-zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor	provádí odhad výsledku, zaokrouhluje čísla	odhad a zaokrouhlování v praxi
-určuje vztah přímé anebo nepřímé úměrnosti	vypracuje jednoduchou tabulku	příklady závislostí z praktického života a jejich vlastnosti
	zvládá početní úkony s penězi	práce s penězi, zlepšování finanční gramotnosti
	umí zacházet s rýsovacími pomůckami a potřebami	
-určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti	zobrazuje jednoduchá tělesa	prostorové útvary–kvádr, krychle, rotační válec
-odhaduje a vypočítá objem a povrch těles	vypočítá povrch a objem kvádrů, krychle a válců	vzorce pro výpočet povrchu a objemu těles
-načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině	načrtne základní tělesa, zobrazuje jednoduchá tělesa	náčrt, proporcionální odhad

MATEMATIKA		9.ROČNÍK
Očekávané výstupy z RVP ZV	Minimální výstupy	Učivo
-provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu	píše, čte, porovnává a zaokrouhluje čísla v oboru do 1 000 000	prvočíslo, číslo složené, násobek, dělitel, nejmenší společný násobek, největší společný dělitel, kritéria dělitelnosti
-užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek–část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem)	řeší jednoduché úlohy na procenta	desetinná čísla, zlomky–rozvinutý zápis čísla v desítkové soustavě; převrácené číslo, smíšené číslo, složený zlomek
-řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek)	řeší jednoduché úlohy na procenta	procento, základ, procentová část, počet procent
-řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem; pracuje s měřítky map a plánů	používá měřítko mapy a plánu	poměr –měřítko, úměra,
-analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel	řeší jednoduché úlohy	celá čísla–čísla navzájem opačná, číselná osa
-vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů	vypracuje jednoduchou tabulku užívá a ovládá převody jednotek délky, hmotnosti, času, obsahu, objemu	příklady závislostí z praktického života a jejich vlastnosti, nákresy, schémata, diagramy, grafy, tabulky; četnost znaku, aritmetický průměr
-zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku	odhaduje délku úsečky, určí délku lomené čáry, graficky sčítá a odčítá úsečky-umí zacházet s rýsovacími pomůckami a potřebami	konstrukční úlohy–množiny všech bodů dané vlastnosti (osa úsečky, osa úhlu, Thaletova kružnice), osová souměrnost, středová souměrnost
-analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	používá technické písmo čte a rozumí jednoduchým technickým výkresů	metrické vlastnosti v rovině–druhy úhlů, vzdálenost bodu od přímky, trojúhelníková nerovnost, Pythagorova věta

5.5. Vzdělávací oblast INFORM. A KOMUN. TECHNOLOGIE
Vzdělávací obor INFORM. A KOMUN. TECHNOLOGIE
Vzdělávací předmět INFORMATIKA a jeho charakteristika

Vzdělávací oblast Informační a komunikační technologie umožňuje všem žákům dosáhnout základní úrovně informační gramotnosti – získat elementární dovednosti v ovládnutí výpočetní techniky a moderních informačních technologií, orientovat se ve světě informací, tvořivě pracovat s informacemi a využívat je při dalším vzdělávání i v praktickém životě. Vzhledem k narůstající potřebě osvojení si základních dovedností práce s výpočetní technikou byla vzdělávací oblast Informační a komunikační technologie zařazena jako povinná součást základního vzdělávání na 1. a 2. stupni. Získané dovednosti jsou v informační společnosti nezbytným předpokladem uplatnění na trhu práce i podmínkou k efektivnímu rozvíjení profesní i zájmové činnosti.

Žáci jsou vedeni k chápání a správnému užívání pojmů z oblasti hardware, software a práce v síti. Tyto nástroje se žáci učí používat pro zpracování informací, které se učí vyhledávat na Internetu. Pro vzájemnou komunikaci a předávání souborů se učí používat elektronickou poštu.

Předmět se vyučuje s touto časovou dotací:

Informatika										Minimální čas. dotace	Disponibilní hodiny	Celkem
Ročník	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.			
Počet hodin	0	0	0	0	1	1	0	0	0	2	0	2

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- poznání úlohy informací a informačních činností a k využívání moderních informačních a komunikačních technologií
- porozumění toku informací, počínaje jejich vznikem, uložením na médium, přenosem, zpracováním, vyhledáváním a praktickým využitím

-porovnávání informací a poznatků z většího množství alternativních informačních zdrojů, a tím k dosahování větší věrohodnosti vyhledaných informací využívání výpočetní techniky, aplikačního i výukového softwaru

ke zvýšení efektivnosti své učební činnosti a racionálnější organizaci práci□

-tvořivému využívání softwarových a hardwarových prostředků při prezentaci výsledků své práce

-respektování práv k duševnímu vlastnictví při využívání softwaru

-zaujetí odpovědného, etického přístupu k nevhodným obsahům vyskytujícím

se na internetu či v jiných médiích

-šetrné práci s výpočetní technikou

INFORMATIKA		5.ROČNÍK
Očekávané výstupy z RVP ZV	Minimální výstupy	Učivo
-využívá základní standardní funkce počítače a jeho nejběžnější periferie	ovládá základní obsluhu počítače	struktura, funkce a popis počítače a přídatných zařízení
-respektuje pravidla bezpečné práce s hardwarem i softwarem a postupuje poučeně v případě jejich závady	dodržuje pravidla bezpečné a zdravotně nezávadné práce s výpočetní technikou	základní pojmy informační činnosti –informace, informační zdroje, informační instituce
chrání data před poškozením, ztrátou a zneužitím		zásady bezpečnosti práce a prevence zdravotních rizik spojených s dlouhodobým využíváním výpočetní techniky
-při vyhledávání informací na internetu používá jednoduché a vhodné cesty	komunikuje pomocí internetu či jiných běžných komunikačních zařízení	základní způsoby komunikace (e-mail, chat, telefonování) metody a nástroje vyhledávání informací
-vyhledává informace na portálech, v knihovnách a databázích		
-komunikuje pomocí internetu či jiných běžných komunikačních zařízení		
-pracuje s textem a obrázkem v textovém a grafickém editoru	pracuje s výukovými a zábavními programy podle pokynu	základní funkce textového a grafického editoru

INFORMATIKA		6.ROČNÍK
Očekávané výstupy z RVP ZV	Minimální výstupy	Učivo
-ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů, posuzuje jejich závažnost a vzájemnou návaznost	vyhledává potřebné informace na internetu; dodržuje pravidla zacházení s výpočetní technikou; osvojí si základy elektronické komunikace	hodnota a relevance informací a informačních zdrojů, metody a nástroje jejich ověřování internet
-ovládá práci s textovými a grafickými editory i tabulkovými editory a využívá vhodných aplikací	ovládá základy psaní na klávesnici, na uživatelské úrovni práci s textovým editorem; využívá vhodné aplikace; zvládá práci s výukovými programy	počítačová grafika, rastrové a vektorové programy tabulkový editor, vytváření tabulek, porovnávání dat, jednoduché vzorce
-uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem		
-pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví	vyhledává potřebné informace na internetu-dodržuje pravidla bezpečného zacházení s výpočetní technikou	prezentace informací (webové stránky, prezentační programy, multimédia) ochrana práv k duševnímu vlastnictví, copyright, informační etika
-používá informace z různých informačních zdrojů a vyhodnocuje jednoduché vztahy mezi údaji		
-zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové, grafické a multimediální formě		

5.6. Vzdělávací oblast ČLOVĚK A JEHO SVĚT
Vzdělávací obor ČLOVĚK A JEHO SVĚT
Vzdělávací předměty PRVOUKA, VLASTIVĚDA, PŘÍRODOVĚDA a jejich charakteristika

Vzdělávání v oblasti Člověk a jeho svět rozvíjí poznatky, dovednosti prvotní zkušenosti žáků získané ve výchově v rodině a v předškolním vzdělávání. Žáci se učí pozorovat a pojmenovávat věci jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti, utváří se tak jejich prvotní ucelený obraz světa. Poznávají sebe i své nejbližší okolí a postupně se seznamují s místně i časově vzdálenějšími osobami i jevy a se složitějšími ději. Učí se vnímat lidi, vztahy mezi nimi, všimnout si podstatných věcných stránek i krásy lidských výtvorů a přírodních jevů, soustředěně je pozorovat, přemýšlet o nich a chránit je. Na základě poznání sebe, svých potřeb a porozumění světu kolem sebe se žáci učí vnímat základní vztahy ve společnosti, porozumět soudobému způsobu života, jeho přednostem i problémům (včetně situací ohrožení), učí se vnímat současnost jako výsledek minulosti a východisko do budoucnosti. Při osvojování poznatků a dovedností ve vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět se žáci učí vyjadřovat své myšlenky, poznatky a dojmy, reagovat na myšlenky, názory a podněty jiných.

Vzdělávací obor oblasti Člověk a jeho svět je členěn do tematických okruhů:

- Místo, kde žijeme
- Lidé kolem nás
- Lidé a čas
- Rozmanitost přírody
- Člověk a jeho zdraví

Obor se vyučuje v těchto předmětech: Prvouce v 1.-3. ročníku, v Přírodovědě a Vlastivědě ve 4. a 5. ročníku

Obor se vyučuje s touto časovou dotací:

Ročník	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.			
Časová dotace										Minimální čas. dotace	Disponibilní hodiny	Celkem
Prvouka	2	2	2	0	0	0	0	0	0	6	0	6
Přírodověda	0	0	0	2	2	0	0	0	0	4	0	4
Vlastivěda	0	0	0	1	1	0	0	0	0	2	0	2

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- vytváření základních pracovních návyků
- osvojování pravidel slušného chování a jednání a vytváření pozitivních mezilidských vztahů
- zájmu o dění v místě bydliště, poznávání nejbližšího okolí a formování citového vztahu k místu a k zemi, kde žije
- rozvoji myšlení a vyjadřování, k rozšiřování slovní zásoby při pojmenování věcí, jevů a dějů
- chápání významu věcí, jevů a dějů, jejich vlastností, vzájemných vztahů a souvislostí
- pozorování, pojmenování, porovnávání poznatků a zkušeností
- poznávání propojení mezi člověkem a přírodou a jejich vzájemného ovlivňování, vytváření pozitivního vztahu k živé a neživé přírodě
- upevňování hygienických návyků, zásad zdravého životního stylu
- hledání potřebných informací a jejich užití v běžném životě

PRVOUKA		1.ROČNÍK
Očekávané výstupy z RVP ZV	Minimální výstupy	Učivo
-vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí	orientuje se v okolí svého bydliště a v okolí školy	domov –prostředí domova, orientace v místě bydliště škola–prostředí školy, činnosti ve škole, okolí školy, bezpečná cesta do školy
-rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům	rozlišuje role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, rozlišuje blízké příbuzenské vztahy dodržuje základní pravidla společenského chování	rodina –postavení jedince v rodině, role členů rodiny, příbuzenské a mezigenerační vztahy mezilidské vztahy, komunikace vlastnosti lidí, pravidla slušného chování–ohleduplnost, etické zásady, zvládání vlastní emocionality
-využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti	zná rozvržení svých denních činností rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti	denní režim, roční období bydlení, předměty denní potřeby
-pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích	pozoruje a na základě toho popíše některé viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích pozná nejběžnější druhy domácích a volně žijících zvířat	roční období, domácí a volně žijící zvířata
-uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví	uplatňuje hygienické návyky a zvládá sebeobsluhu; popíše své zdravotní potíže a pocity; zvládá ošetření drobných poranění pojmenuje hlavní části lidského těla	péče o zdraví –zdravý životní styl, denní režim, správná výživa čísla tísňového volání

PRVOUKA		2.ROČNÍK
Očekávané výstupy z RVP ZV	Minimální výstupy	Učivo
-vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí	orientuje se v okolí svého bydliště a v okolí školy popíše a zvládne cestu do školy	prostředí domova, orientace v místě bydliště prostředí školy, činnosti ve škole, okolí školy, bezpečná cesta do školy; riziková místa a situace
-rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům	rozlišuje role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, rozlišuje blízké příbuzenské vztahy projevuje toleranci k odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům dodržuje základní pravidla společenského chování	postavení jedince v rodině, role členů rodiny, příbuzenské a mezigenerační vztahy mezilidské vztahy, komunikace, principy demokracie vlastnosti lidí, pravidla slušného chování
-uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost	zná rozvržení svých denních činností rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti poznává různé lidské činnosti	denní režim, roční období, určování času bydlení, předměty denní potřeby
-pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích	pozoruje a na základě toho popíše některé viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích pozná nejběžnější druhy domácích a volně žijících zvířat pojmenuje základní druhy ovoce a zeleniny	rovnováha v přírodě–význam, vzájemné vztahy mezi organismy, základní společenstva domácí a volně žijící zvířata a jejich mláďata ovoce, zelenina

PRVOUKA		3.ROČNÍK
Očekávané výstupy z RVP ZV	Minimální výstupy	Učivo
-začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě)	orientuje se v okolí svého bydliště a v okolí školy uvede nejvýznamnější místa v okolí svého bydliště a školy	prostředí domova, orientace v místě bydliště prostředí školy, činnosti ve škole, okolí školy, bezpečná cesta do školy; riziková místa a situace obec (město), místní krajina–její části, poloha v krajině, význačné budovy, dopravní síť
-odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností	pojmenuje nejběžnější povolání a pracovní činnosti při setkání s neznámými lidmi se chová adekvátně	fyzická a duševní práce, zaměstnání pravidla slušného chování–ohleduplnost, etické zásady základní lidská práva a práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy, protiprávní jednání a korupce, právní ochrana občanů a majetku včetně nároku na reklamaci
-uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost	pozná, kolik je hodin; orientuje se v čase zná rozvržení svých denních činností poznává různé lidské činnosti	určování času, čas jako fyzikální veličina, dějiny jako časový sled událostí, kalendáře, letopočet, generace, denní režim, roční období proměny způsobu života, bydlení, předměty denní potřeby, svátky a významné dny
-roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě	pojmenuje základní druhy ovoce a zeleniny a pozná rozdíly mezi dřevinami a bylinami	rostliny, houby, živočichové–znaky života, životní potřeby a projevy, průběh a způsob života, výživa, stavba těla u některých nejznámějších druhů, význam v přírodě a pro člověka
-provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů	provede jednoduchý pokus podle návodu	rovnováha v přírodě–význam, vzájemné vztahy mezi organismy, základní společenstva
-rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných	rozezná nebezpečí; dodržuje zásady bezpečného chování; neohrožuje své zdraví a zdraví jiných uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu	zdravý životní styl, denní režim, správná výživa, výběr a způsoby uchování potravin, vhodná skladba stravy, pitný režim; drobné úrazy a poranění, prevence nemocí a úrazů, první pomoc při drobných poraněních, osobní, intimní a duševní hygiena
-chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek	chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek	partnerství, manželství, rodičovství, základy sexuální výchovy–rodina, vztahy v rodině, partnerské vztahy, osobní vztahy, etická stránka vztahů, etická stránka sexuality

VLASTIVĚDA		4.ROČNÍK
Očekávané výstupy z RVP ZV	Minimální výstupy	Učivo
-určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu	popíše polohu svého bydliště na mapě, začlení svou obec (město) do příslušného kraje	domov –prostředí domova, orientace v místě bydliště škola–prostředí školy, činnosti ve škole, okolí školy, bezpečná cesta do školy; riziková místa a situace
-určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě	orientuje se na mapě České republiky, určí světové strany řídí se zásadami bezpečného pohybu a pobytu v přírodě	naše vlast–domov, krajina, národ vlastivědná mapa ČR mapy obecně zeměpisné a tematické–obsah, grafika, vysvětlivky
-vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska přírodního, historického, politického, správního a vlastnického	uvede pamětihodnosti, zvláštnosti a zajímavosti regionu, ve kterém bydlí	obec (město), místní krajina–její části, poloha v krajině, minulost a současnost obce (města), význačné budovy, dopravní síť
-vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě)	dodržuje pravidla pro soužití ve škole, v rodině, v obci (městě)	soužití lidí–mezilidské vztahy, komunikace, principy demokracie
-rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už nemohou tolerovat a která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy	rozpozná nevhodné jednání a chování vrstevníků a dospělých uvede základní práva dítěte, práva a povinnosti žáka školy	právo a spravedlnost–základní lidská práva a práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy, protiprávní jednání chování lidí –vlastnosti lidí, pravidla slušného chování–ohleduplnost, etické zásady, zvládání vlastní emocionality; rizikové situace; rizikové chování, předcházení konfliktům
-pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy	rozeznává rozdíl mezi životem dnes a životem v dávných dobách	současnost a minulost v našem životě–proměny způsobu života, bydlení, předměty denní potřeby, průběh lidského života, státní svátky a významné dny
-rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifik	vyjmenuje nejvýznamnější kulturní, historické a přírodní památky v okolí svého bydliště	regionální památky –péče o památky, lidé a obory zkoumající minulost
-uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události; vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista	uplatňuje základní pravidla silničního provozu pro cyklisty; správně vyhodnotí jednoduchou dopravní situaci na hřišti	osobní bezpečí, krizové situace –vhodná a nevhodná místa pro hru, bezpečné chování v rizikovém prostředí, bezpečné chování v silničním provozu, dopravní značky

VLASTIVĚDA		5.ROČNÍK
Očekávané výstupy z RVP ZV	Minimální výstupy	Učivo
-rozdílí mezi náčrt, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy a polokouli	má základní znalosti o České republice a její zeměpisné poloze v Evropě	naše vlast–domov, krajina, národ, základy státního zřízení a politického systému ČR, státní správa a samospráva, státní symboly, armáda ČR
-zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích	sdělí poznatky a zážitky z vlastních cest	vyprávění o cestování, poznávání ČR
-rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam	pozná státní symboly České republiky	regiony ČR –Praha a vybrané oblasti ČR, surovinové zdroje, výroba, služby a obchod, státní symboly
-rozlišuje základní rozdíly mezi lidmi, obhájí a odůvodní své názory, připustí svůj omyl a dohodne se na společném postupu řešení	rozpozná nevhodné jednání a chování vrstevníků a dospělých	mezilidské vztahy, komunikace, principy demokracie; obchod, firmy, zájmové spolky, politické strany, církve, pomoc nemocným, sociálně slabým, společný „evropský dům“ vlastnosti lidí, pravidla slušného chování–ohleduplnost, etické zásady, zvládání vlastní emocionality; rizikové situace; rizikové chování, předcházení konfliktům
-orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vrátit dluhy	používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu jednoduchého nákupu a vrácené peníze porovná svá přání a potřeby se svými finančními možnostmi, uvede příklady rizik půjčování peněz sestaví jednoduchý osobní/rodinný rozpočet, uvede příklady základních příjmů a výdajů	vlastnictví –soukromé, veřejné, osobní, společné; hmotný a nehmotný majetek; rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti; hotovostní a bezhotovostní forma peněz, způsoby placení; banka jako správce peněz, úspory, půjčky
-poukáže v nejbližším společenském a přírodním prostředí na změny a některé problémy a navrhne možnosti zlepšení životního prostředí obce (města)		základní globální problémy–významné sociální problémy, problémy konzumní společnosti, nesnášenlivost mezi lidmi, globální problémy přírodního prostředí
-využívá archivů, knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti; zdůvodní základní význam chráněných částí přírody, nemovitých i movitých kulturních památek	uvede významné události, které se vztahují k regionu a kraji	
-srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik	rozeznává rozdíl mezi životem dnes a životem v dávných dobách	určování času, čas jako fyzikální veličina, dějiny jako časový sled událostí, kalendáře, letopočet, generace
-objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů	zná nejvýznamnější státní svátky	státní svátky a významné dny

PŘÍRODOVĚDA		4.ROČNÍK
Očekávané výstupy z RVP ZV	Minimální výstupy	Učivo
-objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka	na jednotlivých příkladech poznává propojenost živé a neživé přírody	voda a vzduch –výskyt, vlastnosti a formy vody, oběh vody v přírodě, vlastnosti, složení, proudění vzduchu, význam pro život nerosty a horniny, půda–některé hospodářsky významné horniny a nerosty, zvětrávání, vznik půdy a její význam
-vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období	popíše střídání ročních období	vesmír a Země–sluneční soustava, den a noc, roční období
-porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy	zkoumá základní společenstva vyskytující se v nejbližším okolí a pozoruje přizpůsobení organismů prostředí zvládá péči o pokojové rostliny a zná způsob péče o drobná domácí zvířata chová se podle zásad ochrany přírody a životního prostředí	rostliny, houby, živočichové–znaky života, životní potřeby a projevy, průběh a způsob života, výživa, stavba těla u některých neznámějších druhů, význam v přírodě a pro člověka
-využívá poznatků o lidském těle k vysvětlení základních funkcí jednotlivých orgánových soustav a k podpoře vlastního zdravého způsobu života	uplatňuje základní znalosti, dovednosti a návyky související s preventivní ochranou zdraví a zdravého životního stylu	lidské tělo–stavba těla, základní funkce a projevy, životní potřeby člověka
-uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou	uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události	péče o zdraví –zdravý životní styl, denní režim, správná výživa, výběr a způsoby uchování potravin, vhodná skladba stravy, pitný režim;
-rozpozná život ohrožující zranění; ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc	ošetří drobná poranění a v případě nutnosti zajistí lékařskou pomoc	přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví –služby odborné pomoci, čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku

PŘÍRODOVĚDA		5.ROČNÍK
Očekávané výstupy z RVP ZV	Minimální výstupy	Učivo
-porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy	na jednotlivých příkladech poznává propojenost živé a neživé přírody	rovnováha v přírodě–význam, vzájemné vztahy mezi organismy, základní společenstva vesmír a Země–sluneční soustava, den a noc, roční období
-stručně charakterizuje specifické přírodní jevy a z nich vyplývající rizika vzniku mimořádných událostí; v modelové situaci prokáže schopnost se účinně chránit	reaguje vhodným způsobem na pokyny dospělých při mimořádných událostech	význam ovzduší, vodstva, půd, rostlinstva a živočišstva na Zemi; podnebí a počasí živelní pohromy a ekologické katastrofy
-zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat	popisuje vliv činnosti lidí na přírodu a jmenuje některé činnosti, které přírodnímu prostředí pomáhají a které ho poškozují	ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody – odpovědnost lidí, ochrana a tvorba životního prostředí, ochrana rostlin a živočichů, likvidace odpadů, živelní pohromy a ekologické katastrofy
-založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu	provádí jednoduché pokusy se známými látkami	třídění látek, změny látek a skupenství, vlastnosti, porovnávání látek a měření veličin s praktickým užíváním základních jednotek
-rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození	rozlišuje jednotlivé etapy lidského života	pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou, biologické a psychické změny v dospívání, základy lidské reprodukce, vývoj jedince
-předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek	odmítá návykové látky	bezpečné chování v rizikovém prostředí, označování nebezpečných látek šikana, týrání, sexuální a jiné zneužívání, brutalita a jiné formy násilí v médiích
-rozpozná život ohrožující zranění; ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc	ošetří drobná poranění a v případě nutnosti zajistí lékařskou pomoc	přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví –služby odborné pomoci, čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená – postup v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén); integrovaný záchranný systém
-uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty v daném věku	uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty v daném věku	partnerské vztahy, osobní vztahy, etická stránka vztahů, etická stránka sexuality

5.7. Vzdělávací oblast ČLOVĚK A SPOLEČNOST

Vzdělávací obory SPOLEČENSKÉ VĚDY, DĚJEPIS, VÝCHOVA K OBČANSTVÍ

Vzdělávací předměty SPOLEČENSKÉ VĚDY, DĚJEPIS, OBČANSKÁ VÝCHOVA a jejich charakteristika

Smyslem předmětu je zprostředkovat žákům vhled do historie a poskytnout jim základní poznatky zejména z českých dějin v souvislosti s dějinami světovými. Důraz je kladen na časové vymezení období, způsob života v daném období, na nejdůležitější historické osobnost.

Vzdělávací oblast Člověk a společnost v základním vzdělávání vybavuje žáka znalostmi a dovednostmi potřebnými pro jeho aktivní zapojení do života demokratické společnosti. Vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci poznali dějinné, sociální a kulturně historické aspekty života lidí v jejich rozmanitosti, proměnlivosti a ve vzájemných souvislostech. Seznamuje žáky s vývojem společnosti a s důležitými společenskými jevy a procesy, které se promítají do každodenního života a mají vliv na utváření společenského klimatu. Zaměřuje se na utváření pozitivních občanských postojů, rozvíjí vědomí příslušnosti k evropskému civilizačnímu a kulturnímu okruhu a podporuje přijetí hodnot, na nichž je budována současná demokratická Evropa, včetně kolektivní obrany. Důležitou součástí vzdělávání v dané vzdělávací oblasti je prevence rasistických, xenofobních a extremistických postojů, výchova k toleranci a respektování lidských práv, k rovnosti mužů a žen a výchova k úctě k přírodnímu a kulturnímu prostředí i k ochraně uměleckých a kulturních hodnot. Tato vzdělávací oblast přispívá také k rozvoji finanční gramotnosti a k osvojení pravidel chování při běžných i rizikových situacích a při mimořádných událostech

Vzdělávací oblast Člověk a společnost zahrnuje vzdělávací obory Dějepis a Výchova k občanství. Ve svém vzdělávacím obsahu navazuje přímo na vzdělávací oblast Člověk a jeho svět.

Předměty se vyučují s touto časovou dotací:

Ročník	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.			
Společ. vědy										Minimální čas. dotace	Disponibilní hodiny	Celkem
Počet hodin	0	0	0	0	0	2	0	0	0	2	0	2
Dějepis										Minimální čas. dotace	Disponibilní hodiny	Celkem
Počet hodin	0	0	0	0	0	0	2	2	2	6	0	6
Občanská výchova										Minimální čas. dotace	Disponibilní hodiny	Celkem
Počet hodin	0	0	0	0	0	0	1	1	1	3	0	3

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- rozvíjení zájmu o současnost a minulost vlastního národa i jiných kulturních společností, utváření a upevňování vědomí příslušnosti k evropské kultuře
- odhalování kořenů společenských jevů, dějů a změn, promýšlení jejich souvislostí a vzájemné podmíněnosti v reálném a historickém čase utváření pozitivního hodnotového systému opřeného o historickou zkušenost
- rozlišování mýtů a skutečnosti, rozpoznávání projevů a příčin subjektivního výběru a hodnocení faktů i ke snaze o objektivní posouzení společenských jevů současnosti i minulosti rozvíjení orientace v mnohotvárnosti historických, sociokulturních, etických, politických, právních a ekonomických faktů tvořících rámec každodenního života; k poznávání a posuzování každodenních situací a událostí ve vzájemných vazbách a širších souvislostech včetně souvislostí mezinárodních a globálních
- úctě k vlastnímu národu i k jiným národům a etnikům; k rozvíjení respektu ke kulturním či jiným odlišnostem (zvláštnostem) lidí, skupin i různých společností
- uplatňování aktivního přístupu k ochraně zdraví, života, majetku při běžných, rizikových i mimořádných událostech i poznávání otázek obrany státu, získávání orientace v aktuálním dění v ČR, EU, NATO a ve světě, k rozvíjení zájmu o veřejné záležitosti
- utváření vědomí vlastní identity a identity druhých lidí, k rozvíjení realistického sebepoznávání a sebehodnocení, k akceptování vlastní osobnosti i osobnosti druhých lidí
- orientaci v problematice peněz a cen a k odpovědnému spravování osobního (rodinného) rozpočtu s ohledem na měnící se životní situaci
- utváření pozitivních vztahů k opačnému pohlaví v prostředí školy i mimo školu, k rozpoznávání stereotypního nahlížení na postavení muže a ženy v rodině, v zaměstnání i v politickém životě, k vnímání předsudků v nazírání na roli žen ve společnosti

SPOLEČENSKÉ VĚDY		6 ROČNÍK
Očekávané výstupy z RVP ZV	Minimální výstupy	Učivo
-uvede konkrétní příklady důležitosti a potřebnosti dějepisných poznatků	chápe význam dějin jako možnost poučit se z minulosti	příklady z dějin a jejich vztah k současnosti
-charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu	rozezná základní rozdíly ve způsobu života pravěkých a současných lidí	člověk a lidská společnost v pravěku
-objasní význam zemědělství, dobytčářství a zpracování kovů pro lidskou společnost	podle obrázků popíše pravěká zvířata, způsob jejich lovu, zbraně, předměty denní potřeby a kulturní př.	lovci mamutů, místní památky z dob pravěku
-vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska přírodního, historického, politického, správního a vlastnického	uvede pamětihodnosti, zvláštnosti a zajímavosti regionu, ve kterém bydlí	dějiny jako časový sled událostí, kalendáře, letopočet, generace minulost kraje a předků, domov, vlast, rodný kraj
-rozlišuje mezi náčrt, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy a polokouli	má základní znalosti o České republice a její zeměpisné poloze v Evropě	zemský povrch a jeho tvary, vodstvo na pevnině, rozšíření půd, rostlinstva a živočichů, vliv krajiny na život lidí, působení lidí na krajinu a životní prostředí, orientační body a linie, světové strany kontinenty, evropské státy, EU, cestování mapy obecně zeměpisné a tematické – obsah, grafika, vysvětlivky regiony ČR – Praha a vybrané oblasti ČR, surovinové zdroje, výroba, služby a obchod
-využívá archivů, knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti; zdůvodní základní význam chráněných částí přírody, nemovitých i movitých kulturních památek	rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti poznává různé lidské činnosti	obec (město), místní krajina – její části, poloha v krajině, minulost a současnost obce (města), význačné budovy, dopravní síť
-objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka	na jednotlivých příkladech poznává propojenost živé a neživé přírody	výskyt, vlastnosti a formy vody, oběh vody v přírodě, vlastnosti, složení, proudění vzduchu, význam pro život některé hospodářsky významné horniny a nerosty, zvětrávání, vznik půdy a její význam
-vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období	popíše střídání ročních období	sluneční soustava, den a noc, roční období rozmanitost podmínek života na Zemi; význam ovzduší, vodstva, půd, rostlinstva a živočišstva na Zemi; podnebí a počasí
-rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací	uvědomuje si souvislosti mezi přírodními podmínkami a vývojem starověkých států	nejstarší starověké civilizace a jejich kulturní odkaz

DĚJEPIS		7 ROČNÍK
Očekávané výstupy z RVP ZV	Minimální výstupy	Učivo
-orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu	chápe význam dějin jako možnost poučit se z minulosti	význam zkoumání dějin, získávání informací o dějinách; historické prameny historický čas a prostor
-charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu -objasní význam zemědělství, dobytčářství a zpracování kovů pro lidskou společnost uvede příklady archeologických kultur na našem území	rozezná základní rozdíly ve způsobu života pravěkých a současných lidí podle obrázků popíše pravěká zvířata, způsob jejich lovu, zbraně, předměty denní potřeby a kultovní předměty	člověk a lidská společnost v pravěku
-rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací -demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury a uvede osobnosti antiky důležité pro evropskou civilizaci, zrod křesťanství a souvislost s judaismem	uvědomuje si souvislosti mezi přírodními podmínkami a vývojem starověkých států popíše život v době nejstarších civilizací	nejstarší starověké civilizace a jejich kulturní odkaz antické Řecko a Řím střední Evropa a její styky s antickým Středomořím
-popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států		nový etnický obraz Evropy
-objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech	uvede první státní útvary na našem území	Velká Morava a český stát, jejich vnitřní vývoj a postavení v Evropě křesťanství, papežství, císařství, křížové výprav
-vymezení úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí, vztah křesťanství ke kacířství a jiným věroukám	vede základní informace z období počátků českého státu popíše úlohu a postavení církve ve středověké společnosti charakterizuje příčiny, průběh a důsledky husitského hnutí	struktura středověké společnosti, funkce jednotlivých vrstev husitství Přemyslovci
-ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, uvede příklady románské a gotické kultury	rozeznává období rozkvětu českého státu v době přemyslovské a lucemburské uvede nejvýraznější osobnosti přemyslovského a lucemburského státu	kultura středověké společnosti –románské a gotické umění a vzdělanost

DĚJEPIS		8. ROČNÍK
Očekávané výstupy z RVP ZV	Minimální výstupy	Učivo
-popíše a demonstruje průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky	popíše důsledky objevných cest a poznávání nových civilizací pro Evropu	zámořské objevy a počátky dobývání světa
-objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy rozdělené do řady mocenských a náboženských center a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie	uvede zásadní historické události v naší zemi v daném období	český stát a velmoci v 15.–18. století
-rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede jejich představitele a příklady významných kulturních památek	pojmenuje nejvýraznější osobnosti českých dějin v novověku	barokní kultura a osvícenství
-vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti	uvede základní historické události v naší zemi v 19. století vyjmenuje nejvýznamnější osobnosti českých dějin 19. století	Marie Terezie, Josef II, Rudolf II, J.A. Komenský
-objasní souvislost mezi událostmi francouzské revoluce a napoleonských válek na jedné straně a rozbitím starých společenských struktur v Evropě na straně druhé		Velká francouzská revoluce a napoleonské období, jejich vliv na Evropu a svět
-porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů	rozlišuje rozdíly ve způsobu života společnosti jednotlivých historických etap	národní hnutí velkých a malých národů; utváření novodobého českého národa revoluce 19. století jako prostředek řešení politických, sociálních a národnostních problémů

DĚJEPIS		9. ROČNÍK
Očekávané výstupy z RVP ZV	Minimální výstupy	Učivo
-na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky	uvede příčiny a politické, sociální a kulturní důsledky 1.světové války	první světová válka a její politické, sociální a kulturní důsledky
-charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět; rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu		mezinárodněpolitická a hospodářská situace ve 20. a 30. letech; totalitní systémy –komunismus, fašismus, nacismus –důsledky pro Československo a svět
-zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí	uvede základní informace o vzniku samostatné Československé republiky	nové politické uspořádání Evropy a úloha USA ve světě; vznik Československa, jeho hospodářsko-politický vývoj, sociální a národnostní problémy
-na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv -vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa; uvede příklady střetávání obou bloků	popíše průběh a důsledky 2. světové války	druhá světová válka, holokaust; situace v našich zemích, domácí a zahraniční odboj; politické, mocenské a ekonomické důsledky války
-vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce -posoudí postavení rozvojových zemí	politický a hospodářský vývoj v poválečné Evropě	studená válka, rozdělení světa do vojenských bloků reprezentovaných supervelmocemi; politické, hospodářské, sociální a ideologické soupeření
-prokáže základní orientaci v problémech současného světa	chápe význam událostí v roce 1989 a vítězství demokracie v naší vlasti	vývoj Československa od roku 1945 do roku 1989, vznik České republiky problémy současnosti

OBČANSKÁ VÝCHOVA		7. ROČNÍK
Očekávané výstupy z RVP ZV	Minimální výstupy	Učivo
-objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání		naše vlast–pojem vlasti a vlastenectví; zajímavá a památná místa, co nás proslavilo, významné osobnosti; státní symboly, státní svátky, významné dny
-zdůvodní nepřijatelnost vandalského chování a aktivně proti němu vystupuje	přistupuje kriticky k projevům vandalismu	vztah k hodnotám materiálním i duševním
-zhodnotí a na příkladech doloží význam vzájemné solidarity mezi lidmi, vyjádří své možnosti, jak může v případě potřeby pomáhat lidem v nouzi a jak pomoci v situacích ohrožení a obrany státu	v modelové situaci uplatní dovednosti potřebné k ochraně osob za mimořádných událostí	lidská solidarita, pomoc lidem v nouzi, potřební lidé ve společnosti
-objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života	chápe význam vzdělávání v kontextu s profesním uplatněním	vnitřní svět člověka–vnímání, prožívání, poznávání a posuzování skutečnosti, sebe i druhých lidí, systém osobních hodnot, sebehodnocení; stereotypy v posuzování druhých lidí
-rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví a způsoby jejich ochrany, uvede příklady		majetek, vlastnictví–formy vlastnictví; hmotné a duševní vlastnictví, jejich ochrana; hospodaření s penězi, majetkem a různými formami vlastnictví
-sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti, dodržuje zásady hospodárnosti a vyhýbá se rizikům při hospodaření s penězi	stručně popíše sociální, právní a ekonomické otázky rodinného života a rozlišuje postavení a role rodinných příslušníků sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, vyhýbá se rizikům při hospodaření s penězi	hospodaření –rozpočet domácnosti, úspory, investice, úvěry, splátkový prodej, leasing; rozpočet státu, typy rozpočtu a jejich odlišnosti; význam daní
-na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení	ukáže na příkladech vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, vysvětlí, k čemu slouží bankovní úče	peníze–funkce a podoby peněz, formy placení
-rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu	chápe státoprávní uspořádání České republiky, zákonodárných orgánů a institucí státní správy uvede symboly našeho státu a zná způsoby jejich užívání	právní základy státu–znaky státu, typy a formy státu; státní občanství ČR; Ústava ČR; složky státní moci, jejich orgány a instituce, obrana státu
-objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů	uvede základní prvky fungování demokratické společnosti	principy demokracie–znaky demokratického způsobu rozhodování a řízení státu; politický pluralismus,

	vyjmenuje základní práva a povinnosti občanů	sociální dialog a jejich význam; význam a formy voleb do zastupitelstev lidská práva–základní lidská práva, práva dítěte, jejich ochrana; úprava lidských práv a práv dětí v dokumentech; poškozování lidských práv, šikana, diskriminace
-popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování	uvede příklady základních práv občanů ČR v rámci EU a způsoby jejich uplatňování	evropská integrace–podstata, význam, výhody; Evropská unie a ČR

OBČANSKÁ VÝCHOVA		8. ROČNÍK
Očekávané výstupy z RVP ZV	Minimální výstupy	Učivo
-zhodnotí a na příkladech doloží význam vzájemné solidarity mezi lidmi, vyjádří své možnosti, jak může v případě potřeby pomáhat lidem v nouzi a jak pomoci v situacích ohrožení a obrany státu	v modelové situaci uplatní dovednosti potřebné k ochraně osob za mimořádných událostí	lidská solidarita, pomoc lidem v nouzi, potřební lidé ve společnosti
-uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, případné neshody či konflikty s druhými lidmi řeší nenásilným způsobem	respektuje mravní principy a pravidla společenského soužití uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích a rozlišuje projevy nepřiměřeného chování a porušování společenských norem	vztahy mezi lidmi—osobní a neosobní vztahy, mezilidská komunikace; konflikty v mezilidských vztazích, problémy lidské nesnášenlivost lidská setkání—přirozené a sociální rozdíly mezi lidmi, rovnost a nerovnost, rovné postavení mužů a žen; lidská solidarita, pomoc lidem v nouzi, potřební lidé ve společnosti
-posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek		podobnost a odlišnost lidí—projevy chování, rozdíly v prožívání, myšlení a jednání; osobní vlastnosti, dovednosti a schopnosti, charakter; vrozené předpoklady, osobní potenciál
-rozpoznává projevy záporných charakterových vlastností u sebe i u druhých lidí, kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání		vnitřní svět člověka—vnímání, prožívání, poznávání a posuzování skutečnosti, sebe i druhých lidí, systém osobních hodnot, sebehodnocení; stereotypy v posuzování druhých lidí
-vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby občanům nabízejí, vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít	uvede příklady služeb, které banky nabízejí občanům	banky a jejich služby —aktivní a pasivní operace, úročení, pojištění, produkty finančního trhu pro investování a pro získávání prostředků
-uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu		hospodaření —rozpočet domácnosti, úspory, investice, úvěry, splátkový prodej, leasing
-přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod, rozumí povinností občana při zajišťování obrany státu	na příkladu vysvětlí, jak reklamovat výrobek nebo službu uvede příklady, jak se bránit v případě porušení práv spotřebitele	základní práva spotřebitele; styk s úřady
-objasní význam právní úpravy důležitých vztahů — vlastnictví, pracovní poměr, manželství	uvede základní informace o sociálních, právních a ekonomických otázkách rodinného života a rozlišuje postavení a role rodinných příslušníků	právo v každodenním životě— význam právních vztahů; důležité právní vztahy a závazky z nich vyplývající
-provádí jednoduché právní úkony a chápe jejich důsledky, uvede příklady některých smluv upravujících	vyřizuje své osobní záležitosti včetně běžné komunikace s úřady; požádá v	právo v každodenním životě— význam právních vztahů; důležité právní vztahy a

občanskoprávní vztahy – osobní přeprava, koupě, oprava či pronájem věci	případě potřeby vhodným způsobem o radu	závazky z nich vyplývající; základní práva spotřebitele; styk s úřady
-uvede některé významné mezinárodní organizace a společenství, k nimž má vztah ČR, posoudí jejich význam ve světovém dění a popíše výhody spolupráce mezi státy, včetně zajišťování obrany státu a účasti v zahraničních misích	uvede některé významné mezinárodní organizace a společenství, k nimž má ČR vztah, a ví o výhodách spolupráce mezi státy	mezinárodní spolupráce–ekonomická, politická a bezpečnostní spolupráce mezi státy, její výhody; významné mezinárodní organizace (Rada Evropy, NATO, OSN aj.
-uvede příklady některých projevů globalizace, porovná jejich klady a zápory		globalizace –projevy, klady a zápory; významné globální problémy včetně válek a terorismu, možnosti jejich řešení

OBČANSKÁ VÝCHOVA		9. ROČNÍK
Očekávané výstupy z RVP ZV	Minimální výstupy	Učivo
-objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám	rozpoznává hodnoty přátelství a vztahů mezi lidmi a je ohleduplný ke starým, nemocným a postiženým spoluobčanům respektuje kulturní zvláštnosti, názory a zájmy minoritních skupin ve společnosti	lidská setkání–přirozené a sociální rozdíly mezi lidmi, rovnost a nerovnost, rovné postavení mužů a žen; lidská solidarita, pomoc lidem v nouzi, potřební lidé ve společnosti
-rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti	je seznámen s nebezpečím rasismu a xenofobie	rozmanitost kulturních projevů, kulturní hodnoty, kulturní tradice; kulturní instituce; masová kultura, prostředky masové komunikace, masmédiá
-posoudí a na příkladech doloží přínos spolupráce lidí při řešení konkrétních úkolů a dosahování některých cílů v rodině, ve škole, v obci		vztahy mezi lidmi–osobní a neosobní vztahy, mezilidská komunikace; konflikty v mezilidských vztazích, problémy lidské nesnášenlivost morálka a mravnost, svoboda a vzájemná závislost, pravidla chování; dělba práce a činností, výhody spolupráce lidí
-rozpoznává projevy záporných charakterových vlastností u sebe i u druhých lidí, kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání		vnitřní svět člověka–vnímání, prožívání, poznávání a posuzování skutečnosti, sebe i druhých lidí, systém osobních hodnot, sebehodnocení; stereotypy v posuzování druhých lidí
-popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru	formuluje své nejbližší plány	podobnost a odlišnost lidí–projevy chování, rozdíly v prožívání, myšlení a jednání; osobní vlastnosti, dovednosti a schopnosti, charakter; vrozené předpoklady, osobní potenciál osobní rozvoj–životní cíle a plány, životní perspektiva, adaptace na životní změny, sebezměna; význam motivace, aktivity, vůle a osobní kázně při seberozvoji
-na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny, na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH, popíše vliv inflace na hodnotu peněz		principy tržního hospodářství–nabídka, poptávka, trh; tvorba ceny, inflace; podstata fungování trhu; nejčastější právní formy podnikání
-rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků, které ze státního rozpočtu získávají občané	uvědomuje si význam sociální péče o potřebné občany	hospodaření –rozpočet domácnosti, úspory, investice, úvěry, splátkový prodej, leasing; rozpočet státu, typy rozpočtu a jejich odlišnosti; význam daní

-rozlišuje a porovnává úlohu výroby, obchodu a služeb, uvede příklady jejich součinnosti		výroba, obchod, služby–jejich funkce a návaznost
-dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují, a uvědomuje si rizika jejich porušování	uvědomuje si rizika porušování právních ustanovení a důsledky protiprávního jednání	základní lidská práva, práva dítěte, jejich ochrana; úprava lidských práv a práv dětí v dokumentech; poškozování lidských práv, šikana, diskriminace
-rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů	uvede základní informace o sociálních, právních a ekonomických otázkách rodinného života a rozlišuje postavení a role rodinných příslušníků vyřizuje své osobní záležitosti včetně běžné komunikace s úřady; požádá v případě potřeby vhodným způsobem o radu	právo v každodenním životě–význam právních vztahů; důležité právní vztahy a závazky z nich vyplývající; základní práva spotřebitele; styk s úřady
-rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady, diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání	rozeznává nebezpečí ohrožení sociálně patologickými jevy v krizových situacích využívá služby pomáhajících organizací	právní řád České republiky–význam a funkce právního řádu, orgány právní ochrany občanů, soustava soudů; právní norma, předpis, publikování právních předpisů protiprávní jednání–druhy a postihy protiprávního jednání včetně korupce, trestní postížitelnost; porušování předpisů v silničním provozu, porušování práv k duševnímu vlastnictví
-objasní souvislosti globálních a lokálních problémů, uvede příklady možných projevů a způsobů řešení globálních problémů na lokální úrovni –v obci, regionu		evropská integrace–podstata, význam, výhody; Evropská unie a ČR
-uvede příklady mezinárodního terorismu a zaujme vlastní postoj ke způsobům jeho potírání, objasní roli ozbrojených sil ČR při zajišťování obrany státu a při řešení krizí nevojenského charakteru	uvede příklady mezinárodního terorismu	globalizace –projevy, klady a zápory; významné globální problémy včetně válek a terorismu, možnosti jejich řešení

5.8. Vzdělávací oblast ČLOVĚK A PŘÍRODA
Vzdělávací obory FYZIKA, CHEMIE, PŘÍRODOPIS, ZEMĚPIS
Vzdělávací předměty FYZIKA, CHEMIE, PŘÍRODOPIS, ZEMĚPIS a jejich charakteristika

Vzdělávací oblast Člověk a příroda zahrnuje okruh problémů spojených se zkoumáním přírody. Poskytuje žákům prostředky a metody pro hlubší porozumění přírodním faktům a jejich zákonitostem. Dává jim tím i potřebný základ pro lepší pochopení a využívání současných technologií a pomáhá jim lépe se orientovat v běžném životě.

Vzdělávací obory vzdělávací oblasti Člověk a příroda, jimiž jsou Fyzika, Chemie, Přírodopis a Zeměpis, svým činnostním a badatelským charakterem výuky umožňují žákům hlouběji porozumět zákonitostem přírodních procesů, a tím si uvědomovat i užitečnost přírodovědných poznatků a jejich aplikací v praktickém životě. Zvláště významné je to, že při studiu přírody specifickými poznávacími metodami si žáci osvojují i důležité dovednosti. Jedná se především o rozvíjení dovednosti soustavně, objektivně a spolehlivě pozorovat, experimentovat a měřit, vytvářet a ověřovat hypotézy o podstatě pozorovaných přírodních jevů, analyzovat výsledky tohoto ověřování a vyvozovat z nich závěry. Žáci se tak učí zkoumat příčiny přírodních procesů, souvislosti či vztahy mezi nimi, klást si otázky (Jak? Proč? Co se stane, jestliže?) a hledat na ně odpovědi, vysvětlovat pozorované jevy, hledat a řešit poznávací nebo praktické problémy, využívat poznání zákonitostí přírodních procesů pro jejich předvídání či ovlivňování.

Předmět se vyučuje s touto časovou dotací:

Ročník	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.			
Fyzika										Minimální čas. dotace	Disponibilní hodiny	Celkem
Počet hodin	0	0	0	0	0	0	2	2	1	5	0	5
Chemie										Minimální čas. dotace	Disponibilní hodiny	Celkem
Počet hodin	0	0	0	0	0	0	0	0	2	2	0	2

Přírodopis										Minimální čas. dotace	Disponibilní hodiny	Celkem
Počet hodin	0	0	0	0	0	2	2	2	2	8	0	8
Zeměpis										Minimální čas. dotace	Disponibilní hodiny	Celkem
	0	0	0	0	0	1	1	2	2	6	0	6

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- zkoumání přírodních faktů a jejich souvislostí s využitím různých empirických metod poznávání (pozorování, měření, experiment) i různých metod racionálního uvažování
- potřebě klást si otázky o průběhu a příčinách různých přírodních procesů, které mají vliv i na ochranu zdraví, životů, životního prostředí a majetku, správně tyto otázky formulovat a hledat na ně adekvátní odpovědi způsobu myšlení, který vyžaduje ověřování vyslovovaných domněnek o přírodních faktech nezávislejšími způsoby
- posuzování důležitosti, spolehlivosti a správnosti získaných přírodovědných dat pro potvrzení nebo vyvrácení vyslovovaných hypotéz či závěrů
- zapojování do aktivit směřujících k šetrnému chování k přírodním systémům, ke svému zdraví i zdraví ostatních lidí
- porozumění souvislostem mezi činnostmi lidí a stavem přírodního a životního prostředí
- uvažování a jednání, která preferují co nejefektivnější využívání zdrojů energie v praxi, včetně co nejširšího využívání jejich obnovitelných zdrojů, zejména pak slunečního záření, větru, vody a biomasy
- utváření dovedností vhodně se chovat při kontaktu s objekty či situacemi potenciálně či aktuálně ohrožujícími životy, zdraví, majetek nebo životní prostředí lidí

FYZIKA		7. ROČNÍK
Očekávané výstupy z RVP ZV	Minimální výstupy	Učivo
-změří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa	změří v jednoduchých konkrétních případech vhodně zvolenými měřidly důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa –délku, hmotnost, čas	měřené veličiny –délka, objem, hmotnost, teplota a její změna, čas
-rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu	rozeznává, že je těleso v klidu, či pohybu vůči jinému tělesu	pohyby těles –pohyb rovnoměrný a nerovnoměrný; pohyb přímočarý a křivočarý
-využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles	zná vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného přímočarého pohybu těles při řešení jednoduchých problémů	tlaková síla a tlak –vztah mezi tlakovou silou, tlakem a obsahem plochy, na niž síla působí
-změří velikost působící síly		měření síly
-určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici	rozezná, zda na těleso v konkrétní situaci působí síla	třecí síla –smykové tření, ovlivňování velikosti třecí síly v praxi
-využívá Newtonovy zákony pro objasnění či předvídání změn pohybu těles při působení stálé výsledné síly v jednoduchých situacích	předvídá změnu pohybu těles při působení síly	gravitační pole a gravitační síla –přímá úměrnost mezi gravitační silou a hmotností tělesa Newtonovy zákony
-aplikuje poznatky o otáčivých účincích síly při řešení praktických problémů	aplikuje poznatky o jednoduchých strojích při řešení jednoduchých praktických problémů	rovnováha na páce a pevné kladce
-využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů	využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení jednoduchých praktických problémů	hydrostatický a atmosférický tlak–souvinnost mezi hydrostatickým tlakem, hloubkou a hustotou kapaliny; souvinnost atmosférického tlaku s některými procesy v atmosféře
-určí v jednoduchých případech práci vykonanou silou a z ní určí změnu energie tělesa	uvede vzájemný vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem (bez vzorců)	jednoduché stroje
-využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem		práce, čas, výkon

FYZIKA		8. ROČNÍK
Očekávané výstupy z RVP ZV	Minimální výstupy	Učivo
-využívá poznatky o vzájemných přeměnách různých forem energie a jejich přenosu při řešení konkrétních problémů a úloh	rozpozná vzájemné přeměny různých forem energie, jejich přenosu a využití	formy energie–pohybová a polohová energie; vnitřní energie; elektrická energie a výkon; výroba a přenos elektrické energie; jaderná energie, štěpná reakce, jaderný reaktor, jaderná elektrárna; ochrana lidí před radioaktivním zářením
-zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí	pojmenuje výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí	obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie
-sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu	sestaví podle schématu jednoduchý elektrický obvod	elektrický obvod – zdroj napětí, spotřebič, spínač
-rozliší stejnosměrný proud od střídavého a změří elektrický proud a napětí	vyjmenuje zdroje elektrického proudu	zdroje elektrického proudu
-rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností	rozliší vodiče od izolantů na základě jejich vlastností; zná zásady bezpečnosti při práci s elektrickými přístroji a zařízeními; zná druhy magnetů a jejich praktické využití; rozpozná, zda těleso je, či není zdrojem světla	elektrický odpor; stejnosměrný elektromotor; transformátor; bezpečné chování při práci s elektrickými přístroji a zařízeními
-využívá Ohmův zákon pro část obvodu při řešení praktických problémů		
-využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní		elektrické a magnetické pole –elektrická a magnetická síla; elektrický náboj; tepelné účinky elektrického proudu
-zapojí správně polovodičovou diodu		

FYZIKA		9. ROČNÍK
Očekávané výstupy z RVP ZV	Minimální výstupy	Učivo
-využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní	zná druhy magnetů a jejich praktické využití; rozpozná, zda těleso je, či není zdrojem světla	elektrická a magnetická síla
-využívá poznatky o vzájemných přeměnách různých forem energie a jejich přenosu při řešení konkrétních problémů a úloh	rozpozná vzájemné přeměny různých forem energie, jejich přenosu a využití	formy energie–pohybová a polohová energie; vnitřní energie; elektrická energie a výkon; výroba a přenos elektrické energie; jaderná energie, štěpná reakce, jaderný reaktor, jaderná elektrárna; ochrana lidí před radioaktivním zářením
-zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí	pojmenuje výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí	obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie
-určí v jednoduchých případech teplo přijaté či odevzdané tělesem	rozezná v jednoduchých příkladech teplo přijaté či odevzdané tělesem	přeměny skupenství–tání a tuhnutí, skupenské teplo tání; vypařování a kapalnění; hlavní faktory ovlivňující vypařování a teplotu varu kapaliny
-využívá zákona o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákona odrazu světla při řešení problémů a úloh	rozpozná, zda těleso je, či není zdrojem světla zná způsob šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí	vlastnosti světla–zdroje světla; rychlost světla ve vakuu a v různých prostředích; stín, zatmění Slunce a Měsíce
-rozhodne ze znalosti rychlostí světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici, či od kolmice, a využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami	rozliší spojnou čočku od rozptylky a zná jejich využití	zobrazení odrazem na rovinném, dutém a vypuklém zrcadle (kvalitativně); zobrazení lomem tenkou spojkou a rozptylkou (kvalitativně); rozklad bílého světla hranole
-objasní (kvalitativně) pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a měsíců planet kolem planet	objasní pohyb planety Země kolem Slunce a pohyb Měsíce kolem Země	sluneční soustava–její hlavní složky; měsíční fáze
-odliší hvězdu od planety na základě jejich vlastností	odliší hvězdu od planety na základě jejich vlastností -zná planety sluneční soustavy a jejich postavení vzhledem ke Slunci -osvojí si základní vědomosti o Zemi jako vesmírném tělese a jejím postavení ve vesmíru	hvězdy–jejich složení

CHEMIE		9. ROČNÍK
Očekávané výstupy z RVP ZV	Minimální výstupy	Učivo
-určí společné a rozdílné vlastnosti látek	rozliší společné a rozdílné vlastnosti látek	vlastnosti látek–hustota, rozpustnost, tepelná a elektrická vodivost, vliv atmosféry na vlastnosti a stav látek
-pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovost; posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí	pracuje bezpečně s vybranými běžně používanými nebezpečnými látkami	zásady bezpečné práce–ve školní pracovně(laboratoři) i v běžném životě nebezpečné látky a přípravky –H-věty, P-věty, piktogramy a jejich význam
-objasní nejefektivnější jednání v modelových příkladech havárie s únikem nebezpečných látek	reaguje na případy úniku nebezpečných látek -rozpozná přeměny skupenství látek	mimořádné události –havárie chemických provozů, úniky nebezpečných látek
-rozlišuje směsi a chemické látky	pozná směsi a chemické látky	směsi –různorodé, stejnorodé roztoky; hmotnostní zlomek a koncentrace roztoku; oddělování složek směsí (usazování, filtrace, destilace, krystalizace, sublimace)
-vypočítá složení roztoků, připraví prakticky roztok daného složení	rozezná druhy roztoků a jejich využití v běžném životě	koncentrovanější, zředěnější, nasycený a nenasycený roztok; vliv teploty, míchání a plošného obsahu pevné složky na rychlost jejího rozpouštění do roztoku
-vysvětlí základní faktory ovlivňující rozpouštění pevných látek		
-navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení; uvede příklady oddělování složek v praxi		směsi –různorodé, stejnorodé roztoky; hmotnostní zlomek a koncentrace roztoku; koncentrovanější, zředěnější, nasycený a nenasycený roztok; vliv teploty, míchání a plošného obsahu pevné složky na rychlost jejího rozpouštění do roztoku; oddělování složek směsí (usazování, filtrace, destilace, krystalizace, sublimace)
-rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich výskytu a použití	rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich použití	voda–destilovaná, pitná, odpadní; výroba pitné vody; čistota vody vzduch– složení, čistota ovzduší, ozonová vrstva
-uvede příklady znečišťování vody a vzduchu v pracovním prostředí a domácnosti, navrhne nejvhodnější preventivní opatření a způsoby likvidace znečištění	uvede zdroje znečišťování vody a vzduchu ve svém nejbližším okolí	
-používá pojmy atom a molekula ve správných souvislostech		částicové složení látek–molekuly, atomy, atomové jádro, protony, neutrony, elektronový obal a jeho

		změny v chemických reakcích, elektrony
-rozlišuje chemické prvky a chemické sloučeniny a pojmy užívá ve správných souvislostech	uvede nejobvyklejší chemické prvky a jednoduché chemické sloučeniny a jejich značky	prvky –názvy, značky, vlastnosti a použití vybraných prvků, skupiny a periody v periodické soustavě chemických prvků; protonové číslo
-orientuje se v periodické soustavě chemických prvků, rozpozná vybrané kovy a nekovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti	rozpozná vybrané kovy a nekovy a jejich možné vlastnosti	chemické sloučeniny–chemická vazba, názvosloví jednoduchých anorganických a organických sloučenin
-rozliší výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí, provede jejich klasifikaci a zhodnotí jejich využívání	pojmenuje výchozí látky a produkty nejjednodušších chemických reakcí	chemické reakce –zákon zachování hmotnosti, chemické rovnice, látkové množství, molární hmotnost
-přečte chemické rovnice a s užitím zákona zachování hmotnosti vypočítá hmotnost výchozí látky nebo produktu		klasifikace chemických reakcí –slučování, neutralizace, reakce exotermní a endotermní
-aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu		faktory ovlivňující rychlost chemických reakcí –teplota, plošný obsah povrchu výchozích látek, katalýza chemie a elektřina –výroba elektrického proudu chemickou cestou
-porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí	popíše vlastnosti a použití vybraných prakticky využitelných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a zná vliv těchto látek na životní prostředí	oxidy –názvosloví, vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů kyseliny a hydroxidy –kyselost a zásaditost roztoků; vlastnosti, vzorce, názvy a použití vybraných prakticky významných kyselin a hydroxidů
-vysvětlí vznik kyselých dešťů, uvede jejich vliv na životní prostředí a uvede opatření, kterými jim lze předcházet		
-orientuje se na stupnici pH, změří reakci roztoku univerzálním indikátorovým papírkem a uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi	orientuje se na stupnici pH, změří pH roztoku univerzálním indikátorovým papírkem-poskytne první pomoc při zasažení pokožky kyselinou nebo hydroxidem	solí kyslíkaté a nekyslíkaté–vlastnosti, použití vybraných solí, oxidační číslo, názvosloví, vlastnosti a použití vybraných prakticky významných halogenidů
-rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití		uhlovodíky –příklady v praxi významných alkanů, uhlovodíků s vícenásobnými vazbami a aromatických uhlovodíků
-zhodnotí užívání fosilních paliv a vyráběných paliv jako zdrojů energie a uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy	zhodnotí užívání paliv jako zdrojů energie vyjmenuje některé produkty průmyslového zpracování ropy	paliva –ropa, uhlí, zemní plyn, průmyslově vyráběná paliva
-rozliší vybrané deriváty uhlovodíků, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití		deriváty uhlovodíků –příklady v praxi významných alkoholů a karboxylových kyselin

-orientuje se ve výchozích látkách a produktech fotosyntézy a koncových produktech biochemického zpracování, především bílkovinách, tucích, sacharidech		
-určí podmínky postačující pro aktivní fotosyntézu		
-uvede příklady zdrojů bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů	uvede příklady bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů v potravě z hlediska obecně uznávaných zásad správné výživy	přírodní látky –zdroje, vlastnosti a příklady funkcí bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů v lidském těle
-zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi	uvede příklady využívání prvotních a druhotných surovin	chemický průmysl v ČR –výrobky, rizika v souvislosti se životním prostředím, recyklace surovin, koroze průmyslová hnojiva
-aplikuje znalosti o principech hašení požárů na řešení modelových situací z praxe		hořlaviny –význam tříd nebezpečnosti
-orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka	zhodnotí využívání různých látek v praxi vzhledem k životnímu prostředí a zdraví člověka	léčiva a návykové látky

PŘÍRODOPIS		6. ROČNÍK
Očekávané výstupy z RVP ZV	Minimální výstupy	Učivo
-rozdělí základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismů	orientuje se v přehledu vývoje organismů a rozliší základní projevy a podmínky života	vznik, vývoj, rozmanitost, projevy života a jeho význam–výživa, dýchání, růst, rozmnožování, vývin, reakce na podněty; názory na vznik života
-porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů	porovná vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů	stavba těla, stavba a funkce jednotlivých částí těla –živočišná buňka, tkáně, orgány, orgánové soustavy, organismy jednobuněčné a mnohobuněčné, rozmnožování
-rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin	rozliší jednotlivé skupiny živočichů a zná jejich hlavní zástupce	vývoj, vývin a systém živočichů–významní zástupci jednotlivých skupin živočichů - (ryby, obojživelníci, plazi, ptáci, savci)
-odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí	odvodí na základě vlastního pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí	rozšíření, význam a ochrana živočichů– hospodářsky a epidemiologicky významné druhy, péče o vybrané domácí živočichy, chov domestikovaných živočichů, živočišná společenstva
-zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka; uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy	ví o významu živočichů v přírodě i pro člověka a uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy využívá zkušenosti s chovem vybraných domácích živočichů k zajišťování jejich životních potřeb	projevy chování živočichů
-aplikuje praktické metody poznávání přírody	využívá metody poznávání přírody osvojované v přírodopisu	praktické metody poznávání přírody –pozorování lupou a mikroskopem (případně dalekohledem), zjednodušené určovací klíče a atlasy, založení herbáře a sbírek, ukázky odchyty některých živočichů, jednoduché rozčleňování rostlin a živočichů

PŘÍRODOPIS		7. ROČNÍK
Očekávané výstupy z RVP ZV	Minimální výstupy	Učivo
-rozpozná, porovná a objasní funkci základních orgánů (orgánových soustav) rostlin i živočichů	zná základní funkce hlavních orgánů a orgánových soustav rostlin i živočichů	základní struktura života –buňky, pletiva, tkáně, orgány, orgánové soustavy, organismy jednobuněčné a mnohobuněčné
-rozdělí a uvede příklady systémů organismů – populace, společenstva, ekosystémy; na příkladu objasní základní princip existence živých a neživých složek ekosystému	rozlišuje populace, společenstva, ekosystémy a objasní základní princip některého ekosystému	organismy a prostředí –vzájemné vztahy mezi organismy, mezi organismy a prostředím; populace, společenstva, přirozené a umělé ekosystémy, potravní řetězce, rovnováha v ekosystému
-popíše základní rozdíly mezi buňkou rostlin, živočichů a bakterií a objasní funkci základních organel		základní struktura života –buňky, pletiva, tkáně, orgány, orgánové soustavy, organismy jednobuněčné a mnohobuněčné
-třídí organismy a zařadí vybrané organismy do říší a nižších taxonomických jednotek	rozpozná rozdíl mezi jednobuněčnými a mnohobuněčnými organismy	význam a zásady třídění organismů
-uvede na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka	uvede na příkladech vliv virů a bakterií v přírodě a na člověka	viry a bakterie–výskyt, význam a praktické využití
-odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům		pozorování a pokusy
-porovná vnější a vnitřní stavbu jednotlivých orgánů a uvede praktické příklady jejich funkcí a vztahů v rostlině jako celku	porovná vnější a vnitřní stavbu rostlinného těla a zná funkce jednotlivých částí těla rostlin	anatomie a morfologie rostlin–stavba a význam jednotlivých částí těla vyšších rostlin (kořen, stonk, list, květ, semeno, plod)
-vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin	rozlišuje základní rostlinné fyziologické procesy a jejich využití	fyzologie rostlin–základní principy fotosyntézy, dýchání, růstu, rozmnožování
-rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů	rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a zná jejich zástupce	systém rostlin–poznávání a zařazování daných zástupců běžných druhů řas, mechorostů, kapradin (plavuně, přesličky, kapradiny), nahosemenných a krytosemenných rostlin (jednoděložných a dvouděložných), jejich vývoj a využití hospodářsky významných zástupců
-odvodí na základě pozorování přírody závislost a přizpůsobení některých rostlin podmínkám prostředí	popíše přizpůsobení některých rostlin podmínkám prostředí	význam rostlin a jejich ochrana

PŘÍRODOPIS		8. ROČNÍK
Očekávané výstupy z RVP ZV	Minimální výstupy	Učivo
-rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin	rozliší jednotlivé skupiny živočichů a zná jejich hlavní zástupce	vývoj, vývin a systém živočichů–významní zástupci jednotlivých skupin živočichů-paryby, ryby, obojživelníci, plazi, ptáci, savci
-porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů	porovná vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů	stavba těla, stavba a funkce jednotlivých částí těla
-odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí	odvodí na základě vlastního pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí	projevy chování živočichů
-určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy	popíše stavbu orgánů a orgánových soustav lidského těla a jejich funkce	anatomie a fyziologie–stavba a funkce jednotlivých částí lidského těla, orgány, orgánové soustavy (opěrná, pohybová, oběhová, dýchací, trávicí, vylučovací a rozmnožovací, řídicí), vyšší nervová činnost, hygiena duševní činnosti
-orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze člověka	charakterizuje hlavní etapy vývoje člověka	fylogeneze a ontogeneze člověka–rozmnožování člověka
-objasní vznik a vývin nového jedince od početí až do stáří	popíše vznik a vývin jedince	fylogeneze a ontogeneze člověka
-rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby, objasní význam zdravého způsobu života	rozliší příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby	nemoci, úrazy a prevence–příčiny, příznaky, praktické zásady a postupy při léčení běžných nemocí; závažná poranění a život ohrožující stavy, epidemie životní styl–pozitivní a negativní dopad prostředí a životního stylu na zdraví člověka
-aplikuje první pomoc při poranění a jiném poškození těla	zná zásady poskytování první pomoci při poranění	PP

PŘÍRODOPIS		9. ROČNÍK
Očekávané výstupy z RVP ZV	Minimální výstupy	Učivo
-objasní vliv jednotlivých sfér Země na vznik a trvání života	popíše jednotlivé vrstvy Země	Země –vznik a stavba Země
-rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím určovacích pomůcek	pozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny	nerosty a horniny –vznik, vlastnosti, kvalitativní třídění, praktický význam a využití zástupců, určování jejich vzorků; principy krystalografie
-rozdělí důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů, včetně geologického oběhu hornin i oběhu vody	rozliší důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů	vnější a vnitřní geologické procesy –příčiny a důsledky
-porovná význam půdotvorných činitelů pro vznik půdy, rozlišuje hlavní půdní typy a půdní druhy v naší přírodě	rozezná některé druhy půd a objasní jejich vznik	půdy –složení, vlastnosti a význam půdy pro výživu rostlin, její hospodářský význam pro společnost, nebezpečí a příklady její devastace, možnosti a příklady rekultivace
-rozdělí jednotlivá geologická období podle charakteristických znaků		vývoj zemské kůry a organismů na Zemi – geologické změny, vznik života, výskyt typických organismů a jejich přizpůsobování prostředí
-uveď význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj různých ekosystémů a charakterizuj mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy, jejich doprovodné jevy a možné dopady i ochranu před nimi	na příkladech uveď význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj a udržení života na Zemi	podnebí a počasí ve vztahu k životu–význam vody a teploty prostředí pro život, ochrana a využití přírodních zdrojů, význam jednotlivých vrstev ovzduší pro život, vlivy znečištěného ovzduší a klimatických změn na živé organismy a na člověka
-uveď příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi	uveď příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi	organismy a prostředí –vzájemné vztahy mezi organismy, mezi organismy a prostředím; populace, společenstva, přirozené a umělé ekosystémy, potravní řetězce, rovnováha v ekosystému
-rozdělí a uveď příklady systémů organismů –populace, společenstva, ekosystémy; na příkladu objasní základní princip existence živých a neživých složek ekosystému	rozliší populace, společenstva, ekosystémy a objasní základní princip některého ekosystému	
-vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam	vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech	
-vede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí a příklady narušení rovnováhy ekosystému	popíše změny v přírodě vyvolané člověkem a objasní jejich důsledky pozná kladný a záporný vliv člověka na životní prostředí	ochrana přírody a životního prostředí –globální problémy a jejich řešení, chráněná území
-dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody	dodržuje základní pravidla bezpečného chování při poznávání přírody	praktické metody poznávání přírody

ZEMĚPIS		6. ROČNÍK
Očekávané výstupy z RVP ZV	Minimální výstupy	Učivo
-vymezí a lokalizuje místní oblast (region) podle bydliště nebo školy	vymezí a lokalizuje území místní krajiny a oblasti (regionu) podle bydliště nebo školy	zeměpisná poloha, kritéria pro vymezení místního regionu, vztahy k okolním
-rozlišuje mezi náčrtý, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy a polokouli	má základní znalosti o České republice a její zeměpisné poloze v Evropě	zemský povrch a jeho tvary, vodstvo na pevnině, rozšíření půd, rostlinstva a živočichů, vliv krajiny na život lidí, působení lidí na krajinu a životní prostředí, orientační body a linie, světové strany kontinenty, evropské státy, EU, cestování mapy obecně zeměpisné a tematické– obsah, grafika, vysvětlivky regiony ČR – Praha a vybrané oblasti ČR, surovinové zdroje, výroba, služby a obchod
-hodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu, možnosti dalšího rozvoje, přiměřeně analyzuje vazby místního regionu k vyšším územním celkům	charakterizuje přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu	místní region –zeměpisná poloha, kritéria pro vymezení místního regionu, vztahy k okolním regionům, základní přírodní a socioekonomické charakteristiky s důrazem na specifika regionu důležitá pro jeho další rozvoj (potenciál xbariéry)
-hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál České republiky v evropském a světovém kontextu	určí zeměpisnou polohu a rozlohu České republiky a její sousední státy rozlišuje přírodní podmínky ČR, popíše povrch a jeho členitost uvede hlavní údaje o rozmístění obyvatelstva	Česká republika –zeměpisná poloha, rozloha, členitost, přírodní poměry a zdroje; obyvatelstvo: základní geografické, demografické a hospodářské charakteristiky, sídelní poměry; rozmístění hospodářských aktivit, sektorová a odvětvová struktura hospodářství; transformační společenské, politické a hospodářské procesy a jejich územní projevy a dopady; hospodářské a politické postavení České republiky v Evropě a ve světě, zapojení do mezinárodní dělby práce a obchodu

ZEMĚPIS		7. ROČNÍK
Očekávané výstupy z RVP ZV	Minimální výstupy	Učivo
-organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů		komunikační geografický a kartografický jazyk – vybrané obecně používané geografické, topografické a kartografické pojmy; základní topografické útvary: důležité body, výrazné liniové (čárové) útvary, plošné útvary a jejich kombinace: sítě, povrchy, ohniska –uzly; hlavní kartografické produkty: plán, mapa; jazyk mapy: symboly, smluvené značky, vysvětlivky; statistická data a jejich grafické vyjádření, tabulky; základní informační geografická média a zdroje dat
-používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii	rozumí základní geografické, topografické a kartografické terminologii	geografická kartografie a topografie –glóbus, měřítko glóbusu, zeměpisná síť, poledníky a rovnoběžky, zeměpisné souřadnice, určování zeměpisné polohy v zeměpisné síti; měřítko a obsah plánů a map, orientace plánů a map vzhledem ke světovým stranám; praktická cvičení a aplikace s dostupnými kartografickými produkty v tištěné i elektronické podobě
-zhodnotí postavení Země ve vesmíru a srovnává podstatné vlastnosti Země s ostatními tělesy sluneční soustavy		Země jako vesmírné těleso–tvar, velikost a pohyby Země, střídání dne a noci, střídání ročních období, světový čas, časová pásma, pásmový čas, datová hranice, smluvený čas
-prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země, zhodnotí důsledky pohybů Země na život lidí a organismů	objasní důsledky pohybů Země	tvar, velikost a pohyby Země, střídání dne a noci, střídání ročních období
-rolišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu		systém přírodní sféry na planetární úrovni– geografické pásy, geografická (šířková) pásma, výškové stupně
-porovná působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a na lidskou společnost	uvede příklady působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vlivu na přírodu a na lidskou společnost uvede příklady působení přírodních vlivů na utváření zemského povrchu	systém přírodní sféry na regionální úrovni–přírodní oblasti
-hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu,	rozlišuje přírodní podmínky ČR, popíše povrch a jeho	Česká republika –zeměpisná poloha, rozloha,

<p>přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál České republiky v evropském a světovém kontextu</p>	<p>členitost</p>	<p>členitost, přírodní poměry a zdroje; obyvatelstvo: základní geografické, demografické a hospodářské charakteristiky, sídelní poměry; rozmístění hospodářských aktivit, sektorová a odvětvová struktura hospodářství; transformační společenské, politické a hospodářské procesy a jejich územní projevy a dopady; hospodářské a politické postavení České republiky v Evropě a ve světě, zapojení do mezinárodní dělby práce a obchodu</p>
<p>-lokalizuje na mapách jednotlivé kraje České republiky a hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit</p>	<p>vyhledá na mapách jednotlivé kraje České republiky a charakterizuje hospodářské poměry, přírodní zvláštnosti a kulturní zajímavosti uvede hlavní údaje o rozmístění obyvatelstva</p>	<p>regiony České republiky –územní jednotky státní správy a samosprávy, krajské členění, kraj místního regionu, přeshraniční spolupráce se sousedními státy v euroregionech</p>
<p>-uvádí příklady účasti a působnosti České republiky ve světových mezinárodních a nadnárodních institucích, organizacích a integracích států</p>		<p>spolupráce se sousedními státy v euroregionech</p>

ZEMĚPIS		8. ROČNÍK
Očekávané výstupy z RVP ZV	Minimální výstupy	Učivo
-přiměřeně hodnotí geografické objekty, jevy a procesy v krajinné sféře, jejich určité pravidelnosti, zákonitosti a odlišnosti, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává hranice (bariéry) mezi podstatnými prostorovými složkami v krajině		určování zeměpisné polohy v zeměpisné síti; měřítko a obsah plánů a map, orientace plánů a map vzhledem ke světovým stranám; praktická cvičení a aplikace s dostupnými kartografickými produkty v tištěné i elektronické podobě
-rolišuje zásadní přírodní a společenské atributy jako kritéria pro vymezení, ohraničení a lokalizaci regionů světa		světadíly, oceány, makroregiony světa –určující a porovnávací kritéria; jejich přiměřená charakteristika z hlediska přírodních a socioekonomických poměrů s důrazem na vazby a souvislosti (přírodní oblasti, podnebné oblasti, sídelní oblasti, jazykové oblasti, náboženské oblasti, kulturní oblasti)
-lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny	vyhledá na mapách jednotlivé světadíly a oceány	modelové regiony světa –vybrané modelové přírodní, společenské, politické, hospodářské a environmentální problémy, možnosti jejich řešení
-porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států	rozliší zásadní přírodní a společenské znaky světových regionů charakterizuje polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry vybraných světadílů, oceánů a vybraných států	vybrané modelové přírodní, společenské, politické, hospodářské a environmentální problémy, možnosti jejich řešení Evropa

ZEMĚPIS		9. ROČNÍK
Očekávané výstupy z RVP ZV	Minimální výstupy	Učivo
-prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země, zhodnotí důsledky pohybů Země na život lidí a organismů	objasní důsledky pohybů Země	Země jako vesmírné těleso–tvar, velikost a pohyby Země, střídání dne a noci, střídání ročních období, světový čas, časová pásma, pásmový čas, datová hranice, smluvený čas
-rolišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu	uvede příklady působení přírodních vlivů na utváření zemského povrchu	systém přírodní sféry na planetární úrovni– geografické pásy, geografická (šířková) pásma, výškové stupně
-porovná působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a na lidskou společnost	uvede příklady působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vlivu na přírodu a na lidskou společnost	krajinná sféra–přírodní sféra, společenská a hospodářská sféra, složky a prvky přírodní sféry
-rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy jako kritéria pro vymezení, ohraničení a lokalizaci regionů světa		
-lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny	vyhledá na mapách jednotlivé světadíly a oceány	světadíly, oceány, makroregiony světa
-porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států	rozliší zásadní přírodní a společenské znaky světových regionů charakterizuje polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry vybraných světadílů, oceánů a vybraných států	světadíly, oceány, makroregiony světa – určující a porovnávací kritéria; jejich přiměřená charakteristika z hlediska přírodních a socioekonomických poměrů s důrazem na vazby a souvislosti (přírodní oblasti, podnebné oblasti, sídelní oblasti, jazykové oblasti, náboženské oblasti, kulturní oblasti)
-zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich		modelové regiony světa –vybrané modelové přírodní, společenské, politické, hospodářské a environmentální problémy, možnosti jejich řešení
-posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace, její rozložení, strukturu, růst, pohyby a dynamiku růstu a pohybů, zhodnotí na vybraných příkladech mozaiku multikulturního světa		obyvatelstvo světa –základní kvantitativní a kvalitativní geografické, demografické, hospodářské a kulturní charakteristiky
-posoudí, jak přírodní podmínky souvisejí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel	uvede příklady, jak přírodní podmínky souvisejí s funkcí a rozmístěním lidských sídel vyhledá na mapách nejnámější oblasti cestovního ruchu a rekreace	globalizační společenské, politické a hospodářské procesy –aktuální společenské, sídelní, politické a hospodářské poměry současného světa, sídelní systémy, urbanizace, suburbanizace

-zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje		světové hospodářství –sektorová a odvětvová struktura, územní dělba práce, ukazatele hospodářského rozvoje a životní úrovně
-porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit		regionální společenské, politické a hospodářské útvary –porovnávací kritéria: národní a mnohonárodnostní státy, části států, správní oblasti, kraje, města, aglomerace; hlavní a periferní hospodářské oblasti světa; politická, bezpečnostní a hospodářská seskupení (integrace) států, geopolitické procesy, hlavní světová konfliktní ohniska
-porovnává státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků		
-porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajin	umí pojmenovat různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozliší na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajin	krajina –přírodní a společenské prostředí, typy krajin
-uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů (biomů)	uvede příklady přírodních a kulturních krajinných složek	
-uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí	uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí	vztah přírody a společnosti–trvale udržitelný život a rozvoj, principy a zásady ochrany přírody a životního prostředí, chráněná území přírody, globální ekologické a environmentální problémy lidstva
-aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny	ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu	cvičení a pozorování v terénu místní krajiny, geografické exkurze –orientační body, jevy, pomůcky a přístroje; stanoviště, určování hlavních a vedlejších světových stran, pohyb podle mapy a azimutu, odhad vzdáleností a výšek objektů v terénu; jednoduché panoramatické náčrtky krajiny, situační plány, schematické náčrtky pochodové osy, hodnocení přírodních jevů a ukazatelů
-uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech	uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu ve volné přírodě	ochrana člověka při ohrožení zdraví a života – živelní pohromy; opatření proti nim, chování a jednání při nebezpečí živelních pohrom v modelových situacích

5.9. Vzdělávací oblast ČLOVĚK A KULTURA

Vzdělávací obory HUDEBNÍ VÝCHOVA, VÝTVARNÁ VÝCHOVA

Vzdělávací předměty HUDEBNÍ VÝCH., VÝTVARNÁ VÝCH. a jejich charakteristika

Vzdělávací oblast Umění a kultura umožňuje žákům jiné než pouze racionální poznávání světa a odráží nezastupitelnou součást lidské existence – umění a kulturu; kulturu jako procesy i výsledky duchovní činnosti umožňující chápat kontinuitu proměn historické zkušenosti, v níž dochází k socializaci jedince a jeho projekci do společenské existence, i jako neoddělitelnou součást každodenního života (kultura chování, oblékání, cestování, práce); umění jako proces specifického poznání a dorozumívání, v němž vznikají informace o vnějším a vnitřním světě a jeho vzájemné provázanosti, které nelze formulovat a sdělovat jinými než uměleckými prostředky. V etapě základního vzdělávání je oblast Umění a kultura zastoupena vzdělávacími obory Hudební výchova a Výtvarná výchova. Cílem předmětu Hudební výchova je rozvíjení hudebnosti žáků a získání vztahu k hudbě a umění, vzbuzovat u dětí radost ze života a uspokojení z vlastního hudebního výtvaru, rozvíjet u dětí hudební představivost, rytmické cítění, hudební paměť, kreativitu, sluch i koordinaci pohybů.

Vzdělávací oblast Výtvarná výchova provází žáky po celou dobu povinné školní docházky. Přispívá ke kultivaci osobnosti tím, že dává prostor pro uplatnění jeho tvořivých schopností a zprostředkovává mu umělecké zážitky prostřednictvím vlastní tvorby. Naplňuje přirozenou potřebu projevit se. Ve výuce je možné žákům přiblížit výtvarné umění a působit tak na jejich estetické vnímání. Získané dovednosti mohou obohatit život v podobě náplně zájmových činností.

Předměty se vyučují s touto časovou dotací:

Ročník	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.			
Hudební výchova										Minimální čas. dotace	Disponibilní hodiny	Celkem
Počet hodin	1	1	1	2	1	2	1	1	1	11	0	11
Výtvarná výchova										Minimální čas. dotace	Disponibilní hodiny	Celkem
Počet hodin	1	1	1	2	1	2	1	1	1	11	0	11

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- pochopení umění jako specifického způsobu poznání a k užívání jazyka umění jako svébytného prostředku komunikace
- chápaní umění a kultury v jejich vzájemné provázanosti jako neoddělitelné součásti lidské existence; k učení se prostřednictvím vlastní tvorby opírající se o subjektivně jedinečné vnímání, cítění, prožívání a představy; k rozvíjení tvůrčího potenciálu, kultivování projevů a potřeb a k utváření hierarchie hodnot
- spoluvytváření vstřícné a podnětné atmosféry pro tvorbu, pochopení a poznání uměleckých hodnot v širších sociálních a kulturních souvislostech, k tolerantnímu přístupu k různorodým kulturním hodnotám současnosti a minulosti i kulturním projevům a potřebám různorodých skupin, národů a národností
- uvědomování si sebe samého jako svobodného jedince; k tvořivému přístupu ke světu, k možnosti aktivního překonávání životních stereotypů a k obohacování emocionálního života
- zaujímání osobní účasti v procesu tvorby a k chápaní procesu tvorby jako způsobu nalézání a vyjadřování osobních prožitků i postojů k jevům a vztahům v mnohotvárném světě

HUDEBNÍ VÝCHOVA		1.-3. ROČNÍK
Očekávané výstupy z RVP ZV	Minimální výstupy	Učivo
-zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase	zpívá jednoduché písně v rozsahu kvinty	pěvecký a mluvní projev –pěvecké dovednosti (dýchání, výslovnost, nasazení a tvorba tónu, dynamicky odlišený zpěv), hlasová hygiena, rozšiřování hlasového rozsahu
-rytmizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem	správně a hospodárně dýchá a zřetelně vyslovuje při rytmizaci říkadel i při zpěvu	rytmizace, melodizace a stylizace, hudební improvizace–tvorba předeher, meziher a doher s využitím tónového materiálu písně, hudební doprovod hudební hry (ozvěna, otázka–odpověď apod.)
-využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře		hra na hudební nástroje –reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladbiček pomocí jednoduchých hudebních nástrojů z Orffova instrumentáře, zobcových fléten, keyboardů apod.
-reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie	reaguje pohybem na tempové a rytmické změny	taktování, pohybový doprovod znějící hudby–dvoudobý, třídobý a čtyřdobý takt, taneční hry se zpěvem, jednoduché lidové tance orientace v prostoru–utváření pohybové paměti, reprodukce pohybů prováděných při tanci či pohybových hrách
-rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby	rozliší sílu zvuku	kvality tónů–délka, síla, barva, výška vztahy mezi tóny–souzvuk, akord hudební výrazové prostředky a hudební prvky s výrazným sémantickým nábojem –rytmus, melodie, harmonie, barva, kontrast a gradace, pohyb melodie (melodie vzestupná a sestupná), zvukomalba, metrické, rytmické, dynamické, harmonické změny v hudebním proudu
-rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální	pozorně vnímá jednoduché skladby	hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas a hudební nástroj hudební styly a žánry–hudba taneční, pochodová, ukolébavka apod. hudební formy–malá písňová forma, velká písňová forma, rondo, variace interpretace hudby–slovní vyjádření (jaká je to hudba a proč je taková

HUDEBNÍ VÝCHOVA		4.-5. ROČNÍK
Očekávané výstupy z RVP ZV	Minimální výstupy	Učivo
-zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase či dvojhase v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti	zpívá písně v přiměřeném rozsahu k individuálním schopnostem	pěvecký a mluvní projev –pěvecké dovednosti (dýchání, výslovnost, nasazení a tvorba tónu, dynamicky odlišený zpěv), hlasová hygiena, rozšiřování hlasového rozsahu hudební rytmus–realizace písní ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu dvojhlas a vícehlas–prodleva, kánon, lidový dvojhlas apod.
-realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not	propojí vlastní pohyb s hudbou	taktování, pohybový doprovod znějící hudby–dvoudobý, třídobý a čtyřdobý takt, taneční hry se zpěvem, jednoduché lidové tance pohybové vyjádření hudby a reakce na změny v proudu znějící hudby–pantomima a pohybová improvizace s využitím tanečních kroků orientace v prostoru–utváření pohybové paměti, reprodukce pohybů prováděných při tanci či pohybových hrách
-využívá na základě svých hudebních schopností a dovedností jednoduché, popřípadě složitější hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní	doprovodí spolužáky na rytmické hudební nástroje	hra na hudební nástroje –reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladbiček pomocí jednoduchých hudebních nástrojů z Orffova instrumentáře, zobcových fléten, keyboardů apod.
-rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby		hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas a hudební nástroj hudební styly a žánry–hudba taneční, pochodová, ukolébavka apod. hudební formy–malá písňová forma, velká písňová forma, rondo, variace interpretace hudby–slovní vyjádření (jaká je to hudba a proč je taková)
-vytváří v rámci svých individuálních dispozic jednoduché přede hry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace		rytmizace, melodizace a stylizace, hudební improvizace–tvorba přede her, mezihry a doher s využitím tónového materiálu písně, hudební doprovod (akcentace těžké doby v rytmickém doprovodu, ostinato, prodleva), hudební hry (ozvěna, otázka–odpověď), jednodílná písňová forma (a–b) záznam instrumentální melodie –čtení a zápis

		rytmického schématu jednoduchého motivku či tématu instrumentální skladby, využití notačních programů
-rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků, upozorní na metroritmické, tempové, dynamické i zřetelné harmonické změny	odliší tóny podle výšky, síly a barvy-pozorně vnímá znějící hudbu různých skladeb-správně hospodaří s dechem při interpretaci písní –frázování	kvality tónů–délka, síla, barva, výška vztahy mezi tóny–souzvuk, akord hudební výrazové prostředky a hudební prvky s výrazným sémantickým nábojem –rytmus, melodie, harmonie, barva, kontrast a gradace, pohyb melodie (melodie vzestupná a sestupná), zvukomalba, metrické, rytmické, dynamické, harmonické změny v hudebním proudu
-ztváří hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace		reprodukce pohybů prováděných při tanci či pohybových hrách

HUDEBNÍ VÝCHOVA		6.-9. ROČNÍK
Očekávané výstupy z RVP ZV	Minimální výstupy	Učivo
-využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách	doprovází písně pomocí ostinata	hudební rytmus–odhalování vzájemných souvislostí rytmu řeči a hudby, využívání rytmických zákonitostí při vokálním projevu
-uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase, dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého	interpretuje vybrané lidové a umělé písně	pěvecký a mluvní projev–rozšiřování hlasového rozsahu, hlasová hygiena, hlasová nedostatečnost a některé způsoby její nápravy, mutace, vícehlasý a jednohlasý zpěv, deklamace, techniky vokálního projevu (scat, falzet apod.), jejich individuální využití při zpěvu i při společných vokálně instrumentálních aktivitách rozvoj hudebního sluchu a hudební představivosti–reprodukce tónů, převádění melodií
-reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace		intonace a vokální improvizace–diatonické postupy v durových a mollových tóninách, improvizace jednoduchých hudebních forem
-realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností písně a skladby různých stylů a žánrů	rozeznává různé hudební žánry pozorně vnímá znějící hudbu skladeb většího rozsahu rozpozná vybrané hudební nástroje symfonického orchestru	
-rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě a na základě individuálních hudebních schopností a pohybové vyspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu		hra na hudební nástroje–nástrojová reprodukce melodií (motivků, témat, písní, jednoduchých skladeb), hra a tvorba doprovodů s využitím nástrojů Orffova instrumentáře, keyboardů a počítače, nástrojová improvizace (jednoduché hudební formy) záznam hudby –noty, notační programy (např. Capella, Finale, Sibelius) a další způsoby záznamu hudby vyjadřování hudebních i nehudebních představ a myšlenek pomocí hudebního nástroje– představy rytmické, melodické, tempové, dynamické, formální tvorba doprovodů pro hudebně dramatické projevy
-orientuje se v proudu znějící hudby, vnímá užité hudebně výrazové prostředky a charakteristické		orientace v hudebním prostoru a analýza hudební skladby –postihování hudebně výrazových prostředků,

<p>sémantické prvky, chápe jejich význam v hudbě a na základě toho přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku</p>		<p>významné sémantické prvky užití ve skladbě (zvukomalba, dušmalba, pohyb, melodie, pravidelnost a nepravidelnost hudební formy) a jejich význam pro pochopení hudebního díla</p>
<p>-zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období a porovnává ji z hlediska její slohové a stylové příslušnosti s dalšími skladbami</p>	<p>uvede některá jména hudebních skladatelů a název některého z jejich děl</p>	<p>hudební dílo a jeho autor–hudební skladba v kontextu s jinými hudebními i nehudebními díly, dobou vzniku, životem autora, vlastními zkušenostmi (inspirace, epigonství, kýč, módnost a modernost, stylová provázanost) hudební styly a žánry–chápání jejich funkcí vzhledem k životu jedince i společnosti, kulturním tradicím a zvykům</p>
<p>-vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění</p>		<p>interpretace znějící hudby–slovní charakterizování hudebního díla (slohové a stylové zařazení apod.), vytváření vlastních soudů a preferencí</p>

VÝTVARNÁ VÝCHOVA		1.-3. ROČNÍK
Očekávané výstupy z RVP ZV	Minimální výstupy	Učivo
-rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření (linie, tvary, objemy, barvy, objekty); porovnává je a třídí na základě odlišností vycházejících z jeho zkušeností, vjemů, zážitků a představ	zvládá základní dovednosti pro vlastní tvorbu	prvky vizuálně obrazného vyjádření –linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury – jejich jednoduché vztahy (podobnost, kontrast, rytmus), jejich kombinace a proměny v ploše, objemu a prostoru
-v tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace	rozpoznává, pojmenovává a porovnává linie, barvy, tvary, objekty ve výsledcích tvorby vlastní, tvorby ostatních i na příkladech z běžného života (s dopomocí učitele)	prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností-manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby
-vyjadřuje rozdíly při vnímání události různými smysly a pro jejich vizuálně obrazné vyjádření volí vhodné prostředky	uplatňuje vlastní zkušenosti, prožitky a fantazii při tvůrčích činnostech, je schopen výsledky své činnosti sdělit svým spolužákům	osobní postoj v komunikaci –jeho utváření a zdůvodňování; odlišné interpretace vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých) v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje; jejich porovnávání s vlastní interpretací
-interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svou dosavadní zkušeností		reflexe a vztahy zrakového vnímání ke vnímání ostatními smysly- vizuálně obrazná vyjádření podnětů hmatových, sluchových, pohybových, čichových, chuťových a vyjádření vizuálních podnětů prostředky vnímatelnými ostatními smysly
-na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	zvládá základní dovednosti pro vlastní tvorbu	proměny komunikačního obsahu –záměry tvorby a proměny obsahu vlastních vizuálně obrazných vyjádření i děl výtvarného umění

VÝTVARNÁ VÝCHOVA		4.-5. ROČNÍK
Očekávané výstupy z RVP ZV	Minimální výstupy	Učivo
-při vlastních tvůrčích činnostech pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů (světlostní poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy a jiné)	uplatňuje základní dovednosti pro vlastní tvorbu, realizuje svůj tvůrčí záměr	uspořádání objektů do celků –uspořádání na základě jejich výraznosti, velikosti a vzájemného postavení ve statickém a dynamickém vyjádření
-užívá a kombinuje prvky vizuálně obrazného vyjádření ve vztahu k celku: v plošném vyjádření linie a barevné plochy; v objemovém vyjádření modelování a sochařský postup; v prostorovém vyjádření uspořádání prvků ve vztahu k vlastnímu tělu i jako nezávislý model	rolišuje, porovnává, třídí a pojmenovává linie, barvy, tvary, objekty, rozpoznává jejich základní vlastnosti a vztahy (kontrasty –velikost, barevný kontrast), uplatňuje je podle svých schopností při vlastní tvorbě, při vnímání tvorby ostatních i umělecké produkce i na příkladech z běžného života (s dopomocí učitele)	přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením– hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické), hledisko jejich motivace (fantazijní, založené na smyslovém vnímání)
-při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se vědomě zaměřuje na projevení vlastních životních zkušeností i na tvorbu vyjádření, která mají komunikační účinky pro jeho nejbližší sociální vztahy	při tvorbě vychází ze svých zrakových, hmatových i sluchových vjemů, vlastních prožitků, zkušeností a fantazie	reflexe a vztahy zrakového vnímání ke vnímání ostatními smysly-vizuálně obrazná vyjádření podnětů hmatových, sluchových, pohybových, čichových, chuťových a vyjádření vizuálních podnětů prostředky vnímatelnými ostatními smysly
-nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě	při tvorbě vychází ze svých zrakových, hmatových i sluchových vjemů, vlastních prožitků, zkušeností a fantazie	vizuálně obrazná vyjádření podnětů hmatových, sluchových, pohybových, čichových, chuťových a vyjádření vizuálních podnětů prostředky vnímatelnými ostatními smysly
-osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky (včetně prostředků a postupů současného výtvarného umění)	uplatňuje základní dovednosti pro vlastní tvorbu, realizuje svůj tvůrčí záměr	typy vizuálně obrazných vyjádření –jejich rozlišení, výběr a uplatnění –hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, sochařství, plastika, animovaný film, komiks, fotografie, elektronický obraz, reklama
-porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace	vyjádří (slovně, mimoslovně, graficky) pocit z vnímání tvůrčí činnosti vlastní, ostatních i uměleckého díla	osobní postoj v komunikaci –jeho utváření a zdůvodňování; odlišné interpretace vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejetých) v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje; jejich porovnávání s vlastní interpretací
-nalézá a do komunikace v sociálních vztazích zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil		přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením– hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické), hledisko jejich motivace (fantazijní, založené na smyslovém vnímání)

VÝTVARNÁ VÝCHOVA		6.-9. ROČNÍK
Očekávané výstupy z RVP ZV	Minimální výstupy	Učivo
-vybírání, vytváření a pojmenovávání co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků	uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru	prvky vizuálně obrazného vyjádření– linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury; vztahy a uspořádání prvků v ploše, objemu, prostoru a v časovém průběhu (podobnost, kontrast, rytmus, dynamické proměny, struktura), ve statickém i dynamickém vizuálně obrazném vyjádření
-užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie	při vlastní tvorbě vychází ze svých vlastních zkušeností, představ a myšlenek, hledá a zvolí pro jejich vyjádření nejvhodnější prostředky a postupy; zhodnotí a prezentuje výsledek své tvorby, porovnává ho s výsledky ostatních	reflexe a vztahy zrakového vnímání ke vnímání ostatními smysly– vědomé vnímání a uplatnění mimovizuálních podnětů při vlastní tvorbě; reflexe ostatních uměleckých druhů (hudebních, dramatických)
-užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace-	uplatňuje linie, barvy, tvary a objekty v ploše i prostoru podle vlastního tvůrčího záměru, využívá jejich vlastnosti a vztahy; pojmenovává je ve výsledcích vlastní tvorby i tvorby ostatních; vnímá a porovnává jejich uplatnění v běžné i umělecké produkci	uspořádání objektů do celků v ploše, objemu, prostoru a časovém průběhu– vyjádření vztahů, pohybu a proměn uvnitř a mezi objekty (lineární, světlostní, barevné, plastické a prostorové prostředky a prostředky vyjadřující časový průběh) ve statickém i dynamickém vyjádření
-vybírání, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření; porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádření		typy vizuálně obrazných vyjádření– hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, sochařství, plastika, animovaný film, komiks, fotografie, elektronický obraz, reklama, vizualizované dramatické akce, komunikační grafika; rozlišení, výběr a uplatnění pro vlastní tvůrčí záměry
-rozdělí působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného i symbolického obsahu		prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností–manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby, uspořádání prostoru, celku vizuálně obrazných vyjádření a vyjádření proměn; výběr, uplatnění a interpretace
-interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků	interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků	proměny komunikačního obsahu– záměry tvorby a proměny obsahu vizuálně obrazných vyjádření vlastních děl i děl výtvarného umění; historické, sociální a kulturní souvislosti
-porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření; vysvětluje		osobní postoj v komunikaci– jeho utváření a zdůvodňování; důvody vzniku odlišných

své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů		interpretací vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých), kritéria jejich porovnávání, jejich zdůvodňování
-ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích; nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci		komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření – utváření a uplatnění komunikačního obsahu; vysvětlování a obhajoba výsledků tvorby s respektováním záměru autora; prezentace ve veřejném prostoru, mediální prezentace

5.10.   Vzdělávací oblast ČLOVĚK A ZDRAVÍ
Vzdělávací obor TĚLESNÁ VÝCHOVA
Vzdělávací předmět TĚLESNÁ VÝCHOVA a jeho charakteristika

Vzdělávací oblast Člověk a zdraví přináší základní podněty pro pozitivní ovlivňování zdraví (poznatky, činnosti, způsoby chování), s nimiž se žáci seznamují, učí se je využívat a aplikovat ve svém životě.

Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje především k tomu, aby žáci poznávali sami sebe jako živé bytosti, aby pochopili hodnotu zdraví, jeho ochrany i hloubku problémů spojených s nemocí či jiným poškozením zdraví. Žáci se seznamují s různými riziky, která ohrožují zdraví v běžných i mimořádných situacích, osvojují si dovednosti a způsoby chování (rozhodování), které vedou k zachování či posílení zdraví, a získávají potřebnou míru odpovědnosti za vlastní

zdraví i zdraví jiných. Jde tedy z velké části o poznávání zásadních životních hodnot, o postupné utváření postojů k

nim a o aktivní jednání v souladu s nimi. Naplnění těchto záměrů je v základním vzdělávání nutné postavit na účinné motivaci a na činnostech a situacích posilujících zájem žáků o problematiku zdraví.

Vzdělávací oblast Člověk a zdraví je vymezena a realizována v souladu s věkem žáků ve vzdělávacích oborech

Výchova ke zdraví a Tělesná výchova, do níž je zahrnuta i zdravotní tělesná výchova. Vzdělávací obsah oblasti Člověk a zdraví prolíná do ostatních vzdělávacích oblastí, které jej obohacují nebo využívají (aplikují), a do života školy. Do Tělesné výchovy je zahrnut i plavecký výcvik.

Předmět se vyučuje s touto časovou dotací:

Ročník	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.			
Tělesná výchova										Minimální čas. dotace	Disponibilní hodiny	Celkem
Počet hodin	2+1	2+1	2+1	2+1	2+1	3	3	2+1	2+1	20	7	27

Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků tím, že vede žáky k:

- poznávání zdraví jako důležité hodnoty v kontextu dalších životních hodnot
- pochopení zdraví jako vyváženého stavu tělesné, duševní i sociální pohody a k vnímání radostných prožitků z činností podpořených pohybem, příjemným prostředím a atmosférou příznivých vztahů

- poznávání člověka jako jedince závislého v jednotlivých etapách života na způsobu vlastního jednání a rozhodování, na úrovni mezilidských vztahů i na kvalitě prostředí
- získávání základní orientace v názorech na to, co je zdravé a co může zdraví prospět, i na to, co zdraví ohrožuje a poškozuje
- využívání osvojených preventivních postupů pro ovlivňování zdraví v denním režimu, k upevnování způsobů rozhodování a jednání v souladu s aktivní podporou zdraví v každé životní situaci i k poznávání a využívání míst souvisejících s preventivní ochranou zdraví
- propojování činností a jednání souvisejících se zdravím a zdravými mezilidskými vztahy se základními etickými a morálními postoji, s volným úsilím atd.
- chápaní zdatnosti, dobrého fyzického vzhledu i duševní pohody jako významného předpokladu výběru profesní dráhy, partnerů, společenských činností atd.
- ochraně zdraví a životů při každodenních rizikových situacích i mimořádných událostech a k využívání osvojených postupů spojených s řešením jednotlivých mimořádných událostí
- aktivnímu zapojování do činností podporujících zdraví a do propagace zdravotně prospěšných činností ve škole i v obci.

TĚLESNÁ VÝCHOVA		1.-3. ROČNÍK
Očekávané výstupy z RVP ZV	Minimální výstupy	Učivo
-spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti	zvládá podle pokynů přípravu na pohybovou činnost	význam pohybu pro zdraví –pohybový režim žáků, délka a intenzita pohybu příprava organismu– příprava před pohybovou činností, uklidnění po zátěži, napínací a protahovací cvičení hygiena při TV –hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity zdravotně zaměřené činnosti–správné držení těla, správné zvedání zátěže; průpravná, kompenzační, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení a jejich praktické využití
-zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení		pohybové hry–s různým zaměřením; netradiční pohybové hry a aktivity; využití hraček a netradičního náčiní při cvičení; pohybová tvořivost rytmické a kondiční formy cvičení pro děti–kondiční cvičení s hudbou nebo rytmickým doprovodem, základy estetického pohybu, vyjádření melodie a rytmu pohybem, jednoduché tance
-spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích		základy sportovních her–manipulace s míčem, pálkou či jiným herním náčiním odpovídající velikosti a hmotnosti, herní činnosti jednotlivce, spolupráce ve hře, průpravné hry, utkání podle zjednodušených pravidel minisportů
-uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy	dodržuje základní zásady bezpečnosti při pohybových činnostech a má osvojeny základní hygienické návyky při pohybových aktivitách	bezpečnost při pohybových činnostech –organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, bezpečnost v šatnách a umývárkách, bezpečná příprava a ukládání nářadí, náčiní a pomůcek, první pomoc v podmínkách TV
-reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci	reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti projevuje kladný postoj k motorickému učení a pohybovým aktivitám zvládá základní způsoby lokomoce a prostorovou orientaci podle individuálních předpokladů	turistika a pobyt v přírodě–přesun do terénu a chování v dopravních prostředcích při přesunu, chůze v terénu, táboření, ochrana přírody plavání (základní plavecká výuka) –hygiena plavání, adaptace na vodní prostředí, základní plavecké dovednosti, jeden plavecký způsob (plavecká technika), prvky sebezáchrany a dopomoci tonoucímu

-uplatňuje správné způsoby držení těla v různých polohách a pracovních činnostech; zaujímá správné základní cvičební polohy	uplatňuje správné způsoby držení těla v různých polohách a pracovních činnostech, zaujímá správné základní cvičební polohy	pohybové činnosti v návaznosti na obsah TV– s přihlédnutím ke konkrétnímu druhu a stupni oslabení
-zvládá jednoduchá speciální cvičení související s vlastním oslabením	zvládá jednoduchá speciální cvičení související s vlastním oslabením	základy speciálních cvičení– základní cvičební polohy, základní technika cvičení, soubor speciálních cvičení pro samostatné cvičení

TĚLESNÁ VÝCHOVA		4.-5. ROČNÍK
Očekávané výstupy z RVP ZV	Minimální výstupy	Učivo
<p>-podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti</p>	<p>chápe význam tělesné zdatnosti pro zdraví a začleňuje pohyb do denního režimu</p>	<p>význam pohybu pro zdraví –pohybový režim žáků, délka a intenzita pohybu rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu bezpečnost při pohybových činnostech –organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, bezpečnost v šatnách a umývárkách, bezpečná příprava a ukládání nářadí, náčiní a pomůcek, první pomoc v podmínkách TV</p>
<p>-zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením</p>	<p>zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení v souvislosti s vlastním svalovým oslabením</p>	<p>zdravotně zaměřené činnosti–správné držení těla, správné zvedání zátěže; průpravná, kompenzační, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení a jejich praktické využití</p>
<p>-zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her</p>	<p>zdokonaluje základní pohybové dovednosti podle svých pohybových možností a schopností</p>	<p>základy gymnastiky–průpravná cvičení, akrobacie, cvičení s náčiním a na nářadí odpovídající velikosti a hmotnosti průpravné úpoly–přetahy a přetlaky základy atletiky–rychlý běh, motivovaný vytrvalý běh, skok do dálky nebo do výšky, hod míčkem základy sportovních her–manipulace s míčem, pálkou či jiným herním náčiním odpovídající velikosti a hmotnosti, herní činnosti jednotlivce, spolupráce ve hře, průpravné hry, utkání podle zjednodušených pravidel minisportů turistika a pobyt v přírodě–přesun do terénu a chování v dopravních prostředcích při přesunu, chůze v terénu, táboření, ochrana přírody plavání (základní plavecká výuka) – hygiena plavání, adaptace na vodní prostředí, základní plavecké dovednosti, jeden plavecký způsob (plavecká technika), prvky sebezáchrany a dopomoci tonoucímu lyžování, bruslení (podle podmínek školy) –hry na sněhu a na ledě, základní techniky pohybu na lyžích a bruslích</p>

-uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka	uplatňuje hygienické a bezpečnostní zásady pro provádění zdravotně vhodné a bezpečné pohybové činnosti	organizace při TV –základní organizace prostoru a činností ve známém (běžném) prostředí
-jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti	reaguje na pokyny k provádění vlastní pohybové činnosti	
-jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví	dodržuje pravidla her a jedná v duchu fair play zlepšuje svou tělesnou kondici, pohybový projev a správné držení těla zvládá podle pokynu základní přípravu organismu před pohybovou činností i uklidnění organismu po ukončení činnosti a umí využívat cviky na odstranění únavy	zásady jednání a chování– fair play, olympijské ideály a symboly pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností– her, závodů, soutěží
-užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví; cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení		komunikace v TV– základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály
-zorganizuje nenáročnou pohybovou činnost a soutěže na úrovni třídy		pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností– her, závodů, soutěží
-změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky		měření a posuzování pohybových dovedností– měření výkonů, základní pohybové testy
-orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště; samostatně získá potřebné informace		zdroje informací o pohybových činnostech
-zařazuje pravidelně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením v optimálním počtu opakování	zařazuje pravidelně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením v optimálním počtu opakování	zdravotní oslabení– konkrétní zdravotní oslabení žáka, prevence, pohybový režim, vhodné oblečení a obutí pro ZdrTV, zásady správného držení těla, dechová cvičení, vnímání pocitů při cvičení, nevhodná cvičení a činnosti (kontraindikace zdravotních oslabení)
-zvládá základní techniku speciálních cvičení; koriguje techniku cvičení podle obrazu v zrcadle, podle pokynů učitele	zvládá základní techniku speciálních cvičení; koriguje techniku cvičení podle obrazu v zrcadle, podle pokynů učitele	základy speciálních cvičení–základní cvičební polohy, základní technika cvičení, soubor speciálních cvičení pro samostatné cvičení
-upozorní samostatně na činnosti (prostředí), které jsou v rozporu s jeho oslabením	upozorní samostatně na činnosti (prostředí), které jsou v rozporu s jeho oslabením	pohybové činnosti v návaznosti na obsah TV– s přihlédnutím ke konkrétnímu druhu a stupni oslabení

TĚLESNÁ VÝCHOVA		6.-9. ROČNÍK
Očekávané výstupy z RVP ZV	Minimální výstupy	Učivo
-aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem		význam pohybu pro zdraví– rekreační a výkonnostní sport, sport dívek a chlapců prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí– průpravná, kompenzační, vyrovnávací, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení
-usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program	usiluje o zlepšení a udržení úrovně pohybových schopností a o rozvoj pohybových dovedností základních sportovních odvětví včetně zdokonalování základních lokomocí	
-samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností –zatěžovanými svaly	cíleně se připraví na pohybovou činnost a její ukončení; využívá základní kompenzační a relaxační techniky k překonání únavy	zdravotně orientovaná zdatnost– rozvoj zdravotně orientované zdatnosti, kondiční programy, manipulace se zatížením
-odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší	odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se zdravím a sportem vhodně reaguje na informace o znečištění ovzduší a tomu přizpůsobuje pohybové aktivity	
-uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost	uplatňuje základní zásady poskytování první pomoci a zvládá zajištění odsunu raněného uplatňuje bezpečné chování v přírodě a v silničním provozu chápe zásady zatěžování; jednoduchými zadanými testy změří úroveň své tělesné zdatnosti	hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech– v nestandardním prostředí, první pomoc při TV a sportu v různém prostředí a klimatických podmínkách, improvizované ošetření poranění a odsun raněného
-zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech	zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a aplikuje je ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech	pohybové hry – s různým zaměřením; netradiční pohybové hry a aktivity gymnastika– akrobacie, přeskoky, cvičení s náčiním a na náradí estetické a kondiční formy cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem– základy rytmické gymnastiky, cvičení s náčiním; kondiční formy cvičení pro daný věk žáků; tance úpoly – základy sebeobranu, základy aikido, judo, karate atletika– rychlý běh, vytrvalý běh na dráze a v terénu,

		<p>základy překážkového běhu, skok do dálky nebo do výšky, hod míčkem nebo granátem, vrh koulí sportovní hry (alespoň dvě hry podle výběru školy) – herní činnosti jednotlivce, herní kombinace, herní systémy, utkání podle pravidel žákovské kategorie turistika a pobyt v přírodě– příprava turistické akce, přesun do terénu a uplatňování pravidel bezpečnosti silničního provozu v roli chodce a cyklisty, chůze se zátěží i v mírně náročném terénu, táboření, ochrana přírody, základy orientačního běhu, dokumentace z turistické akce; přežití v přírodě, orientace, ukrytí, nouzový přístřešek, zajištění vody, potravy, tepla plavání (podle podmínek školy) – zdokonalovací plavecká výuka, pokud neproběhla základní plavecká výuka, musí předcházet adaptace na vodní prostředí a základní plavecké dovednosti) – další plavecké dovednosti, další plavecký způsob (plavecká technika), dovednosti záchranného a branného plavání, prvky zdravotního plavání a plaveckých sportů, rozvoj plavecké vytrvalosti</p> <p>lyžování, snowboarding, bruslení (podle podmínek školy) –běžecké lyžování, lyžařská turistika, sjezdové lyžování nebo jízda na snowboardu, bezpečnost pohybu v zimní horské krajině, jízda na vleku;(popř. další zimní sporty podle podmínek školy) další (i netradiční) pohybové činnosti (podle podmínek školy a zájmu žáků)</p>
-posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny	posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí příčiny nedostatků	
-užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu	užívá osvojovanou odbornou terminologii na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka	komunikace v TV– tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály, gesta, značky, základy grafického zápisu pohybu, vzájemná komunikace a spolupráce při osvojovaných pohybových činnostech
-naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví,	naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví,	historie a současnost sportu– významné soutěže a sportovci, olympismus –olympijská charta

ochranu přírody při sportu	ochranu přírody při sportu	
-dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji	dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji	pravidla osvojovaných pohybových činností– her, závodů, soutěží
-rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora	rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka	zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých činnostech
-sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí je	sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony a vyhodnotí je	měření výkonů a posuzování pohybových dovedností– měření, evidence, vyhodnocování
-zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže	spolurozhoduje osvojované hry a soutěže	
-zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci		organizace prostoru a pohybových činností – v nestandardních podmínkách; sportovní výstroj a výzbroj– výběr, ošetřování
-uplatňuje odpovídající vytrvalost a cílevědomost při korekci zdravotních oslabení	uplatňuje odpovídající vytrvalost a cílevědomost při korekci zdravotních oslabení	pohybové činnosti v návaznosti na vzdělávací obsah TV– s přihlédnutím ke konkrétnímu druhu a stupni oslabení
-zařazuje pravidelně a samostatně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením, usiluje o jejich optimální provedení	zařazuje pravidelně a samostatně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením, usiluje o jejich optimální provedení	oslabení podpůrně pohybového systému (A)– poruchy funkce svalových skupin (A1); poruchy páteře – odchylky předozadního zakřivení (A2) a vybočení páteře do stran (A3); poruchy stavby dolních končetin (A4): lokální a celková relaxace; správné držení hlavy, pletence ramenního, pánve, kolen; protažení prsních a bederních svalů, zadní strany stehů a ohybačů kyčle; posilování šíjového, mezilopatkového, břišního, hýžděového, stehenního a lýtkového svalstva, vzpřimovačů trupu; zvýšení kloubní pohyblivosti a rozsahu pohybu; uvolňování páteře; rotační cvičení; správný dýchací stereotyp oslabení vnitřních orgánů (B)– oslabení oběhového a dýchacího systému (B1); oslabení endokrinního systému (B2); obezita (B3); ostatní oslabení vnitřních orgánů (B4): (kromě cvičení ze skupiny A) rozvoj hlavních a pomocných dýchacích svalů; hrudní a brániční dýchání při zvýšené zátěži; adaptace na zvýšenou zátěž; cvičení koordinace a rovnováhy oslabení smyslových a nervových funkcí (C)–oslabení zraku (C1); oslabení sluchu (C2); neuropsychická oslabení (C3): (kromě cvičení ze skupiny A) adaptace

		srdečně-cévního a dýchacího systému; koordinace pohybu; rovnovážné polohy; rozvoj sluchového, zrakového a taktilního vnímání rytmu; cvičení s hudebním doprovodem; orientace v prostoru; zraková lokalizace, rychlost zrakového vnímání
-aktivně se vyhýbá činnostem, které jsou kontraindikací zdravotního oslabení	vyhýbá se činnostem, které jsou kontraindikací zdravotního oslabení	základní druhy oslabení, jejich příčiny a možné důsledky – základní pojmy osvojovaných činností, prevence a korekce oslabení, denní režim z pohledu zdravotního oslabení, soustředění na cvičení, vědomá kontrola cvičení, nevhodná cvičení a činnosti (kontraindikace zdravotních oslabení)

5.11. Vzdělávací oblast ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE
Vzdělávací obory ČL. A SVĚT PRÁCE, VÝCH. KE ZDRAVÍ, OSOBNOSTVÍ VÝCH.
Vzdělávací předmět PRACOVNÍ ČINNOSTI a jeho charakteristika

Oblast Člověk a svět práce postihuje široké spektrum pracovních činností a technologií, vede žáky k získání základních uživatelských dovedností v různých oborech lidské činnosti a přispívá k vytváření životní a profesní orientace žáků. Vzdělávací oblast Člověk a svět práce se cíleně zaměřuje na praktické pracovní dovednosti a návyky a doplňuje celé základní vzdělávání o důležitou složku nezbytnou pro uplatnění člověka v dalším životě a ve společnosti. Tím se odlišuje od ostatních vzdělávacích oblastí a je jejich určitou protiváhou. Je založena na tvůrčí myšlenkové spoluúčasti žáků. Tematický okruh Svět práce je povinný pro všechny žáky v plném rozsahu a vzhledem k jeho zaměření na výběr budoucího povolání je vhodné jej zařadit do nejvyšších ročníků 2.stupně. Vzdělávací obsah je realizován na 1. i 2. stupni vzdělávání a je určen všem žákům (tedy chlapcům i dívkám bez rozdílu). Žáci se učí pracovat s různými materiály a osvojují si základní pracovní dovednosti a návyky. Učí se plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnost samostatně i v týmu. Ve všech tematických okruzích jsou žáci soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci. V závislosti na věku žáků se postupně buduje systém, který žákům poskytuje důležité informace ze sféry výkonu práce a pomáhá jim při odpovědném rozhodování o dalším profesním zaměření. Proto je vhodné zařazovat do vzdělávání žáků co největší počet tematických okruhů.

Předmět se vyučuje s touto časovou dotací:

Ročník	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.			
Pracovní činnosti										Minimální čas. dotace	Disponibilní hodiny	Celkem
Počet hodin	1+2	1+2	1+2	1+2	1+3	1+3	1+2	1+2	+2	8	17	25

Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáky tím, že vede žáky k

- pozitivnímu vztahu k práci a k odpovědnosti za kvalitu svých i společných výsledků práce
- osvojení základních pracovních dovedností a návyků z různých pracovních oblastí, k organizaci a plánování práce a k používání vhodných nástrojů, náradí a pomůcek při práci i v běžném životě

- vytrvalosti a soustavnosti při plnění zadaných úkolů, k uplatňování tvořivosti a vlastních nápadů při pracovní činnosti a k vynakládání úsilí na dosažení kvalitního výsledku
- poznání, že technika jako významná součást lidské kultury je vždy úzce spojena s pracovní činností člověka
- autentickému a objektivnímu poznávání okolního světa, k potřebné sebedůvěře, k novému postoji a hodnotám ve vztahu k práci člověka, technice a životnímu prostředí
- chápání práce a pracovní činnosti jako příležitosti k seberealizaci, sebeaktualizaci a k rozvíjení podnikatelského myšlení
- orientaci v různých oborech lidské činnosti, formách fyzické a duševní práce a osvojení potřebných poznatků a dovedností významných pro možnost uplatnění, pro volbu vlastního profesního zaměření a pro další životní a profesní orientaci

PRACOVNÍ ČINNOSTI		1.-3. ROČNÍK
Očekávané výstupy z RVP ZV	Minimální výstupy	Učivo
-vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů	zvládá základní manuální dovednosti při práci s jednoduchými materiály a pomůckami; vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů	vlastnosti materiálu (přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, textil, drát, fólie aj.) pracovní pomůcky a nástroje – funkce a využití lidové zvyky, tradice, řemesla
-pracuje podle slovního návodu a předlohy	pracuje podle slovního návodu a předlohy	jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce
-zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi	zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi	stavebnice (plošné, prostorové, konstrukční), sestavování modelů práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem
-provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování	provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování	základní podmínky pro pěstování rostlin, půda a její zpracování, výživa rostlin, osivo
-pečuje o nenáročnou rostlinu	pečuje o nenáročnou rostlinu	pěstování rostlin ze semen v místnosti, na zahradě (okrasné rostliny, léčivky, koření, zelenina aj.) pěstování pokojových rostlin rostliny jedovaté, rostliny jako drogy, alergie
-připraví tabuli pro jednoduché stolování	upraví stůl pro jednoduché stolování	základní vybavení kuchyně jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování
-chová se vhodně při stolování	chová se vhodně při stolování	základy slušného chování

PRACOVNÍ ČINNOSTI		4.-5. ROČNÍK
Očekávané výstupy z RVP ZV	Minimální výstupy	Učivo
-vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu	vytváří přiměřenými pracovními postupy různé výrobky z daného materiálu	vlastnosti materiálu (přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, textil, drát, fólie aj.) jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce
-využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic	využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem vlastní fantazii	lidové zvyky, tradice, řemesla
-volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu	volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu	pracovní pomůcky a nástroje – funkce a využití
-udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu	udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při drobném poranění	
-provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž	provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž	stavebnice (plošné, prostorové, konstrukční), sestavování modelů
-pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu	pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu	práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem
-dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu	udržuje pořádek na svém pracovním místě, dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při drobném úrazu užívá jednoduché pracovní nástroje a pomůcky	
-provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování	dodržuje základní podmínky a užívá postupy pro pěstování vybraných rostlin	základní podmínky pro pěstování rostlin, půda a její zpracování, výživa rostlin, osivo pěstování rostlin ze semen v místnosti, na zahradě (okrasné rostliny, léčivky, koření, zelenina aj.)
-ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny	ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny a provádí pěstitelská pozorování	pěstování pokojových rostlin rostliny jedovaté, rostliny jako drogy, alergie
-volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní	volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní	pomůcky a nástroje pro práci na zahradě
-dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu	dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu na zahradě	zásady bezpečnosti a hygieny
-orientuje se v základním vybavení kuchyně	uvede základní vybavení kuchyně	základní vybavení kuchyně technika v kuchyni – historie a význam
-připraví samostatně jednoduchý pokrm	připraví samostatně jednoduchý pokrm	výběr, nákup a skladování potravin
-dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování	dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování při stolování	jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování

<p>-udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni</p>	<p>udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni uplatňuje zásady správné výživy</p>	<p>bezpečnost práce v kuchyni, PP</p>
--	---	---------------------------------------

PRACOVNÍ ČINNOSTI		6.-7. ROČNÍK
Očekávané výstupy z RVP ZV	Minimální výstupy	Učivo
-provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň	získá základní vědomosti o materiálech, nástrojích a pracovních postupech; provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň	vlastnosti materiálu, užití v praxi (dřevo, kov, plasty, kompozity) technické náčrtý a výkresy, technické informace, návody
-řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí	řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí	pracovní pomůcky, nářadí a nástroje pro ruční opracování
-organizuje a plánuje svoji pracovní činnost	organizuje svoji pracovní činnost	organizace práce, důležité technologické postupy
-užívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku	pracuje s jednoduchou technickou dokumentací, orientuje se v pracovních postupech a návodech	jednoduché pracovní operace a postupy technické náčrtý a výkresy, technické informace, návody
-dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu	dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu rozlišuje různé druhy materiálů a zná jejich vlastnosti zvolí vhodný pracovní postup v souladu s druhem zpracovávaného materiálu správně vybere a používá vhodné pracovní nástroje a pomůcky dovede pracovní postupy k finálnímu výrobku dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytuje první pomoc při drobném úrazu	
-sestaví podle návodu, náčrtu, plánu, jednoduchého programu daný model	sestaví podle návodu, náčrtu, plánu daný model	stavebnice (konstrukční, elektrotechnické, elektronické), sestavování modelů, tvorba konstrukčních prvků, montáž a demontáž
-volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin	volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin	základní podmínky pro pěstování – půda a její zpracování, výživa rostlin, ochrana rostlin a půdy zelenina– osivo, sadba, výpěstky, podmínky a zásady pěstování; pěstování vybraných druhů zeleniny ovocné rostliny – druhy ovocných rostlin, způsob pěstování, uskladnění a zpracování léčivé rostliny, koření – pěstování vybrané rostliny; rostliny a zdraví člověka; léčivé účinky rostlin, rostliny jedovaté; rostliny jako drogy a jejich zneužívání; alergie

-pěstuje a využívá květiny pro výzdobu	pěstuje a ošetřuje květiny v interiéru a využívá je k výzdobě	okrasné rostliny –základy ošetřování pokojových květin, pěstování vybraných okrasných dřevin a květin; květina v exteriéru a interiéru (hydroponie, bonsaje), řez, jednoduchá vazba, úprava květin
-používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu	používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu	
-prokáže základní znalost chovu drobných zvířat a zásad bezpečného kontaktu se zvířaty	prokáže základní znalost chovu drobných zvířat a zásad bezpečného kontaktu se zvířaty	chovatelství – chov zvířat v domácnosti, podmínky chovu, hygiena a bezpečnost chovu; kontakt se známými a neznámými zvířaty
-dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu způsobeného zvířaty	dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu způsobeném zvířaty a při styku s jedovatými rostlinami	
-provádí jednoduché operace platebního styku a domácího účetnictví	provádí jednoduché operace platebního styku	finance, provoz a údržba domácnosti – rozpočet, příjmy, výdaje, platby, úspory; hotovostní a bezhotovostní platební styk, ekonomika domácnosti
-ovládá jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti a orientuje se v návodech k obsluze běžných domácích spotřebičů	ovládá jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti a orientuje se v návodech k obsluze běžných domácích spotřebičů	elektrotechnika v domácnosti – elektrická instalace, elektrické spotřebiče, elektronika, sdělovací technika, funkce, ovládání a užití,
-správně zachází s pomůckami, nástroji, náradím a zařízeními včetně údržby; provádí drobnou domácí údržbu	správně zachází s pomůckami, nástroji, náradím a zařízeními, provádí drobnou domácí údržbu, používá vhodné prostředky při práci v domácnosti	údržba oděvů a textilií, úklid domácnosti, postupy, prostředky a jejich dopad na životní prostředí, odpad a jeho ekologická likvidace; spotřebiče v domácnosti
-dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy a poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu elektrickým proudem	dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy a poskytne první pomoc při úrazu elektrickým proudem nebo chemikálií	ochrana, údržba, bezpečnost a ekonomika provozu, nebezpečí úrazu elektrickým proudem
-používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče	používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče	kuchyně – základní vybavení, udržování pořádku a čistoty, bezpečnost a hygiena provozu
-připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy	připraví jednoduché pokrmy podle daných postupů v souladu se zásadami zdravé výživy	potraviny – výběr, nákup, skladování, skupiny potravin, sestavování jídelníčku příprava pokrmů – úprava pokrmů za studena, základní způsoby tepelné úpravy, základní postupy při přípravě pokrmů a nápojů
-dodržuje základní principy stolování, společenského chování a obsluhy u stolu ve společnosti-dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni	dodržuje základní principy stolování a obsluhy u stolu dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni	úprava stolu a stolování– jednoduché prostírání, obsluha a chování u stolu, slavnostní stolování v rodině, zdobné prvky a květiny na stole

PRACOVNÍ ČINNOSTI		8.-9. ROČNÍK
Očekávané výstupy z RVP ZV	Minimální výstupy	Učivo
-vybere a prakticky využívá vhodné pracovní postupy, přístroje, zařízení a pomůcky pro konání konkrétních pozorování, měření a experimentů	vybere a prakticky využívá pracovní postup konkrétní laboratorní činnosti a dodrží kázeň při práci s přístroji, zařízeními a pomůckami nutnými pro konání pozorování, měření, experimentu	základní laboratorní postupy a metody
-zpracuje protokol o cíli, průběhu a výsledcích své experimentální práce a zformuluje v něm závěry, k nimž dospěl		základní laboratorní přístroje, zařízení a pomůcky
-vyhledá v dostupných informačních zdrojích všechny podklady, jež mu co nejlépe pomohou provést danou experimentální práci		
-dodržuje pravidla bezpečné práce a ochrany životního prostředí při experimentální práci	dodržuje hygienu práce a zásady bezpečné práce s laboratorní technikou, příslušnými nástroji, přístroji a pomůckami při laboratorních činnostech	
-poskytne první pomoc při úrazu v laboratoři	poskytne první pomoc při úrazu v laboratoři	
-ovládá základní funkce digitální techniky; diagnostikuje a odstraňuje základní problémy při provozu digitální techniky	ovládá základní funkce vybraných digitálních zařízení, postupuje podle návodu k použití, při problémech vyhledá pomoc či expertní službu	digitální technika– počítač a periferní zařízení, digitální fotoaparát, videokamera, PDA, CD a DVD přehrávače, e-kniha, mobilní telefony
-propojuje vzájemně jednotlivá digitální zařízení	propojuje vzájemně jednotlivá vybraná digitální zařízení	digitální technologie – bezdrátové technologie (USB, Bluetooth, wi-fi, GPRS, GMS, norma IEEE 802.11b), navigační technologie, konvergence technologií, multiplexování
-pracuje uživatelským způsobem s mobilními technologiemi – cestování, obchod, vzdělávání, zábava	pracuje uživatelským způsobem s mobilními technologiemi v situacích, které odpovídají okruhu jeho zájmů a potřeb	počítačové programy pro zpracovávání hlasových a grafických informací– úpravy, archivace, stříh; operační systémy, vzájemná komunikace zařízení (synchronizace PDA s PC) mobilní služby– operátoři, tarify
-ošetřuje digitální techniku a chrání ji před poškozením	ošetřuje digitální techniku a chrání ji před poškozením	
-dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy při práci s digitální technikou a poskytne první pomoc při úrazu	dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy při práci s digitální technikou a poskytne první pomoc při úrazu	
-orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí	orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí, v učebních oborech a středních školách	možnosti vzdělávání – náplň učebních a studijních oborů, přijímací řízení, informace a poradenské služby zaměstnání– pracovní příležitosti v obci (regionu), způsoby hledání zaměstnání, psaní životopisu, pohovor u zaměstnavatele, problémy

		nezaměstnanosti, úřady práce; práva a povinnosti zaměstnanců a zaměstnavatelů podnikání – druhy a struktura organizací, nejčastější formy podnikání, drobné a soukromé podnikání
-posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy	posoudí své možnosti v oblasti profesní, případně pracovní orientace přihlédnutím k potřebám běžného života	trh práce – povolání lidí, druhy pracovišť, pracovních prostředků, pracovních objektů, charakter a druhy pracovních činností; požadavky kvalifikační, zdravotní a osobnostní; rovnost příležitostí na trhu práce
-využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání	využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného dalšího vzdělávání	volba profesní orientace– základní principy; sebepoznávání: osobní zájmy a cíle, tělesný a zdravotní stav, osobní vlastnosti a schopnosti, sebehodnocení, vlivy na volbu profesní orientace; informační základna pro volbu povolání, práce s profesními informacemi a využívání poradenských služeb
-prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce	prokáže v modelových situacích prezentaci své osoby při ucházení se o zaměstnání byl seznámen s právy a povinnostmi zaměstnanců a zaměstnavatelů byl seznámen s možnostmi využití poradenské pomoci v případě neúspěšného hledání zaměstnání	

5.12. Doplnující vzdělávací obory

Do ŠVP se zařazují Doplnující vzdělávací obory, které nejsou povinnou součástí základního vzdělávání, jeho vzdělávací obsah pouze doplňují a rozšiřují. Doplnující vzdělávací obory je možné využít pro všechny nebo jen pro některé žáky jako povinný nebo volitelný vzdělávací obsah.

Jsou to tyto obory: Dramatická výchova, Etická výchova, Taneční a pohybová průprava, Filmová/audiovizuální výchova.

Tyto obory jsou průběžně zařazovány do vhodných předmětů, objevují se v projektech a v plnění Minimálního preventivního programu a OČMU. Níže uvedené učivo těchto oborů učitelé zařazují průběžně do svých tematických plánů, tak aby bylo co možná nejvíce dosaženo plánovaných výstupů.

Dramatická výchova

V doplňujícím vzdělávacím oboru Dramatická výchova navazuje na učivo základní předpoklady dramatického jednání a proces dramatické a inscenační tvorby. Z průřezových témat navazuje především na vzdělávací obsah

osobnostní a sociální výchovy, multikulturní výchovy, environmentální výchovy a mediální výchovy.

DRAMATICKÁ VÝCHOVA	1.-3. ROČNÍK
Očekávané výstupy z RVP ZV	Učivo
-zvládá základy správného tvoření dechu, hlasu, artikulace a správného držení těla; dokáže hlasem a pohybem vyjadřovat základní emoce a rozpoznávat je v chování druhých	psychosomatické dovednosti–práce s dechem, správné tvoření hlasu, držení těla, verbální a neverbální komunikace
- rozlišuje herní a reálnou situaci; přijímá pravidla hry; vstupuje do jednoduchých rolí a přirozeně v nich jedná	herní dovednosti – vstup do role, jevištní postava sociálně komunikační dovednosti– spolupráce, komunikace v běžných životních situacích, v herních situacích a v situacích skupinové inscenační tvorby, prezentace, reflexe a hodnocení
-zkoumá témata a konflikty na základě vlastního jednání	náměty a témata v dramatických situacích– jejich nalézání a vyjadřování
- spolupracuje ve skupině na tvorbě jevištní situace; prezentuje ji před spolužáky; sleduje prezentace ostatních	typová postava– směřování k její hlubší charakteristice; činoherní i loutkářské prostředky dramatické situace, příběh– řazení situací v časové následnosti inscenační prostředky a postupy– jevištní tvar na základě improvizované situace a minipříběhu; přednes komunikace s divákem– prezentace, sebereflexe
- reflektuje s pomocí učitele svůj zážitek z dramatického díla (divadelního, filmového, televizního, rozhlasového)	základní stavební prvky dramatu– situace, postava, konflikt současné dramatické umění a média– divadelní, filmová, televizní, rozhlasová a multimediální tvorba základní divadelní druhy– činohra, zpěvohra,

	loutkové divadlo, pohybové a taneční divadlo
--	--

DRAMATICKÁ VÝCHOVA	4.-5. ROČNÍK
Očekávané výstupy z RVP ZV	Učivo
-propojuje somatické dovednosti a kombinuje je za účelem vyjádření vnitřních stavů a emocí vlastních i určité postavy	psychosomatické dovednosti–práce s dechem, správné tvoření hlasu, držení těla, verbální a neverbální komunikace
-pracuje s pravidly hry a jejich variacemi; dokáže vstoupit do role a v herní situaci přirozeně a přesvědčivě jednat	herní dovednosti – vstup do role, jevištní postava sociálně komunikační dovednosti– spolupráce, komunikace v běžných životních situacích, v herních situacích a v situacích skupinové inscenační tvorby, prezentace, reflexe a hodnocení
-rozpoznává témata a konflikty v situacích a příbězích; nahlíží na ně z pozic různých postav; zabývá se důsledky jednání postav	náměty a témata v dramatických situacích– jejich nalézání a vyjadřování
-pracuje ve skupině na vytvoření menšího inscenačního tvaru a využívá přitom různých výrazových prostředků	typová postava– směřování k její hlubší charakteristice; činoherní i loutkářské prostředky dramatická situace, příběh– řazení situací v časové následnosti inscenační prostředky a postupy– jevištní tvar na základě improvizované situace a minipříběhu; přednes komunikace s divákem– prezentace, sebereflexe
-prezentuje inscenační tvar před spolužáky a na základě sebereflexe a reflexe spolužáků a učitele na něm dále pracuje, sleduje a hodnotí prezentace svých spolužáků	sociálně komunikační dovednosti– spolupráce, komunikace v běžných životních situacích, v herních situacích a v situacích skupinové inscenační tvorby, prezentace, reflexe a hodnocení
-reflektuje svůj zážitek z dramatického díla; rozlišuje na základě vlastních zkušeností základní divadelní druhy	základní stavební prvky dramatu– situace, postava, konflikt současná dramatická umění a média– divadelní, filmová, televizní, rozhlasová a multimediální tvorba základní divadelní druhy– činohra, zpěvohra, loutkové divadlo, pohybové a taneční divadlo

DRAMATICKÁ VÝCHOVA	6.-9. ROČNÍK
Očekávané výstupy z RVP ZV	Učivo
-uplatňuje kultivovaný mluvený a pohybový projev, dodržuje základy hlasové hygieny a správného držení těla	psychosomatické dovednosti– práce s dechem, správné tvoření hlasu, držení těla, verbální a neverbální komunikace
-propojuje somatické dovednosti při verbálním a neverbálním vyjádření, na příkladech doloží souvislosti mezi prožitkem a jednáním u sebe i druhých	herní dovednosti – vstup do role, jevištní postava; strukturace herní a jevištní situace
-rozvíjí, variuje a opakuje herní situace (samostatně, s partnerem, ve skupině), přijímá herní pravidla a tvořivě je rozvíjí	sociálně komunikační dovednosti– komunikace v běžných životních situacích, v herních situacích a v situacích skupinové inscenační tvorby, prezentace, reflexe a hodnocení, spolupráce, organizace tvůrčí skupinové práce
-prozkoumává témata z více úhlů pohledu a pojmenovává hlavní téma a konflikt; uvědomuje si analogie mezi fiktivní situací a realitou	náměty a témata v dramatických situacích– jejich nalézání a vyjadřování práce na postavě– charakter, motivace, vztahy

	konflikt jako základ dramatické situace –řešení konfliktu jednáním postav dramatická situace, příběh–řazení situací v časové a příčinné následnosti, dramatizace literární předlohy
-přistupuje k dramatické a inscenační tvorbě jako ke společnému tvůrčímu procesu, ve kterém přijímá a plní své úkoly, přijímá zodpovědnost za společnou tvorbu a prezentaci jejího výsledku	komunikace s divákem– prezentace, sebereflexe inscenační tvorba – dramaturgie, režie, herecká práce, scénografie, scénická hudba a zvuk
-rozpozná ve vlastní dramatické práci i v dramatickém díle základní prvky dramatu; pozná základní divadelní druhy a dramatické žánry a jejich hlavní znaky; kriticky hodnotí dramatická díla i současnou mediální tvorbu	základní stavební prvky dramatu–situace, postava, konflikt, téma, vrchol, gradace základní dramatické žánry – komedie, tragédie, drama základní divadelní druhy – činohra, loutkové divadlo, opera, opereta, muzikál, balet, pantomima současná dramatická umění a média – divadelní, filmová, televizní, rozhlasová a multimediální tvorba vybrané etapy a typy světového a českého divadla výrazné osobnosti české a světové dramatické tvorby

Etická výchova

Charakteristika vzdělávacího oboru

Obsah doplňujícího vzdělávacího oboru Etická výchova tvoří následující témata:

1. Mezilidské vztahy a komunikace.
2. Důstojnost lidské osoby. Pozitivní hodnocení sebe.
3. Pozitivní hodnocení druhých.
4. Kreativita a iniciativa. Řešení problémů a úkolů. Přijetí vlastního a společného rozhodnutí.
5. Komunikace citů.
6. Interpersonální a sociální empatie.
7. Asertivita. Zvládnutí agresivity a soutěživosti. Sebeovládání. Řešení konfliktů.
8. Reálné a zobrazené vzory.
9. Prosociální chování v osobních vztazích. Pomoc, darování, dělení se, spolupráce, přátelství.
10. Prosociální chování ve veřejném životě. Solidarita a sociální problémy.

Na deset základních témat navazuje šest aplikačních témat, mezi která patří:

Etické hodnoty

Sexuální zdraví

Rodinný život

Duchovní rozměr člověka

Ekonomické hodnoty

Ochrana přírody a životního prostředí

Hledání pravdy a dobra jako součást přirozenosti člověka

Etická výchova žáka vede především: k navázání a udržování uspokojivých vztahů, k vytvoření si pravdivé představy o sobě samém, k tvořivému řešení každodenních problémů, k formulaci svých názorů a postojů na základě vlastního úsudku s využitím poznatků z diskuse s druhými, ke kritickému vnímání vlivu vzorů při vytváření vlastního světového názoru, k pochopení základních environmentálních a ekologických problémů a souvislostí moderního světa.

Doplňující vzdělávací obor Etická výchova u žáka rozvíjí: sociální dovednosti, které jsou zaměřeny nejen na vlastní prospěch, ale také na prospěch jiných lidí a celé společnosti, na samostatné pozorování s následným kritickým posouzením a vyvozením závěrů pro praktický život, samostatnost při hledání vhodných způsobů řešení problémů, správné způsoby komunikace, respekt k hodnotám, názorům a přesvědčení jiných lidí, schopnost vcítit se do situací ostatních lidí, pozitivní představu o sobě samém a schopnost účinné spolupráce.

ETICKÁ VÝCHOVA	1.-3. ROČNÍK
Očekávané výstupy z RVP ZV	Učivo
žák -si osvojí oslovování křestními jmény, používání vhodných forem pozdravu, naslouchání, dodržování jednoduchých komunikačních pravidel ve třídě, poděkování, omluvu, přiměřenou gestikulaci	komunikace při vytváření výchovného kolektivu – představení se, vytvoření základních komunikačních pravidel kolektivu, zdvořilost, otevřená komunikace základní prvky verbální komunikace v mezilidských vztazích – pozdrav, otázka, prosba, poděkování, omluva
-se podílí na vytváření společenství třídy prostřednictvím dodržování jasných a splnitelných pravidel	pozitivní hodnocení druhých – v běžných podmínkách projevení pozornosti a laskavosti, vyjádření uznání, účinnost pochvaly, připisování pozitivních vlastností druhým, správná reakce na pochvalu
-si osvojí základní vědomosti a dovednosti pro vytvoření sebeúcty a úcty k druhým	sebepečení – sebepoznání, sebehodnocení, sebezpečení, sebeprezentace, sebeovládání, podpora sebeoceňování
-zvládá prosociální chování: pomoc v běžných školních situacích, dělení se, vyjádření soucitu, zájem o spolužáky	tvořivost v mezilidských vztazích – vytváření prožitků radosti pro druhé, společné plnění úkolů, zbavování se strachu z neznámého řešení úkolu a z tvořivého experimentování
-vyjadřuje city v jednoduchých situacích	elementární prosociálnost – darování, ochota dělit se, povzbuzení, služba, vyjádření soucitu, přátelství
-využívá prvky tvořivosti při společném plnění	schopnost spolupráce – radost ze společné

úkolů	činnosti a výsledku, vyjádření zájmu, základní pravidla spolupráce
-reflektuje situaci druhých a adekvátně poskytuje pomoc	iniciativa – ve vztahu k jiným lidem, hledání možnosti, jak vycházet s jinými lidmi v rodině, ve třídě, mezi vrstevníky, iniciativa nepřijatá jinými, zpracování neúspěchu

ETICKÁ VÝCHOVA	4.-5. ROČNÍK
Očekávané výstupy z RVP ZV	Učivo
žák -reflektuje důležitost prvků neverbální komunikace, eliminuje hrubé výrazy z verbální komunikace, zvládá položit vhodnou otázku	základy neverbální komunikace – seznámení se s možnostmi neverbální komunikace, postoje těla, mimika, zrakový kontakt, gesta, podání ruky
-si uvědomuje své schopnosti a silné stránky, utváří si pozitivní sebehodnocení	sebepečení – sebezpoznání, sebehodnocení, sebezpřijetí, sebezprezentace, sebeovládání, podpora sebeoceňování
-se dokáže těšit z radosti a úspěchu jiných, vyjadřuje účast na radosti i bolesti druhých, pozitivně hodnotí druhé v běžných podmínkách	komunikace citů – identifikace, vyjádření a usměrňování základních citů, pocity spokojenosti, radosti, sympatie, smutku, obav a hněvu pozitivní hodnocení druhých – v běžných podmínkách projevení pozornosti a laskavosti, vyjádření uznání, účinnost pochvaly, přepisování pozitivních vlastností druhým, správná reakce na pochvalu
-identifikuje základní city, vede rozhovor s druhými o jejich prožitcích, na základě empatického vnímání přemýšlí nad konkrétní pomocí	akceptace druhého – zážitek přijetí pro každého žáka, nácvik přátelského přijetí, umění odpustit, pomocí empatie předpokládat reakci druhých
-jednoduchými skutky realizuje tvořivost v mezilidských vztazích, především v rodině a v kolektivu třídy	tvořivost v mezilidských vztazích – vytváření prožitků radosti pro druhé, společné plnění úkolů, zbavování se strachu z neznámého řešení úkolu a z tvořivého experimentování elementární prosociálnost – darování, ochota dělit se, povzbuzení, služba, vyjádření soucitu, přátelství
-iniciativně vstupuje do vztahů s vrstevníky, dokáže rozlišit jejich nabídky k aktivitě a na nevhodné nabídky reaguje asertivně	asertivní chování – rozlišování mezi nabídkami druhých, schopnost odmítnutí nabídky k podvodu, krádeži, pomlouvání, zneužívání návykových látek a sexuálnímu zneužívání

ETICKÁ VÝCHOVA	6.-9. ROČNÍK
Očekávané výstupy z RVP ZV	Učivo
žák -komunikuje otevřeně, pravdivě, s porozuměním pro potřeby druhých a přiměřeně situaci	otevřená komunikace – úroveň komunikace, zásady verbální komunikace, komunikační chyby, dialog, komunikace ve ztížených podmínkách aktivní naslouchání – cíle, výhody, zásady, způsob a nácvik aktivního naslouchání
-respektuje velikost a důstojnost lidské osoby, objevuje vlastní jedinečnost a identitu a vytváří si zdravé sebevědomí	úcta k lidské osobě – lidská práva, zdroje lidských práv, svoboda, rovnost, potenciality člověka, pozitivní hodnocení druhých v obtížných

	situacích, občanská zralost jedinečnost a identita člověka – rozvoj sebevědomí, hodnotová orientace, rozvoj sebeovládání a morálního úsudku, selfmanagement, úvahy nad mravními zásadami, radost a optimismus v životě
-analyzuje a aplikuje empatii v kolektivu	fair play –zdravá soutěživost, dodržování pravidel hry, asertivita a prosociálnost v soutěživých situacích, prosociálnost a sport
-nahrazuje agresivní a pasivní chování asertivním chováním, neagresivním způsobem obhajuje svá práva	asertivní chování – přijatelný kompromis, konstruktivní kritika, přijetí pochvaly, požádání o laskavost, stížnost, otázka po důvodu, realizace svých práv, řešení konfliktu
-rozdělává manipulační působení médií a identifikuje se s pozitivními prosociálními vzory	obrana před manipulací – asertivní techniky – manipulace, vysvětlení a nácvik jednotlivých asertivních technik
-spolupracuje i v obtížných sociálních situacích	iniciativa a tvořivost – renatalizace, nácvik tvořivosti, prosociální aspekt iniciativy a tvořivosti ve školním prostředí a v rodině, psychická a fyzická pomoc, ochota ke spolupráci, přátelství
-je vnímavý k sociálním problémům, v kontextu své situace a svých možností přispívá k jejich řešení	iniciativa ve ztížených podmínkách – pozitivní formulace problému, pomoc neznámému člověku, veřejná osobní angažovanost uplatnění komplexní prosociálnosti – bída světa, informovanost o situaci zemí třetího světa, vztah k menšinám, využití prosociálnosti v multikulturní společnosti, pozitivní vztah k diverzitám
-analyzuje etické aspekty různých životních situací	etické hodnoty – zdroje etiky, osobní odpovědnost, smysl života, aplikace mravních zásad a hodnot, ctnosti, svědomí a jeho rozvoj
-se rozhoduje uvážlivě a vhodně v každodenních situacích a nevyhýbá se řešení osobních problémů	zdroje etiky, osobní odpovědnost, smysl života, aplikace mravních zásad a hodnot, ctnosti, svědomí a jeho rozvoj
-aplikuje postoje a způsobilosti, které rozvíjejí mezilidské vztahy	sexuální zdraví – zodpovědný vztah k sexualitě, mládí – příprava na lásku, sexuální identita, nezralé rodičovství rodina –poznání vlastní rodiny a jejích pravidel, práva a povinnosti v rodině, role v rodině, formulace nevyslovených pravidel a očekávání, hodnota rodiny, zlepšení atmosféry v rodině, komunikace v rodině, úcta k členům rodiny, úcta ke stáří duchovní rozměr člověka –obrana proti sektám, tolerance k lidem s jiným světovým názorem, informace o různých světových názorech ekonomické hodnoty –rozumné nakládání s penězi, zájem o otázky národního hospodářství, vztah mezi ekonomikou a etikou, rozvíjení ekonomických ctností – šetrnost, podnikavost ochrana přírody a životního prostředí –úcta k životu ve všech jeho formách, citový vztah člověka k přírodě, vnímání krásy a

	mnohotvárnosti přírody, zodpovědnost za životní prostředí
--	---

Filmová / audiovizuální výchova

Charakteristika vzdělávacího oboru

Doplňující vzdělávací obor Filmová/Audiovizuální výchova poskytuje školám možnost obohatit vzdělávací obsah základního vzdělávání ve vzdělávací oblasti Umění a kultura. Vymezený vzdělávací obsah podporuje rozvoj žáků jako uživatelů filmových a obecně audiovizuálních produktů a zároveň rozvíjí jejich vnímavost a tvůrčí schopnosti prostřednictvím filmových/audiovizuálních výrazových prostředků.

Filmová/Audiovizuální výchova v etapě základního vzdělávání je koncipována jako metodické propojení několika tvůrčích činností:

- vlastní tvůrčí zkušenost z filmové/audiovizuální tvorby a jejího výsledku;
- schopnost vnímat díla vytvořená audiovizuálními výrazovými prostředky a uvědomovat si jejich hodnoty;
- potřeba zaujmout a formulovat názor na filmové/audiovizuální dílo.

Filmová/Audiovizuální výchova v základním vzdělávání poskytuje žákům příležitost lépe pochopit společný základ umění a jeho význam v životě člověka a společnosti. Posiluje schopnost intenzivněji vnímat společnost a procesy, které v ní probíhají. Přispívá k rozvoji osobnosti žáka, vytvoření jeho hodnotového systému, etických postojů a aktivního vztahu ke společnosti.

FILMOVÁ/AUDIOVIZUÁLNÍ VÝCHOVA	4.-5. ROČNÍK
Očekávané výstupy z RVP ZV	Učivo
-experimentuje se samostatně vytvořenými výtvarnými prvky a vytváří pohybové efekty, ve své tvorbě uplatňuje základy animace	kresby vytvořené různými technikami, pořízené v sériích pro vytvoření iluze pohybu, vizuální hry s těmito prvky
-využívá proces vzniku optického obrazu v dírkové komoře a s jeho principem pracuje při tvorbě optických obrazů a při tvůrčích experimentech	cvičení vnímavosti: pozorování reálných dějů a schopnost jejich verbální reflexe, vyprávění obsahu promítnutého filmu, hry se třemi malými světelnými zdroji ovlivňování obrazové podoby trojrozměrného předmětu a lidské tváře světlem
-vytváří série fotografií a jiných statických vizualizací, následně s nimi experimentuje a využívá možností technologií vytvářejících pohybový efekt	pohyb jako základní princip kinematografie, jeho fyziologické předpoklady – doznívání zrakového vjemu jako předpoklad vzniku kinetického obrazu jednoduchým záznamem
-experimentuje s několika světelnými zdroji a ověřuje jimi světelnou proměnu podoby trojrozměrného předmětu, lidské tváře	tvořivé uchopení situace promítnutého filmu a její individuální nebo kolektivní inscenace (švédování)

-užívá světlo jako prostředek pro zachycení, zobrazení a modelaci skutečnosti	základy montáže obrazových prvků se záměrem zobrazit –vizuálně vyprávět – plynulý děj, situaci komunikace vlastních záměrů a námětů v kolektivu, zhodnocení a rozbor vlastní i umělecké produkce
-pozná některé historické přístroje užívané v minulosti k zachycení a promítání pohybu	
-slovně vyjadřuje děj, situace, příběh promítnutého filmu (animovaného, hraného); zaujímá osobní stanovisko k jednání postav a vyjadřuje svůj názor na film jako celek	projekce a analýzy vybraných filmů všech základních proudů audiovizuace (dokument, fabulace – hraný film, výtvarný –animovaný film)
-ve spolupráci s učitelem dílčím způsobem analyzuje použité prostředky a principy v ukázkách promítnutého filmu	základní skladebná cvičení

FILMOVÁ/AUDIOVIZUÁLNÍ VÝCHOVA	6.-9. ROČNÍK
Očekávané výstupy z RVP ZV	Učivo
-pracuje se základními prvky filmového záběru (velikost, úhel, obsah) a tvořivě je užívá v jednoduchých praktických cvičeních a námětech	hlavní prvky filmového záběru (velikost, kompozice, úhel pohledu), jejich význam ve vztahu k zobrazovanému obsahu světelná skutečnost a její úpravy pro kinematografické zobrazení; stylizace světelné reality
-při tvůrčí práci a experimentování využívá základy zrakového vnímání (doznívání a nedokonalosti) pro vznik iluze pohybu	série jednoduchých fotografií dle vlastních námětů, vizuální hry s těmito prvky pro vytváření iluze pohybu
-uplatňuje své znalosti o podstatě a účinku světla jako důležitého výrazového prostředku	cvičení vnímavosti, intenzity pozorování reálných dějů, situací a jejich slovní a písemná reflexe základní rozdíly mezi zrakovým vjemem jasové skutečnosti a její reprodukcí, praktická cvičení s kamerou a fotoaparátem
-užívá barvu jako výrazový a dramaturgický prostředek pohyblivého obrazu při vlastní tvorbě a experimentování	barevná realita, současný a následný kontrast, manipulace s barvami v procesu kinetické reprodukce
-pracuje samostatně s jednoduchou kamerou (fotoaparátem) a ovládá její (jeho) základní funkce pro svůj tvůrčí záměr	ovládání základních funkcí snímací techniky vytvoření série záběrů se záměrem vazby
-na základě zkušeností získaných při práci s kamerou a fotoaparátem rozeznává základní rozdíly mezi zrakovým vjemem jasové reality a její reprodukcí a uplatňuje je ve vlastní tvorbě	světelná skutečnost a její úpravy pro kinematografické zobrazení; stylizace světelné reality
-uplatňuje jednoduché skladebné postupy a jednoduchý střihový program pro jednoduché filmové vyprávění, využívá při tom materiál vlastní i zprostředkovaný	estetické kvality obrazových prvků záběru a jejich organizace zvuková složka audiovizuálního výrazu a její hlavní elementy tvůrčí syntéza obrazové a zvukové složky
-zhodnotí význam základních sdělovacích funkcí a estetických kvalit obrazové i zvukové složky audiovizuace a záměrně s nimi pracuje při natáčení i skladebném dokončování vlastního projektu	estetické kvality obrazových prvků záběru a jejich organizace zvuková složka audiovizuálního výrazu a její hlavní elementy tvůrčí syntéza obrazové a zvukové složky

-rozeznává základní výrazové druhy filmové tvorby (dokument, fabulace, animace) a chápe podstatu jejich výrazových prostředků	navazující skladebná cvičení – orientace při vytváření časoprostorových vztahů v řazení záběrů
-přijímá po dohodě s ostatními členy týmu roli v tvůrčím týmu a aktivně ji naplňuje	základní formy scénářistické přípravy a prezentace námětu
-slovně i písemně se vyjadřuje k vlastnímu záměru a především k jeho obsahové struktuře	komunikace vlastních záměrů a námětů v kolektivu, zhodnocení a rozbor vlastní i umělecké produkce
-formuluje názor na vybrané filmové/audiovizuální dílo a porovnává ho s názorem ostatních	
-v diskusi zaujímá postoj k zobrazovaným etickým hodnotám a estetickým kvalitám sledovaného filmu nebo televizního programu	projekce a analýzy vybraných filmů základních proudů audiovize

Taneční a pohybová výchova

Charakteristika vzdělávacího oboru

Doplňující vzdělávací obor Taneční a pohybová výchova (TPV) poskytuje školám možnost obohatit vzdělávací obsah základního vzdělávání ve vzdělávací oblasti Umění a kultura. Vymezený vzdělávací obsah podporuje rozvoj kreativity žáků prostřednictvím tance vycházejícího z přirozeného pohybu člověka.

Specifik tance využívá TPV k formování osobnosti žáků. Vytváří trvalé vztahy mezi myšlením, emocemi a fyzickou složkou žáka, harmonizuje jeho fyzický vývoj. Rozvíjí tvořivost, citovost, citlivost a inteligenci těla. Učí vnímavosti vůči prostředí, rozvíjí sociální inteligenci. Na jedné straně učí spontaneitě, na druhé straně sebekázní. Rozvíjí pozitivní vztah k fyzické aktivitě a ke zdraví.

K rozvíjení klíčových kompetencí žáků a k naplňování cílů základního vzdělávání prostřednictvím tance a pohybové výchovy je nezbytné věnovat pozornost čtyřem základním doménám, které v Taneční a pohybové výchově prostupují veškeré konání a jsou obsažené v nejrůznějších formách v celém vzdělávacím obsahu. Jsou to:

Objevování svého místa, Rozvíjení inteligence těla, Původnost/originalita a Vytváření společenství.

Obsahem Objevování svého místa jsou činnosti, jejichž prostřednictvím žák hledá a poznává prostor svého těla a které zprostředkují a vizualizují představu fyzického propojení tělesnosti s prostorem a prostředím. Pocit poznání a uvědomění si svého těla v prostorovém kontextu vede k uvědomění si své jedinečnosti v rámci sounáležitosti s celkem – napojení se na řád věcí. Toto poznání doprovází úcta, pokora a svoboda.

Obsahem Rozvíjení inteligence těla jsou činnosti směřující k rozvíjení přirozeného používání pohybu v

závislosti na individuálních anatomických, fyziologických a psychologických předpokladech žáka. Jedná se o dlouhodobý proces podmíněný vůlí, směřující ke kvalitám rozvíjeným a získávaným v závislosti na záměru, talentu a inteligenci. Činnosti směřující k rozvíjení inteligence těla nejsou cestou mechanického opakování a drilu.

Obsahem Původnosti/originality jsou činnosti, které rozvíjejí osobnost žáka a během dlouhodobého procesu mu pomáhají hledat jedinečný způsob jeho vyjádření světa. Smyslem skutečné původnosti/originality není upoutávat pozornost za každou cenu. Je to cesta jedinečně uchopeného již existujícího tvarosloví. Záměrem je pomáhat vyrůst osobnostem, které budou této původnosti schopny. Obsahem Vytváření společenství jsou činnosti, které evokují prožitek sounáležitosti a sdílení. Tanec může zprostředkovat prožitek společenství jako jednu ze základních lidských potřeb. TPV navozuje pocity sounáležitosti a sdílení, čímž působí proti odcizení a vykořenění a podporuje pozitivní (partnerskou) sociální interakci.

TANEČNÍ A POHYBOVÁ VÝCHOVA	1.-3.ROČNÍK
Očekávané výstupy z RVP ZV	Učivo
-rozumí základním pravidlům správného držení těla ve smyslu statickém i kinetickém	cvičení, která vypracovávají „svalový korzet“ osového orgánu (pánev, páteř, šíje a hlava) cvičení aktivující hlavní tělesné těžiště cvičení upevňující osově postavení dolních končetin
-vnímá a prožívá základní prostorové pojmy a půdorysné dráhy pohybu	základní prostorové vztahy (výška –hloubka, vpřed –vzad, vpravo –vlevo, daleko –blízko) půdorysné dráhy pohybu (přímka, úsečka, oblá linka, kruh)
-rozlišuje základní dynamické stupně pohybu	
-rozlišuje základní členění času – vědomě používá různá tempa včetně zrychlování a zpomalování, pracuje s pauzou	aktivní naslouchání hudby podněcující k pohybu
-zvládá základní druhy kroků pro pohyb z místa a dokáže je správně používat	
-navazuje pozitivní partnerské vztahy v malé skupině	vztahy partnerské (vyvážené) vztahy dominantní a subdominantní
-aktivně vnímá hudební doprovod, reaguje na změny tempa, rytmu, tělem vyjádří hudební melodii, vnímá a vyjadřuje hudební frázování	rytmus, melodie, dynamika, harmonie
-je schopen jednoduché krátké pohybové improvizace vedené pohybovým, hudebním nebo tematickým zadáním	improvizace v rámci průpravných cvičení
-přijímá a respektuje pravidla her	hra jako základ umělecké činnosti hry učící senzomotorické koordinaci hry přispívající k formování charakteru a mravní výchově
-zvládá základní prvky obratnosti	

TANEČNÍ A POHYBOVÁ VÝCHOVA	4.-5.ROČNÍK
Očekávané výstupy z RVP ZV	Učivo
-vědomě přenáší pravidla správného držení těla do běžného života	cvičení zaručující možnost propojení pohybu horních končetin s pohybem trupu cvičení, která zvyšují hybnost kloubního systému a přiměřeně zatěžují svalový aparát
-uplatňuje správné návyky používání svého těla, rozumí pojmu přirozený (správný, zdravý) pohyb	hry učící senzomotorické koordinaci
-vnímá a v pohybu aplikuje základní prostorové vztahy	prostorové dráhy pohybu prostorové citění jako zážitek
-rozdílňuje a vědomě používá základní dynamické stupně pohybu	rozvíjení dialogu mezi hudbou a tancem
-vnímá a vyjádří pohybem dvoudobost, třídobost a čtyřdobost	pohybové citění dvoudobosti, třídobosti – sudých a lichých taktů obecně
-slyší a vyjadřuje pohybem jednoduché rytmické modely	hry s náčiním, motivované hudbou, hry prostorové, s rozpočítáváním, se zpěvem, na honěnou, hádanky, hry s napodobováním
-přijme a respektuje řád hudebního frázování	rozvíjení dialogu mezi hudbou a tancem
-navazuje vzájemné pozitivní vztahy i ve větších celcích a skupinách	dvojice, trojice, kruh, řada, skupina – v různých způsobech držení důvěra a porozumění jako základ vzájemných vztahů
-improvizuje na jednoduché náměty podpořené hudebním doprovodem	improvizace jako svět absolutní svobody

TANEČNÍ A POHYBOVÁ VÝCHOVA	6.-9.ROČNÍK
Očekávané výstupy z RVP ZV	Učivo
-uplatňuje správné držení těla a dovednost přirozeného pohybu nejen při výuce, ale i v běžném životě	přístup k vlastnímu tělu v měnících se podmínkách dospívání cvičení zvyšující fyzickou sílu a obratnost cvičení zvětšující kloubní pohyblivost cvičení pohybové paměti koordinačně obtížné pohybové vazby
-vnímá měnící se prostorové vztahy a aktivně vytváří partnerství mezi svým tělem a prostorem	cvičení aktivující hlavní tělesné těžiště cvičení zvyšující hybnost pánevní oblasti dráhy tělesného těžiště určující směr i způsob pohybu z místa půdorysné dráhy – osmička s dostředivým sklonem, dráhy s dostředivým i odstředivým sklonem prostorové stopy zaznamenávané tělem tělesný cit pro obousměrnou komunikaci s prostorem
-navazuje vzájemné vztahy a aktivně spoluvytváří společenství	partnerství, dominance a subdominance ve složitějších obměnách volná seskupení vzájemné vztahy uskutečňované bez přímého tělesného kontaktu
-používá své tělo jako nástroj sebevyjádření	souhra s předmětem podmíněná soustředěností pohyb předmětu jako prostředek pro porozumění pohybu vlastního těla náčiní jako nástroj poznávání (prostorové dráhy, vzájemné vztahy, rytmické citění)

	pohybové a taneční hry s náčiním dialog hudba –tanec rozbor hudební skladby pro vytvoření jednoduché taneční kompozice hudební skladby vhodné pro taneční ztvárnění a jejich aktivní vyhledávání (s důrazem na současnou hudební tvorbu)
-v improvizaci i tvorbě uplatňuje své vlastní zkušenosti a zážitky	improvizace na náročnější náměty (verbální i hudební) základy taneční kompozice – práce s motivem reflexe odlišných postupů tvorby taneční kompozice s respektováním autorství společná analýza a hodnocení taneční kompozice vytvořené žáky

6. Hodnocení žáků a autoevaluace školy

6.1. Pravidla pro hodnocení žáků

Žáci jsou hodnoceni klasifikací, slovně i kombinací obou způsobů podle platného klasifikačního řádu, který je součástí platného Řádu školy.

6.2. Autoevaluace školy

Autoevaluace je prováděna podle §12 zák.561/2004 Sb.Školský zákon ve znění pozdějších předpisů, podle § 8,9 vyhl. č. 15/2005 Sb. ve znění pozdějších předpisů.

7. Přílohy

7.1. Příloha č. 1 – tiskopis IVP

7.2. Příloha č. 2 – průřezová témata